

**Föreskrifter
om ändring i Skolverkets föreskrifter
(SKOLFS 2012:18) om kursplaner för kommunal
vuxenutbildning på grundläggande nivå;**

SKOLFS 2016:67

Utkom från trycket
den 31 oktober 2016

beslutade den 19 september 2016.

Med stöd av 2 kap. 11 § förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning föreskriver Skolverket att bilagan till Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2012:18) om kursplaner för kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå ska ha följande lydelse.

1. Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 januari 2017.

2. Föreskrifterna ska tillämpas på kurser och delkurser som påbörjas efter utgången av december 2016. För kurser och delkurser som påbörjas före utgången av december 2016 gäller föreskrifterna i sin äldre lydelse.

På Skolverkets vägnar

MIKAEL HALÅPI

Alida Aspelund-Liljequist

Kurs: Biologi
-----**Kurs: Engelska****Kurskod: GRNENG2****Verksamhetspoäng: 600**

Språk är människans främsta redskap för reflektion, kommunikation och kunskapsutveckling. Att ha kunskaper i flera språk kan ge nya perspektiv på omvärlden, ökade möjligheter till kontakter och större förståelse för olika sätt att leva. Det engelska språket omger oss i vardagen och används inom så skilda områden som kultur, politik, utbildning och ekonomi. Kunskaper i engelska ökar därför individens möjligheter att ingå i olika sociala och kulturella sammanhang och att delta i ett internationellt studie- och arbetsliv.

Syfte

Undervisningen i kursen engelska inom kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå ska syfta till att eleven utvecklar kunskaper i engelska språket och kunskaper om områden och sammanhang där engelska används. Eleven ska även utveckla tilltro till sin förmåga att använda engelska i olika situationer och för skilda syften i vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv.

Genom undervisningen ska eleven ges möjlighet till språkanvändning i funktionella och meningsfulla sammanhang för att därigenom utveckla en allsidig kommunikativ förmåga. Denna förmåga innebär att förstå talad och skriven engelska, att formulera sig och samspela med andra i tal och skrift samt att anpassa sitt språk till olika situationer, syften och mottagare. I den kommunikativa förmågan ingår även språklig säkerhet och att använda olika strategier för att stödja kommunikationen och lösa problem när språkkunskaperna inte räcker till.

I mötet med talat språk och texter ska eleven ges möjlighet att utveckla förmågan att sätta innehållet i relation till egna erfarenheter, livsvillkor och intressen. Undervisningen ska även ge eleven möjlighet att utveckla kunskaper om och förståelse för olika livsvillkor samt sociala och kulturella företeelser i områden och i sammanhang där engelska används.

Undervisningen ska bidra till att eleven utvecklar kunskaper i att söka, värdera, välja och tillägna sig innehållet i talat språk och texter från olika källor. Eleven ska också ges förutsättningar att kunna använda olika hjälpmedel för lärande, förståelse, skapande och kommunikation. Undervisningen ska stimulera elevens intresse för språk och kulturer och förmedla nytta av språkkunskaper. Undervisningen ska i allt väsentligt bedrivas på engelska.

Genom undervisningen i kursen engelska ska eleven sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- förstå och tolka innehållet i talad engelska och i olika slags texter,
- formulera sig och kommunicera i tal och skrift,
- använda språkliga strategier för att förstå och göra sig förstådd,

- anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang, och
- reflektera över livsvillkor, samhällsfrågor och kulturella företeelser i olika sammanhang och delar av världen där engelska används.

Centralt innehåll

Kommunikationens innehåll

- Aktuella och kända ämnesområden med anknytning till vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv.
- Vardagliga situationer, intressen, aktiviteter, händelseförlopp samt relationer och etiska frågor.
- Åsikter, erfarenheter, känslor och framtidsplaner.
- Levnadsvillkor, traditioner, sociala relationer och kulturella företeelser i sammanhang och områden där engelska används.

Lyssna och läsa – reception

- Talad engelska, även med viss regional och social färgning, och texter, som är instruerande, beskrivande, berättande, diskuterande, argumenterande och kontaktskapande, även via film och andra medier.
- Olika former av samtal och sammanhängande talat språk, till exempel dialoger, intervjuer och muntliga framställningar.
- Skönlitteratur och annan fiktion, även i talad och dramatiserad form, samt sånger och dikter.
- Sakprosa av olika slag och med olika syften, till exempel reportage och tidsningsartiklar.
- Strategier för att uppfatta detaljer och förstå sammanhang i talat språk och texter till exempel för att anpassa lyssnande och läsning till framställningens form, innehåll och syfte.
- Olika sätt att söka, välja och värdera innehållet i texter och talat språk på engelska från internet och olika medier.
- Språkliga företeelser i det språk eleven möter, till exempel uttal, intonation, grammatiska strukturer och satsbyggnad samt ord med olika stilvärden och fasta språkliga uttryck.
- Hur texter och talat språk kan varieras för olika syften och sammanhang.
- Hur sammanbindande ord och andra uttryck används för att skapa struktur och språkligt sammanhängande helheter.

Tala, skriva och samtala – produktion och interaktion

- Muntliga och skriftliga berättelser, beskrivningar och instruktioner i sammanhängande tal och skrift.
- Samtal, diskussion och argumentation för kommunikation och kontakt i olika situationer.
- Språkliga strategier för att förstå och göra sig förstådd samt för att lösa språkliga problem, till exempel med hjälp av omformuleringar, frågor och förklaringar.
- Språkliga strategier för att bidra till och aktivt medverka i samtal, till exempel genom att ta initiativ till interaktion, ge bekräftelse, ställa följdfrågor, ta

initiativ till nya frågeställningar och ämnesområden samt för att avsluta samtalet.

- Språkliga företeelser för att förtydliga, variera och berika kommunikationen, till exempel uttal, intonation och fasta språkliga uttryck, grammatiska strukturer och satsbyggnad.
- Olika sätt att bearbeta framställningar för att variera, tydliggöra, precisera och anpassa dem efter deras syften.

Kunskapskrav

| Kunskapskrav för betyget E

Eleven förstår **det huvudsakliga innehållet och uppfattar tydliga detaljer** i talad engelska i måttligt tempo samt i lättillgängliga texter i olika genrer. Eleven visar sin förståelse genom att **översiktligt** redogöra för, diskutera och kommentera innehåll och detaljer samt genom att med **godtagbart** resultat agera utifrån budskap och instruktioner i innehållet. För att underlätta sin förståelse av innehållet i talad och skriven engelska väljer och använder eleven **någon** strategi för lyssnande och läsning. Eleven väljer texter och talat språk från olika medier samt använder **med viss relevans** det valda materialet i sin egen produktion och interaktion.

I muntliga och skriftliga framställningar i olika genrer formulerar eleven sig **enkelt, begripligt och relativt sammanhängande**. För att förtydliga och variera sin kommunikation bearbetar eleven, och gör **enkla** förbättringar av, egna framställningar. I muntlig och skriftlig interaktion i olika sammanhang uttrycker eleven sig **begripligt och enkelt** samt **i någon mån anpassat** till syfte, mottagare och situation. Dessutom väljer eleven och använder **i huvudsak** fungerande strategier som **i viss mån** löser problem i och förbättrar interaktionen.

Eleven diskuterar **översiktligt** några företeelser i olika sammanhang och delar av världen där engelska används, och kan då också göra **enkla** jämförelser med egna erfarenheter och kunskaper.

| Kunskapskrav för betyget D

Betyget D innebär att kunskapskraven för E och till övervägande del för C är uppfyllda.

| Kunskapskrav för betyget C

Eleven förstår **det huvudsakliga innehållet och uppfattar väsentliga detaljer** i talad engelska i måttligt tempo samt i lättillgängliga texter i olika genrer. Eleven visar sin förståelse genom att **välgrundat** redogöra för, diskutera och kommentera innehåll och detaljer samt genom att med **tillfredsställande** resultat agera utifrån budskap och instruktioner i innehållet. För att underlätta sin förståelse av innehållet i talad och skriven engelska väljer och använder eleven **i viss utsträckning** strategier för lyssnande och läsning. Eleven väljer texter och talat språk från olika medier samt använder **på ett relevant sätt** det valda materialet i sin egen produktion och interaktion.

I muntliga och skriftliga framställningar i olika genrer formulerar eleven sig **relativt varierat, relativt tydligt och relativt sammanhängande**.

Eleven formulerar sig med visst flyt och i någon mån anpassat till syfte, mottagare och situation. För att förtydliga och variera sin kommunikation bearbetar eleven, och gör **välgrundade** förbättringar av, egna framställningar. I muntlig och skriftlig interaktion i olika sammanhang uttrycker eleven sig **tydligt och med visst flyt** samt **med viss anpassning** till syfte, mottagare och situation. Dessutom väljer och använder eleven **fungerande** strategier som löser problem i och förbättrar interaktionen.

Eleven diskuterar **utförligt** några företeelser i olika sammanhang och delar av världen där engelska används, och kan då också göra **välutvecklade** jämförelser med egna erfarenheter och kunskaper.

Kunskapskrav för betyget B

Betyget B innebär att kunskapskraven för C och till övervägande del för A är uppfyllda.

Kunskapskrav för betyget A

Eleven förstår **såväl helhet som detaljer** i talad engelska i måttligt tempo och i lättillgängliga texter i olika genrer. Eleven visar sin förståelse genom att **välgrundat och nyanserat** redogöra för, diskutera och kommentera innehåll och detaljer samt genom att med **gott** resultat agera utifrån budskap och instruktioner i innehållet. För att underlätta sin förståelse av innehållet i talad och skriven engelska kan eleven **i viss utsträckning** välja och använda strategier för lyssnande och läsning. Eleven väljer texter och talat språk från olika medier samt använder **på ett relevant och effektivt sätt** det valda materialet i sin egen produktion och interaktion.

I muntliga och skriftliga framställningar i olika genrer formulerar eleven sig **relativt varierat, tydligt och sammanhängande**. Eleven formulerar sig **även med flyt och viss anpassning till syfte, mottagare och situation**. För att förtydliga och variera sin kommunikation bearbetar eleven, och gör **välgrundade** förbättringar av, egna framställningar. I muntlig och skriftlig interaktion i olika sammanhang uttrycker eleven sig **tydligt och med flyt** samt **med viss anpassning** till syfte, mottagare och situation. Dessutom väljer och använder eleven **väl fungerande** strategier som löser problem i och förbättrar interaktionen **och för den framåt på ett konstruktivt sätt**.

Eleven diskuterar **utförligt och nyanserat** några företeelser i olika sammanhang och delar av världen där engelska används, och kan då också göra **välutvecklade och nyanserade** jämförelser med egna erfarenheter och kunskaper.

Kunskapskrav för engelska betyget E	Kunskapskrav för engelska betyget C	Kunskapskrav för engelska betyget A
Eleven förstår det huvudsakliga innehållet och uppfattar tydliga detaljer i talad engelska i måttligt tempo samt i lättillgängliga texter i olika genrer.	Eleven förstår det huvudsakliga innehållet och uppfattar väsentliga detaljer i talad engelska i måttligt tempo samt i lättillgängliga texter i olika	Eleven förstår såväl helhet som detaljer i talad engelska i måttligt tempo och i lättillgängliga texter i olika genrer. Eleven visar sin förståelse genom att

Kunskapskrav för engelska betyget E	Kunskapskrav för engelska betyget C	Kunskapskrav för engelska betyget A
Eleven visar sin förståelse genom att över-siktigt redogöra för, diskutera och kommentera innehåll och detaljer samt genom att med godtagbart resultat agera utifrån budskap och instruktioner i innehållet. För att underlätta sin förståelse av innehållet i talad och skriven engelska väljer och använder eleven någon strategi för lyssnande och läsning. Eleven väljer texter och talat språk från olika medier samt använder med viss relevans det valda materialet i sin egen produktion och interaktion.	genrer. Eleven visar sin förståelse genom att välgrundat redogöra för, diskutera och kommentera innehåll och detaljer samt genom att med tillfredsställande resultat agera utifrån budskap och instruktioner i innehållet. För att underlätta sin förståelse av innehållet i talad och skriven engelska väljer och använder eleven i viss utsträckning strategier för lyssnande och läsning. Eleven väljer texter och talat språk från olika medier samt använder på ett relevant sätt det valda materialet i sin egen produktion och interaktion.	välgrundat och nyan-serat redogöra för, diskutera och kommentera innehåll och detaljer samt genom att med gott resultat agera utifrån budskap och instruktioner i innehållet. För att underlätta sin förståelse av innehållet i talad och skriven engelska kan eleven i viss utsträckning välja och använda strategier för lyssnande och läsning. Eleven väljer texter och talat språk från olika medier samt använder på ett relevant och effektivt sätt det valda materialet i sin egen produktion och interaktion.
I muntliga och skriftliga framställningar i olika genrer formulerar eleven sig enkelt, begripligt och relativt sammanhängande. För att förtydliga och variera sin kommunikation bearbetar eleven, och gör enkla förbättringar av, egna framställningar. I muntlig och skriftlig interaktion i olika sammanhang uttrycker eleven sig begripligt och enkelt samt i någon mån anpassat till syfte, mottagare och situation. Dessutom väljer och använder eleven i huvudsak	I muntliga och skriftliga framställningar i olika genrer formulerar eleven sig relativt varierat, tydligt och relativt sammanhängande. Eleven formulerar sig med visst flyt och i någon mån anpassat till syfte, mottagare och situation. För att förtydliga och variera sin kommunikation bearbetar eleven, och gör välgrundade förbättringar av, egna framställningar. I muntlig och skriftlig interaktion i olika sammanhang uttrycker eleven sig tydligt och med visst flyt	I muntliga och skriftliga framställningar i olika genrer formulerar eleven sig relativt varierat, tydligt och sammanhängande. Eleven formulerar sig även med flyt och viss anpassning till syfte, mottagare och situation. För att förtydliga och variera sin kommunikation bearbetar eleven, och gör välgrundade förbättringar av, egna framställningar. I muntlig och skriftlig interaktion i olika sammanhang uttrycker eleven sig tydligt och med flyt samt med viss an

Kunskapskrav för engelska betyget E	Kunskapskrav för engelska betyget C	Kunskapskrav för engelska betyget A
fungerande strategier som i viss mån löser problem i och förbättrar interaktionen. Eleven diskuterar översiktligt några företeelser i olika sammanhang och delar av världen där engelska används, och kan då också göra enkla jämförelser med egna erfarenheter och kunskaper.	samt med viss anpassning till syfte, mottagare och situation. Dessutom väljer och använder eleven fungerande strategier som löser problem i och förbättrar interaktionen. Eleven diskuterar utförligt några företeelser i olika sammanhang och delar av världen där engelska används, och kan då också göra välutvecklade jämförelser med egna erfarenheter och kunskaper.	passning till syfte, mottagare och situation. Dessutom väljer och använder eleven väl fungerande strategier som löser problem i och förbättrar interaktionen och för den framåt på ett konstruktivt sätt. Eleven diskuterar utförligt och nyanserat några företeelser i olika sammanhang och delar av världen där engelska används, och kan då också göra välutvecklade och nyanserade jämförelser med egna erfarenheter och kunskaper.

Engelska
Nationell delkurs 1
Kurskod: GRNENGA
Verksamhetspoäng: 100

Språk är människans främsta redskap för reflektion, kommunikation och kunskapsutveckling. Att ha kunskaper i flera språk kan ge nya perspektiv på omvärlden, ökade möjligheter till kontakter och större förståelse för olika sätt att leva. Det engelska språket omger oss i vardagen och används inom så skilda områden som kultur, politik, utbildning och ekonomi. Kunskaper i engelska ökar därför individens möjligheter att ingå i olika sociala och kulturella sammanhang och att delta i ett internationellt studie- och arbetsliv.

Syfte

Undervisningen i kursen engelska inom kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå ska syfta till att eleven utvecklar kunskaper i engelska språket och kunskaper om områden och sammanhang där engelska används. Eleven ska även utveckla tilltro till sin förmåga att använda engelska i olika situationer och för skilda syften i vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv.

Genom undervisningen ska eleven ges möjlighet till språkanvändning i funktionella och meningsfulla sammanhang för att därigenom utveckla en allsidig kommunikativ förmåga. Denna förmåga innebär att förstå talad och skriven engelska, att formulera sig och samspela med andra i tal och skrift samt att anpassa sitt språk till olika situationer, syften och mottagare. I den kommunikativa förmågan ingår även språklig säkerhet och att använda olika strategier för att stödja kommunikationen och lösa problem när språkkunskaperna inte räcker till.

I mötet med talat språk och texter ska eleven ges möjlighet att utveckla förmågan att sätta innehållet i relation till egna erfarenheter, livsvillkor och intressen. Undervisningen ska även ge eleven möjlighet att utveckla kunskaper om och förståelse för olika livsvillkor samt sociala och kulturella företeelser i områden och i sammanhang där engelska används.

Undervisningen ska bidra till att eleven utvecklar kunskaper i att söka, värdera, välja och tillägna sig innehållet i talat språk och texter från olika källor. Eleven ska också ges förutsättningar att kunna använda olika hjälpmedel för lärande, förståelse, skapande och kommunikation. Undervisningen ska stimulera elevens intresse för språk och kulturer och förmedla nytta av språkkunskaper. Undervisningen ska i allt väsentligt bedrivas på engelska.

Genom undervisningen i kursen engelska ska eleven sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- förstå och tolka innehållet i talad engelska och i olika slags texter,
- formulera sig och kommunicera i tal och skrift,
- använda språkliga strategier för att förstå och göra sig förstådd,
- anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang, och
- reflektera över livsvillkor, samhällsfrågor och kulturella företeelser i olika sammanhang och delar av världen där engelska används.

| **Kommunikationens innehåll**

- Personlig information. Ämnesområden som är välbekanta för eleven och som har anknytning till vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv.
- Vardagliga situationer, intressen, personer och platser.
- Åsikter och känslor.
- Vardagsliv och levnadssätt i olika sammanhang och områden där engelska används.

| **Lyssna och läsa – reception**

- Tydligt talad engelska och enkla texter som är instruerande, beskrivande och kontaktskapande, även från olika medier.
- Olika former av dialoger och samtal.
- Berättelser och annan fiktion, även i talad eller dramatiserad form, samt sånger.
- Information och meddelanden, till exempel skyltar och reklam.
- Strategier för att uppfatta betydelsebärande ord och dra slutsatser om innehållet, till exempel med hjälp av förförståelse.
- Olika sätt att orientera sig i och välja bland texter och talat språk från internet och andra medier.
- Språkliga företeelser i det språk eleven möter, till exempel uttal, intonation och stavning.
- Hur ord, fasta språkliga uttryck och vardagsfraser används i talat språk och texter i olika situationer.

| **Tala, skriva och samtala – produktion och interaktion**

- Presentationer, instruktioner, meddelanden och beskrivningar i sammanhängande tal och skrift. Samtal och skrivande för kontakt och kommunikation.
- Strategier för att lösa språkliga problem i samtal, till exempel omformuleringar, gester och frågor.
- Språklig säkerhet när det gäller till exempel uttal och intonation samt ord, artighetsfraser och andra fasta språkliga uttryck.

| **Kunskapskrav**| *Kunskapskrav för betyget E*

Eleven förstår **vanliga ord och enkla fraser** i tydligt talad, enkel engelska i långsamt tempo samt i korta, enkla texter om vardagliga och välbekanta ämnen. Eleven visar sin förståelse genom att i **mycket** enkel form redogöra för innehållet samt genom att med **godtagbart** resultat agera utifrån budskap och instruktioner i innehållet. För att underlätta sin förståelse av innehållet i talad och skriven engelska väljer och använder eleven **någon** strategi för lyssnande och läsning. Eleven väljer texter och talat språk av enkel karaktär och från olika medier samt använder **med viss relevans** det valda materialet i sin egen produktion och interaktion.

I muntliga och skriftliga framställningar av olika slag formulerar eleven sig enkelt **och begripligt med enstaka ord och fraser**. För att förtydliga och variera sin kommunikation bearbetar eleven, och gör **enstaka** enkla förbättringar av, egna framställningar. I muntlig och skriftlig interaktion uttrycker eleven sig **begripligt** och enkelt med **enstaka** ord och fraser. Dessutom väljer och använder eleven **någon** strategi som löser problem i och förbättrar interaktionen.

Eleven kommenterar i **mycket** enkel form några företeelser i olika sammanhang och områden där engelska används, och gör då också enkla jämförelser med egna erfarenheter och kunskaper.

| Kunskapskrav för betyget D

Betyget D innebär att kunskapskraven för E och till övervägande del för C är uppfyllda.

| Kunskapskrav för betyget C

Eleven förstår **det huvudsakliga innehållet och uppfattar tydliga detaljer** i tydligt talad, enkel engelska i långsamt tempo samt i korta, enkla texter om vardagliga och välbekanta ämnen. Eleven visar sin förståelse genom att i **mycket enkel** form redogöra för innehåll **och detaljer** samt genom att med **tillfredsställande** resultat agera utifrån budskap och instruktioner i innehållet. För att underlätta sin förståelse av innehållet i talad och skriven engelska väljer och använder eleven i **viss utsträckning** strategier för lyssnande och läsning. Eleven väljer texter och talat språk av enkel karaktär och från olika medier samt använder **på ett relevant** sätt det valda materialet i sin egen produktion och interaktion.

I muntliga och skriftliga framställningar av olika slag formulerar eleven sig enkelt **och relativt tydligt med fraser och meningar**. För att förtydliga och variera sin kommunikation bearbetar eleven, och gör **enstaka** enkla förbättringar av, egna framställningar. I muntlig och skriftlig interaktion uttrycker eleven sig **begripligt** och enkelt med ord, fraser och **meningar**. Dessutom väljer och använder eleven **några olika** strategier som löser problem i och förbättrar interaktionen.

Eleven kommenterar i **mycket** enkel form några företeelser i olika sammanhang och områden där engelska används, och gör då också enkla jämförelser med egna erfarenheter och kunskaper.

| Kunskapskrav för betyget B

Betyget B innebär att kunskapskraven för C och till övervägande del för A är uppfyllda.

| Kunskapskrav för betyget A

Eleven förstår **det huvudsakliga innehållet och uppfattar väsentliga detaljer** i tydligt talad, enkel engelska i långsamt tempo samt i korta, enkla texter om vardagliga och välbekanta ämnen.

Eleven visar sin förståelse genom att i enkel form redogöra för innehåll **och detaljer** samt genom att med **gott** resultat agera utifrån budskap och instruktioner i innehållet. För att underlätta sin förståelse av innehållet i talad och skriven engelska väljer och använder eleven **i viss utsträckning** strategier för lyssnande och läsning. Eleven väljer texter och talat språk av enkel karaktär och från olika medier samt använder **på ett relevant och effektivt sätt** det valda materialet i sin egen produktion och interaktion.

I muntliga och skriftliga framställningar av olika slag formulerar eleven sig enkelt, **relativt tydligt och till viss del sammanhängande**. För att förtydliga och variera sin kommunikation bearbetar eleven, och gör **enkla** förbättringar av, egna framställningar. I muntlig och skriftlig interaktion uttrycker eleven sig **relativt tydligt** och enkelt med ord, fraser och **meningar**. Dessutom väljer och använder eleven **flera olika** strategier som löser problem i och förbättrar interaktionen.

Eleven kommenterar i enkel form några företeelser i olika sammanhang och områden där engelska används, och kan då också göra enkla jämförelser med egna erfarenheter och kunskaper.

Kunskapskrav för betyget E	Kunskapskrav för betyget C	Kunskapskrav för betyget A
Eleven förstår vanliga ord och enkla fraser i tydligt talad, enkel engelska i långsamt tempo samt i korta, enkla texter om vardagliga och välbekanta ämnen. Eleven visar sin förståelse genom att i mycket enkel form redogöra för innehållet samt genom att med godtagbart resultat agera utifrån budskap och instruktioner i innehållet. För att underlätta sin förståelse av innehållet i talad och skriven engelska väljer och använder eleven någon strategi för lyssnande och läsning. Eleven väljer texter och talat språk av enkel karaktär och från olika medier samt använder med viss relevans det valda materialet i sin egen produktion och interaktion.	Eleven förstår det huvudsakliga innehållet och uppfattar tydliga detaljer i tydligt talad, enkel engelska i långsamt tempo samt i korta, enkla texter om vardagliga och välbekanta ämnen. Eleven visar sin förståelse genom att i mycket enkel form redogöra för innehåll och detaljer samt genom att med tillfredsställande resultat agera utifrån budskap och instruktioner i innehållet. För att underlätta sin förståelse av innehållet i talad och skriven engelska väljer och använder eleven i viss utsträckning strategier för lyssnande och läsning. Eleven väljer texter och talat språk av enkel karaktär och från olika medier samt använder på ett relevant sätt det valda	Eleven förstår det huvudsakliga innehållet och uppfattar väsentliga detaljer i tydligt talad, enkel engelska i långsamt tempo samt i korta, enkla texter om vardagliga och välbekanta ämnen. Eleven visar sin förståelse genom att i enkel form redogöra för innehåll och detaljer samt genom att med gott resultat agera utifrån budskap och instruktioner i innehållet. För att underlätta sin förståelse av innehållet i talad och skriven engelska väljer och använder eleven i viss utsträckning strategier för lyssnande och läsning. Eleven väljer texter och talat språk av enkel karaktär och från olika medier samt använder på ett relevant och effektivt sätt det valda

Kunskapskrav för betyget E	Kunskapskrav för betyget C	Kunskapskrav för betyget A
I muntliga och skriftliga framställningar av olika slag formulerar eleven sig enkelt och begripligt med enstaka ord och fraser. För att förtydliga och variera sin kommunikation bearbetar eleven, och gör enstaka enkla förbättringar av, egna framställningar. I muntlig och skriftlig interaktion uttrycker eleven sig begripligt och enkelt med enstaka ord och fraser. Dessutom väljer och använder eleven någon strategi som löser problem i och förbättrar interaktionen. Eleven kommenterar i mycket enkel form några företeelser i olika sammanhang områden där engelska används, och gör då också enkla jämförelser med egna erfarenheter och kunskaper.	materialet i sin egen produktion och interaktion. I muntliga och skriftliga framställningar av olika slag formulerar eleven sig enkelt och relativt tydligt med fraser och meningar. För att förtydliga och variera sin kommunikation bearbetar eleven, och gör enstaka enkla förbättringar av, egna framställningar. I muntlig och skriftlig interaktion uttrycker eleven sig begripligt och enkelt med ord, fraser och meningar. Dessutom väljer och använder eleven några olika strategier som löser problem i och förbättrar interaktionen. Eleven kan i mycket enkel form kommentera några företeelser i olika sammanhang och områden där engelska används, och kan då också göra enkla jämförelser med egna erfarenheter och kunskaper.	materialet i sin egen produktion och interaktion. I muntliga och skriftliga framställningar av olika slag formulerar eleven sig enkelt, relativt tydligt och till viss del sammanhängande. För att förtydliga och variera sin kommunikation bearbetar eleven, och gör enkla förbättringar av, egna framställningar. I muntlig och skriftlig interaktion uttrycker eleven sig relativt tydligt och enkelt med ord, fraser och meningar. Dessutom väljer och använder eleven flera olika strategier som löser problem i och förbättrar interaktionen. Eleven kommenterar i enkel form några företeelser i olika sammanhang och områden där engelska används, och kan då också göra enkla jämförelser med egna erfarenheter och kunskaper.

Språk är människans främsta redskap för reflektion, kommunikation och kunskapsutveckling. Att ha kunskaper i flera språk kan ge nya perspektiv på omvärlden, ökade möjligheter till kontakter och större förståelse för olika sätt att leva. Det engelska språket omger oss i vardagen och används inom så skilda områden som kultur, politik, utbildning och ekonomi. Kunskaper i engelska ökar därför individens möjligheter att ingå i olika sociala och kulturella sammanhang och att delta i ett internationellt studie- och arbetsliv.

Syfte

Undervisningen i kursen engelska inom kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå ska syfta till att eleven utvecklar kunskaper i engelska språket och kunskaper om områden och sammanhang där engelska används. Eleven ska även utveckla tilltro till sin förmåga att använda engelska i olika situationer och för skilda syften i vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv.

Genom undervisningen ska eleven ges möjlighet till språkanvändning i funktionella och meningsfulla sammanhang för att därigenom utveckla en allsidig kommunikativ förmåga. Denna förmåga innebär att förstå talad och skriven engelska, att formulera sig och samspeja med andra i tal och skrift samt att anpassa sitt språk till olika situationer, syften och mottagare. I den kommunikativa förmågan ingår även språklig säkerhet och att använda olika strategier för att stödja kommunikationen och lösa problem när språkkunskaperna inte räcker till.

I mötet med talat språk och texter ska eleven ges möjlighet att utveckla förmågan att sätta innehållet i relation till egna erfarenheter, livsvillkor och intressen. Undervisningen ska även ge eleven möjlighet att utveckla kunskaper om och förståelse för olika livsvillkor samt sociala och kulturella företeelser i områden och i sammanhang där engelska används.

Undervisningen ska bidra till att eleven utvecklar kunskaper i att söka, värdera, välja och tillägna sig innehållet i talat språk och texter från olika källor. Eleven ska också ges förutsättningar att kunna använda olika hjälpmedel för lärande, förståelse, skapande och kommunikation. Undervisningen ska stimulera elevens intresse för språk och kulturer och förmedla nytta av språkkunskaper. Undervisningen ska i allt väsentligt bedrivas på engelska.

Genom undervisningen i kursen engelska ska eleven sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- förstå och tolka innehållet i talad engelska och i olika slags texter,
- formulera sig och kommunicera i tal och skrift,
- använda språkliga strategier för att förstå och göra sig förstådd,
- anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang, och
- reflektera över livsvillkor, samhällsfrågor och kulturella företeelser i olika sammanhang och delar av världen där engelska används.

| **Kommunikationens innehåll**

- Personlig information. Ämnesområden som är välbekanta för eleven och som har anknytning till vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv.
- Vardagliga situationer, intressen, personer, platser, aktiviteter och händelser.
- Åsikter, känslor och erfarenheter.
- Vardagsliv, levnadssätt och sociala relationer i olika sammanhang och områden där engelska används.

| **Lyssna och läsa – reception**

- Tydligt talad engelska och enkla texter som är instruerande, beskrivande och kontaktskapande, även från olika medier.
- Olika former av dialoger, intervjuer och samtal.
- Berättelser och annan fiktion, även i talad eller dramatiserad form samt sånger och dikter.
- Information och meddelanden, till exempel reklam, tidtabeller och notiser.
- Strategier för att uppfatta betydelsebärande ord och sammanhang i talat språk och texter samt för att anpassa lyssnande och läsning till framställningens form och innehåll.
- Olika sätt att söka och välja texter och talat språk på engelska från internet och andra medier.
- Språkliga företeelser i det språk eleven möter, till exempel uttal, intonation, grammatiska strukturer, stavning, interpunktion och fasta språkliga uttryck.
- Hur olika formuleringar används för att inleda och avsluta olika typer av framställningar och samtal.

| **Tala, skriva och samtala – produktion och interaktion**

- Presentationer, instruktioner, meddelanden, berättelser och beskrivningar i sammanhängande tal och skrift. Samtal och skrivande för kontakt och kommunikation.
- Strategier som omformuleringar, frågor, och stödjande fraser för att lösa språkliga problem i samtal och skriftlig kommunikation samt för att delta i och bidra till samtal.
- Språklig säkerhet när det gäller till exempel uttal och intonation, artighetsfraser och andra fasta språkliga uttryck samt grammatiska strukturer, mot tydlighet och anpassning till syfte och sammanhang.

| **Kunskapskrav**

| *Kunskapskrav för betyget E*

Eleven förstår **det mest väsentliga** av innehållet i tydligt talad, enkel engelska i lugnt tempo samt i enkla texter om vardagliga och välbekanta ämnen. Eleven visar sin förståelse genom att **i enkel form** redogöra för och kommentera innehållet samt genom att med **godtagbart** resultat agera utifrån budskap och instruktioner i innehållet. För att underlätta sin förståelse av innehållet i

talad och skriven engelska väljer och använder eleven **någon** strategi för lyssnande och läsning. Eleven väljer texter och talat språk av enkel karaktär och från olika medier samt använder **med viss relevans** det valda materialet i sin egen produktion och interaktion.

I muntliga och skriftliga framställningar av olika slag formulerar eleven sig **enkelt och begripligt med fraser och meningar**. För att förtydliga och variera sin kommunikation bearbetar eleven, och gör enstaka **enkla** förbättringar av, egna framställningar. I muntlig och skriftlig interaktion uttrycker eleven sig **begripligt** och enkelt med ord, fraser och meningar. Dessutom väljer och använder eleven sig av **någon** strategi som löser problem i och förbättrar interaktionen.

Eleven kommenterar i **enkel form** några företeelser i olika sammanhang och områden där engelska används, och gör då enkla jämförelser med egna erfarenheter och kunskaper.

Kunskapskrav för betyget D

Betyget D innebär att kunskapskraven för E och till övervägande del för C är uppfyllda.

Kunskapskrav för betyget C

Eleven förstår **det huvudsakliga innehållet och uppfattar tydliga detaljer** i tydligt talad, enkel engelska i lugnt tempo samt i enkla texter om vardagliga och välbekanta ämnen. Eleven visar sin förståelse genom att i **enkel form** redogöra för och kommentera innehåll **och detaljer** samt genom att med **tillfredsställande** resultat agera utifrån budskap och instruktioner i innehållet. För att underlätta sin förståelse av innehållet i talad och skriven engelska väljer och använder eleven i **viss utsträckning** strategier för lyssnande och läsning. Eleven väljer texter och talat språk av enkel karaktär och från olika medier samt använder **på ett relevant sätt** det valda materialet i sin egen produktion och interaktion.

I muntliga och skriftliga framställningar av olika slag formulerar eleven sig enkelt, **relativt tydligt och till viss del sammanhängande**. För att förtydliga och variera sin kommunikation bearbetar eleven, och gör enkla förbättringar av, egna framställningar. I muntlig och skriftlig interaktion uttrycker eleven sig **relativt tydligt** och enkelt med ord, fraser och meningar. Dessutom väljer och använder eleven **några olika** strategier som löser problem i och förbättrar interaktionen.

Eleven kommenterar i **enkel form** några företeelser i olika sammanhang och områden där engelska används, och kan då också göra enkla jämförelser med egna erfarenheter och kunskaper.

Kunskapskrav för betyget B

Betyget B innebär att kunskapskraven för C och till övervägande del för A är uppfyllda.

Eleven förstår **helheten och uppfattar väsentliga detaljer** i tydligt talat, enkelt språk i lugnt tempo samt i enkla texter om vardagliga och välbekanta ämnen. Eleven visar sin förståelse genom att **översiktligt** redogöra för och kommentera innehåll **och detaljer** samt genom att med **gott** resultat agera utifrån budskap och instruktioner i innehållet. För att underlätta sin förståelse av innehållet i talad och skriven engelska väljer och använder eleven **i viss utsträckning** strategier för lyssnande och läsning. Eleven väljer texter och talat språk av enkel karaktär och från olika medier samt använder **på ett relevant och effektivt sätt** det valda materialet i sin egen produktion och interaktion.

I muntliga och skriftliga framställningar av olika slag formulerar eleven sig enkelt, **relativt tydligt och relativt sammanhängande**. För att förtydliga och variera sin kommunikation bearbetar eleven, och gör enkla förbättringar av, egna framställningar. I muntlig och skriftlig interaktion uttrycker eleven sig **tydligt** och enkelt med ord, fraser och meningar **samt i någon mån anpassat till syfte, mottagare och situation**. Dessutom väljer och använder eleven **flera olika** strategier som löser problem i och förbättrar interaktionen.

Eleven kommenterar **översiktligt** några företeelser i olika sammanhang och områden där engelska används, och gör då också enkla jämförelser med egna erfarenheter och kunskaper.

Kunskapskrav för betyget E	Kunskapskrav för betyget C	Kunskapskrav för betyget A
Eleven förstår det mest väsentliga av innehållet i tydligt talad, enkel engelska i lugnt tempo samt i enkla texter om vardagliga och välbekanta ämnen. Eleven visar sin förståelse genom att i enkel form redogöra för och kommentera innehållet samt genom att med godtagbart resultat agera utifrån budskap och instruktioner i innehållet. För att underlätta sin förståelse av innehållet i talad och skriven engelska väljer och använder eleven någon strategi för lyssnande och läsning. Eleven väljer texter och talat språk av enkel karaktär och från olika medier samt använder	Eleven förstår det huvudsakliga innehållet och uppfattar tydliga detaljer i tydligt talad, enkel engelska i lugnt tempo samt i enkla texter om vardagliga och välbekanta ämnen. Eleven visar sin förståelse genom att i enkel form redogöra för och kommentera innehåll och detaljer samt genom att med tillfredsställande resultat agera utifrån budskap och instruktioner i innehållet. För att underlätta sin förståelse av innehållet i talad och skriven engelska väljer och använder eleven i viss utsträckning strategier för lyssnande och läsning. Eleven väljer texter och talat språk av	Eleven förstår helheten och uppfattar väsentliga detaljer i tydligt talat, enkelt språk i lugnt tempo samt i enkla texter om vardagliga och välbekanta ämnen. Eleven visar sin förståelse genom att översiktligt redogöra för och kommentera innehåll och detaljer samt genom att med gott resultat agera utifrån budskap och instruktioner i innehållet. För att underlätta sin förståelse av innehållet i talad och skriven engelska väljer och använder eleven i viss utsträckning strategier för lyssnande och läsning. Eleven väljer texter och talat språk av enkel karaktär och från

Kunskapskrav för betyget E	Kunskapskrav för betyget C	Kunskapskrav för betyget A
med viss relevans det valda materialet i sin egen produktion och interaktion. I muntliga och skriftliga framställningar av olika slag formulerar eleven sig enkelt och begripligt med fraser och meningar. För att förtydliga och variera sin kommunikation bearbetar eleven, och gör enstaka enkla förbättringar av, egna framställningar. I muntlig och skriftlig interaktion uttrycker eleven sig begripligt och enkelt med ord, fraser och meningar. Dessutom väljer och använder eleven sig av någon strategi som löser problem i och förbättrar interaktionen. Eleven kommenterar i enkel form några företeelser i olika sammanhang och områden där engelska används, och gör då enkla jämförelser med egna erfarenheter och kunskaper.	enkel karaktär och från olika medier samt använder på ett relevant sätt det valda materialet i sin egen produktion och interaktion. I muntliga och skriftliga framställningar av olika slag formulerar eleven sig enkelt, relativt tydligt och till viss del sammanhängande. För att förtydliga och variera sin kommunikation bearbetar eleven, och gör enkla förbättringar av, egna framställningar. I muntlig och skriftlig interaktion uttrycker eleven sig relativt tydligt och enkelt med ord, fraser och meningar. Dessutom väljer och använder eleven några olika strategier som löser problem i och förbättrar interaktionen. Eleven kommenterar i enkel form några företeelser i olika sammanhang och områden där engelska används, och kan då också göra enkla jämförelser med egna erfarenheter och kunskaper.	olika medier samt använder på ett relevant och effektivt sätt det valda materialet i sin egen produktion och interaktion. I muntliga och skriftliga framställningar av olika slag formulerar eleven sig enkelt, relativt tydligt och relativt sammanhängande. För att förtydliga och variera sin kommunikation bearbetar eleven, och gör enkla förbättringar av, egna framställningar. I muntlig och skriftlig interaktion uttrycker eleven sig tydligt och enkelt med ord, fraser och meningar samt i någon mån anpassat till syfte, mottagare och situation. Dessutom väljer och använder eleven flera olika strategier som löser problem i och förbättrar interaktionen. Eleven kommenterar översiktligt några företeelser i olika sammanhang och områden där engelska används, och gör då också enkla jämförelser med egna erfarenheter och kunskaper.

Engelska
Nationell delkurs 3
Kurskod: GRNENG C
Verksamhetspoäng: 200

Språk är människans främsta redskap för reflektion, kommunikation och kunskapsutveckling. Att ha kunskaper i flera språk kan ge nya perspektiv på omvärlden, ökade möjligheter till kontakter och större förståelse för olika sätt att leva. Det engelska språket omger oss i vardagen och används inom så skilda områden som kultur, politik, utbildning och ekonomi. Kunskaper i engelska ökar därför individens möjligheter att ingå i olika sociala och kulturella sammanhang och att delta i ett internationellt studie- och arbetsliv.

Syfte

Undervisningen i kursen engelska inom kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå ska syfta till att eleven utvecklar kunskaper i engelska språket och kunskaper om områden och sammanhang där engelska används. Eleven ska även utveckla tilltro till sin förmåga att använda engelska i olika situationer och för skilda syften i vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv.

Genom undervisningen ska eleven ges möjlighet till språkanvändning i funktionella och meningsfulla sammanhang för att därigenom utveckla en allsidig kommunikativ förmåga. Denna förmåga innebär att förstå talad och skriven engelska, att formulera sig och samspela med andra i tal och skrift samt att anpassa sitt språk till olika situationer, syften och mottagare. I den kommunikativa förmågan ingår även språklig säkerhet och att använda olika strategier för att stödja kommunikationen och lösa problem när språkkunskaperna inte räcker till.

I mötet med talat språk och texter ska eleven ges möjlighet att utveckla förmågan att sätta innehållet i relation till egna erfarenheter, livsvillkor och intressen. Undervisningen ska även ge eleven möjlighet att utveckla kunskaper om och förståelse för olika livsvillkor samt sociala och kulturella företeelser i områden och i sammanhang där engelska används.

Undervisningen ska bidra till att eleven utvecklar kunskaper i att söka, värdera, välja och tillägna sig innehållet i talat språk och texter från olika källor. Eleven ska också ges förutsättningar att kunna använda olika hjälpmedel för lärande, förståelse, skapande och kommunikation. Undervisningen ska stimulera elevens intresse för språk och kulturer och förmedla nytta av språkkunskaper. Undervisningen ska i allt väsentligt bedrivas på engelska.

Genom undervisningen i kursen engelska ska eleven sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- förstå och tolka innehållet i talad engelska och i olika slags texter,
- formulera sig och kommunicera i tal och skrift,
- använda språkliga strategier för att förstå och göra sig förstådd,
- anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang, och
- reflektera över livsvillkor, samhällsfrågor och kulturella företeelser i olika sammanhang och delar av världen där engelska används.

| **Kommunikationens innehåll**

- Kända ämnesområden med anknytning till vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv.
- Vardagliga situationer, intressen, platser, aktiviteter och aktuella händelser.
- Åsikter, känslor och erfarenheter.
- Levnadssätt, sociala relationer och kulturella företeelser i olika sammanhang och områden där engelska används.

| **Lyssna och läsa – reception**

- Tydligt talad engelska, även med viss regional färgning, och texter som är instruerande, beskrivande, berättande, diskuterande och kontaktskapande, även från olika medier.
- Samtal och sammanhängande talat språk i form av till exempel dialoger och intervjuer.
- Berättelser och annan fiktion, även i talad eller dramatiserad form, samt sånger och dikter.
- Enkel sakprosa av olika slag och med olika syften, till exempel nyheter.
- Strategier för att uppfatta detaljer och förstå sammanhang i talat språk och texter samt för att anpassa lyssnande och läsning efter framställningens form, innehåll och syfte.
- Olika sätt att söka, välja och värdera innehållet i texter och talat språk på engelska från internet och olika medier.
- Språkliga företeelser i det språk eleven möter, till exempel uttal, intonation och grammatiska strukturer samt fasta språkliga uttryck.
- Hur texter och talat språk kan varieras för olika syften och sammanhang.

| **Tala, skriva och samtala – produktion och interaktion**

- Instruktioner, berättelser och beskrivningar i sammanhängande tal och skrift.
- Diskussioner, samtal och skrivande för kontakt och kommunikation i olika situationer.
- Strategier för att lösa språkliga problem, till exempel med hjälp av omformuleringar, frågor och förklaringar.
- Strategier för att bidra till och aktivt medverka i samtal, till exempel genom att ta initiativ till interaktion, lyssna aktivt och avsluta på ett artigt sätt.
- Språklig säkerhet när det gäller till exempel uttal, intonation, fasta språkliga uttryck och grammatiska strukturer, mot tydlighet, variation och anpassning till syfte, mottagare och situation.

| **Kunskapskrav**| *Kunskapskrav för betyget E*

Eleven förstår **det huvudsakliga innehållet och uppfattar tydliga** detaljer i talad engelska i lugnt tempo samt i enkla texter om kända ämnen. Eleven visar sin förståelse genom att **i enkel form** redogöra för, diskutera och kom-

mentera innehåll och detaljer samt genom att med **godtagbart** resultat agera utifrån budskap och instruktioner i innehållet. För att underlätta sin förståelse av innehållet i det talade språket och texterna väljer och använder eleven **någon** strategi för lyssnande och läsning. Eleven väljer texter och talat språk från olika medier samt använder **med viss relevans** det valda materialet i sin egen produktion och interaktion.

I muntliga och skriftliga framställningar av olika slag formulerar eleven sig **enkelt, begripligt och till viss del** sammanhängande. För att förtydliga och variera sin kommunikation bearbetar eleven, och gör **enkla** förbättringar av, egna framställningar. I muntlig och skriftlig interaktion uttrycker eleven sig **begripligt och enkelt**. Dessutom väljer och använder eleven **i huvudsak** fungerande strategier som **i viss mån** löser problem i och förbättrar interaktionen.

Eleven diskuterar **i enkel form** några företeelser i olika sammanhang och områden där språket används, och gör då också **enkla** jämförelser med egna erfarenheter och kunskaper.

| Kunskapskrav för betyget D

Betyget D innebär att kunskapskraven för E och till övervägande del för C är uppfyllda.

| Kunskapskrav för betyget C

Eleven förstår det **huvudsakliga innehållet och uppfattar väsentliga** detaljer i talad engelska i lugnt tempo samt i enkla texter om kända ämnen. Eleven visar sin förståelse genom att **översiktligt** redogöra för, diskutera och kommentera innehåll och detaljer samt genom att med **tillfredsställande** resultat agera utifrån budskap och instruktioner i innehållet. För att underlätta sin förståelse av innehållet i det talade språket och texterna väljer och använder eleven **i viss utsträckning** strategier för lyssnande och läsning. Eleven väljer texter och talat språk från olika medier samt använder **på ett relevant sätt** det valda materialet i sin egen produktion och interaktion.

I muntliga och skriftliga framställningar av olika slag formulerar eleven sig **enkelt, relativt tydligt och relativt** sammanhängande. För att förtydliga och variera sin kommunikation bearbetar eleven, och gör **enkla** förbättringar av, egna framställningar. I muntlig och skriftlig interaktion uttrycker eleven sig **relativt tydligt och enkelt samt i någon mån anpassat till syfte, mottagare och situation**. Dessutom väljer och använder eleven fungerande strategier som löser problem i och förbättrar interaktionen.

Eleven diskuterar **översiktligt** några företeelser i olika sammanhang och områden där språket används, och gör då också **enkla** jämförelser med egna erfarenheter och kunskaper.

| Kunskapskrav för betyget B

Betyget B innebär att kunskapskraven för C och till övervägande del för A är uppfyllda.

Eleven förstår **såväl helhet som** detaljer i talad engelska i lugnt tempo samt i enkla texter om kända ämnen. Eleven visar sin förståelse genom att **välgrundat** redogöra för, diskutera och kommentera innehåll och detaljer samt genom att med **gott** resultat agera utifrån budskap och instruktioner i innehållet. För att underlätta sin förståelse av innehållet i det talade språket och texterna väljer och använder eleven **i viss utsträckning** strategier för lyssnande och läsning. Eleven väljer texter och talat språk från olika medier samt använder **på ett relevant och effektivt sätt** det valda materialet i sin egen produktion och interaktion.

I muntliga och skriftliga framställningar av olika slag formulerar eleven sig **relativt varierat, tydligt och relativt** sammanhängande. **Eleven formulerar sig även med visst flyt och i någon mån anpassat till syfte, mottagare och situation.** För att förtydliga och variera sin kommunikation bearbetar eleven, och gör **välgrundade** förbättringar av, egna framställningar. I muntlig och skriftlig interaktion uttrycker eleven sig **tydligt och med visst flyt samt med viss anpassning till syfte, mottagare och situation.** Dessutom väljer och använder eleven **väl** fungerande strategier som löser problem i och förbättrar interaktionen **och för den framåt på ett konstruktivt sätt.**

Eleven diskuterar **utförligt** några företeelser i olika sammanhang och områden där språket används, och gör då också **välutvecklade** jämförelser med egna erfarenheter och kunskaper.

Kunskapskrav för betyget E	Kunskapskrav för betyget C	Kunskapskrav för betyget A
Eleven förstår det huvudsakliga innehållet och uppfattar tydliga detaljer i talad engelska i lugnt tempo samt i enkla texter om kända ämnen. Eleven visar sin förståelse genom att i enkel form redogöra för, diskutera och kommentera innehåll och detaljer samt genom att med godtagbart resultat agera utifrån budskap och instruktioner i innehållet. För att underlätta sin förståelse av innehållet i det talade språket och texterna väljer och använder eleven någon strategi för lyssnande och läsning. Eleven väljer texter och talat språk	Eleven förstår det huvudsakliga innehållet och uppfattar väsentliga detaljer i talad engelska i lugnt tempo samt i enkla texter om kända ämnen. Eleven visar sin förståelse genom att översiktligt redogöra för, diskutera och kommentera innehåll och detaljer samt genom att med tillfredsställande resultat agera utifrån budskap och instruktioner i innehållet. För att underlätta sin förståelse av innehållet i det talade språket och texterna väljer och använder eleven i viss utsträckning strategier för lyssnande och läs-	Eleven förstår såväl helhet som detaljer i talad engelska i lugnt tempo samt i enkla texter om kända ämnen. Eleven visar sin förståelse genom att välgrundat redogöra för, diskutera och kommentera innehåll och detaljer samt genom att med gott resultat agera utifrån budskap och instruktioner i innehållet. För att underlätta sin förståelse av innehållet i det talade språket och texterna väljer och använder eleven i viss utsträckning strategier för lyssnande och läsning. Eleven väljer texter och talat språk från olika medier samt an-

Kunskapskrav för betyget E	Kunskapskrav för betyget C	Kunskapskrav för betyget A
från olika medier samt använder med viss relevans det valda materialet i sin egen produktion och interaktion. I muntliga och skriftliga framställningar av olika slag formulerar eleven sig enkelt, begripligt och till viss del sammanhängande. För att förtydliga och variera sin kommunikation bearbetar eleven, och gör enkla förbättringar av, egna framställningar. I muntlig och skriftlig interaktion uttrycker eleven sig begripligt och enkelt. Dessutom väljer och använder eleven i huvudsak fungerande strategier som i viss mån löser problem i och förbättrar interaktionen. Eleven diskuterar i enkel form några företeelser i olika sammanhang och områden där språket används, och	ning. Eleven väljer texter och talat språk från olika medier samt använder på ett relevant sätt det valda materialet i sin egen produktion och interaktion. I muntliga och skriftliga framställningar av olika slag formulerar eleven sig enkelt, relativt tydligt och relativt sammanhängande. För att förtydliga och variera sin kommunikation bearbetar eleven, och gör enkla förbättringar av, egna framställningar. I muntlig och skriftlig interaktion uttrycker eleven sig relativt tydligt och enkelt samt i någon mån anpassat till syfte, mottagare och situation. Dessutom väljer och använder eleven fungerande strategier som löser problem i och förbättrar interaktionen. Eleven diskuterar översiktligt några företeelser i olika sammanhang och områden där språket används, och gör då	vänder på ett relevant och effektivt sätt det valda materialet i sin egen produktion och interaktion. I muntliga och skriftliga framställningar av olika slag formulerar eleven sig relativt varierat, tydligt och relativt sammanhängande. Eleven formulerar sig även med visst flyt och i någon mån anpassat till syfte, mottagare och situation. För att förtydliga och variera sin kommunikation bearbetar eleven, och gör välgrundade förbättringar av, egna framställningar. I muntlig och skriftlig interaktion uttrycker eleven sig tydligt och med visst flyt samt med viss anpassning till syfte, mottagare och situation. Dessutom väljer och använder eleven väl fungerande strategier som löser problem i och förbättrar interaktionen och för den framåt på ett konstruktivt sätt. Eleven diskuterar utförligt några företeelser i olika sammanhang och områden där språket används, och gör då

Kunskapskrav för betyget E	Kunskapskrav för betyget C	Kunskapskrav för betyget A
gör då också enkla jämförelser med egna erfarenheter och kunskaper.	också enkla jämförelser med egna erfarenheter och kunskaper.	också välutvecklade jämförelser med egna erfarenheter och kunskaper.

Engelska
Nationell delkurs 4
Kurskod: GRNENG D
Verksamhetspoäng: 200

Språk är människans främsta redskap för reflektion, kommunikation och kunskapsutveckling. Att ha kunskaper i flera språk kan ge nya perspektiv på omvärlden, ökade möjligheter till kontakter och större förståelse för olika sätt att leva. Det engelska språket omger oss i vardagen och används inom så skilda områden som kultur, politik, utbildning och ekonomi. Kunskaper i engelska ökar därför individens möjligheter att ingå i olika sociala och kulturella sammanhang och att delta i ett internationellt studie- och arbetsliv.

Syfte

Undervisningen i kursen engelska inom kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå ska syfta till att eleven utvecklar kunskaper i engelska språket och kunskaper om områden och sammanhang där engelska används. Eleven ska även utveckla tilltro till sin förmåga att använda engelska i olika situationer och för skilda syften i vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv.

Genom undervisningen ska eleven ges möjlighet till språkanvändning i funktionella och meningsfulla sammanhang för att därigenom utveckla en allsidig kommunikativ förmåga. Denna förmåga innebär att förstå talad och skriven engelska, att formulera sig och samspela med andra i tal och skrift samt att anpassa sitt språk till olika situationer, syften och mottagare. I den kommunikativa förmågan ingår även språklig säkerhet och att använda olika strategier för att stödja kommunikationen och lösa problem när språkkunskaperna inte räcker till.

I mötet med talat språk och texter ska eleven ges möjlighet att utveckla förmågan att sätta innehållet i relation till egna erfarenheter, livsvillkor och intressen. Undervisningen ska även ge eleven möjlighet att utveckla kunskaper om och förståelse för olika livsvillkor samt sociala och kulturella företeelser i områden och i sammanhang där engelska används.

Undervisningen ska bidra till att eleven utvecklar kunskaper i att söka, värdera, välja och tillägna sig innehållet i talat språk och texter från olika källor. Eleven ska också ges förutsättningar att kunna använda olika hjälpmedel för lärande, förståelse, skapande och kommunikation. Undervisningen ska stimulera elevens intresse för språk och kulturer och förmedla nytta av språkkunskaper. Undervisningen ska i allt väsentligt bedrivas på engelska.

Genom undervisningen i kursen engelska ska eleven sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- förstå och tolka innehållet i talad engelska och i olika slags texter,
- formulera sig och kommunicera i tal och skrift,
- använda språkliga strategier för att förstå och göra sig förstådd,
- anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang, och
- reflektera över livsvillkor, samhällsfrågor och kulturella företeelser i olika sammanhang och delar av världen där engelska används.

| **Kommunikationens innehåll**

- Aktuella och kända ämnesområden med anknytning till vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv.
- Vardagliga situationer, intressen, aktiviteter, händelseförlopp samt relationer och etiska frågor.
- Åsikter, erfarenheter, känslor och framtidsplaner.
- Levnadsvillkor, traditioner, sociala relationer och kulturella företeelser i sammanhang och områden där engelska används.

| **Lyssna och läsa – reception**

- Talad engelska, även med viss regional och social färgning, och texter, som är instruerande, beskrivande, berättande, diskuterande, argumenterande och kontaktskapande, även via film och andra medier.
- Olika former av samtal och sammanhängande talat språk, till exempel dialoger, intervjuer och muntliga framställningar.
- Skönlitteratur och annan fiktion, även i talad och dramatiserad form, samt sånger och dikter.
- Sakprosa av olika slag och med olika syften, till exempel reportage och tidsningsartiklar.
- Strategier för att uppfatta detaljer och förstå sammanhang i talat språk och texter, till exempel att anpassa lyssnande och läsning till framställningens form, innehåll och syfte.
- Olika sätt att söka, välja och värdera innehållet i texter och talat språk på engelska från internet och olika medier.
- Språkliga företeelser i det språk eleven möter, till exempel uttal, intonation, grammatiska strukturer och satsbyggnad samt ord med olika stilvärden och fasta språkliga uttryck.
- Hur texter och talat språk kan varieras för olika syften och sammanhang.
- Hur sammanbindande ord och andra uttryck används för att skapa struktur och språkligt sammanhängande helheter.

| **Tala, skriva och samtala – produktion och interaktion**

- Muntliga och skriftliga berättelser, beskrivningar och instruktioner i sammanhängande tal och skrift.
- Samtal och diskussioner samt argumentation för kommunikation och kontakt i olika situationer.
- Språkliga strategier för att förstå och göra sig förstådd samt för att lösa språkliga problem, till exempel med hjälp av omformuleringar, frågor och förklaringar.
- Språkliga strategier för att bidra till och aktivt medverka i samtal, till exempel genom att ta initiativ till interaktion, ge bekräftelse, ställa följdfrågor, ta initiativ till nya frågeställningar och ämnesområden samt för att avsluta samtalet.
- Språkliga företeelser för att förtydliga, variera och berika kommunikationen, till exempel uttal, intonation och fasta språkliga uttryck, grammatiska strukturer och satsbyggnad.

- Olika sätt att bearbeta framställningar för att variera, tydliggöra, precisera och anpassa dem efter deras syften.

Kunskapskrav

Kunskapskrav för betyget E

Eleven förstår **det huvudsakliga innehållet och uppfattar tydliga detaljer** i talad engelska i måttligt tempo samt i lättillgängliga texter i olika genrer. Eleven visar sin förståelse genom att **översiktligt** redogöra för, diskutera och kommentera innehåll och detaljer samt genom att med **godtagbart** resultat agera utifrån budskap och instruktioner i innehållet. För att underlätta sin förståelse av innehållet i talad och skriven engelska väljer och använder eleven **någon** strategi för lyssnande och läsning. Eleven väljer texter och talat språk från olika medier samt använder **med viss relevans** det valda materialet i sin egen produktion och interaktion.

I muntliga och skriftliga framställningar i olika genrer formulerar eleven sig **enkelt, begripligt och relativt sammanhängande**. För att förtydliga och variera sin kommunikation bearbetar eleven, och gör **enkla** förbättringar av, egna framställningar. I muntlig och skriftlig interaktion i olika sammanhang uttrycker eleven sig **begripligt och enkelt** samt **i någon mån anpassat** till syfte, mottagare och situation. Dessutom väljer och använder eleven **i huvudsak** fungerande strategier som **i viss mån** löser problem i och förbättrar interaktionen.

Eleven diskuterar **översiktligt** några företeelser i olika sammanhang och delar av världen där engelska används, och kan då också göra **enkla** jämförelser med egna erfarenheter och kunskaper.

Kunskapskrav för betyget D

Betyget D innebär att kunskapskraven för E och till övervägande del för C är uppfyllda.

Kunskapskrav för betyget C

Eleven förstår **det huvudsakliga innehållet och uppfattar väsentliga detaljer** i talad engelska i måttligt tempo samt i lättillgängliga texter i olika genrer. Eleven visar sin förståelse genom att **välgrundat** redogöra för, diskutera och kommentera innehåll och detaljer samt genom att med **tillfredsställande** resultat agera utifrån budskap och instruktioner i innehållet. För att underlätta sin förståelse av innehållet i talad och skriven engelska väljer och använder eleven **i viss utsträckning** strategier för lyssnande och läsning. Eleven väljer texter och talat språk från olika medier samt använder **på ett relevant sätt** det valda materialet i sin egen produktion och interaktion.

I muntliga och skriftliga framställningar i olika genrer formulerar eleven sig **relativt varierat, relativt tydligt och relativt sammanhängande**. Eleven formulerar sig med visst flyt och **i någon mån anpassat till syfte, mottagare och situation**. För att förtydliga och variera sin kommunikation bearbetar eleven, och gör **välgrundade** förbättringar av, egna framställningar. I muntlig och skriftlig interaktion i olika sammanhang uttrycker eleven sig

tydligt och med visst flyt samt **med viss anpassning** till syfte, mottagare och situation. Dessutom väljer och använder eleven **fungerande** strategier som löser problem i och förbättrar interaktionen.

Eleven diskuterar **utförligt** några företeelser i olika sammanhang och delar av världen där engelska används, och kan då också göra **välutvecklade** jämförelser med egna erfarenheter och kunskaper.

Kunskapskrav för betyget B

Betyget B innebär att kunskapskraven för C och till övervägande del för A är uppfyllda.

Kunskapskrav för betyget A

Eleven förstår **såväl helhet som detaljer** i talad engelska i måttligt tempo och i lättillgängliga texter i olika genrer. Eleven visar sin förståelse genom att **välgrundat och nyanserat** redogöra för, diskutera och kommentera innehåll och detaljer samt genom att med **gott** resultat agera utifrån budskap och instruktioner i innehållet. För att underlätta sin förståelse av innehållet i talad och skriven engelska kan eleven **i viss utsträckning** välja och använda strategier för lyssnande och läsning. Eleven väljer texter och talat språk från olika medier samt använder **på ett relevant och effektivt** sätt det valda materialet i sin egen produktion och interaktion.

I muntliga och skriftliga framställningar i olika genrer formulerar eleven sig **relativt varierat, tydligt och sammanhängande. Eleven formulerar sig även med flyt och viss anpassning till syfte, mottagare och situation.** För att förtydliga och variera sin kommunikation bearbetar eleven, och gör **välgrundade** förbättringar av, egna framställningar. I muntlig och skriftlig interaktion i olika sammanhang uttrycker eleven sig **tydligt och med flyt** samt **med viss anpassning** till syfte, mottagare och situation. Dessutom väljer och använder eleven **väl fungerande** strategier som löser problem i och förbättrar interaktionen **och för den framåt på ett konstruktivt sätt.**

Eleven diskuterar **utförligt och nyanserat** några företeelser i olika sammanhang och delar av världen där engelska används, och kan då också göra **välutvecklade och nyanserade** jämförelser med egna erfarenheter och kunskaper.

Kunskapskrav för betyget E	Kunskapskrav för betyget C	Kunskapskrav för betyget A
Eleven förstår det huvudsakliga innehållet och uppfattar tydliga detaljer i talad engelska i måttligt tempo samt i lättillgängliga texter i olika genrer. Eleven visar sin förståelse genom att översiktligt redogöra för, diskutera och kommentera innehåll och detaljer samt genom att med godtagbart resultat agera utifrån budskap och instruktioner i innehållet. För att underlätta sin förståelse av innehållet i talad och skriven engelska väljer och använder eleven någon strategi för lyssnande och läsning. Eleven väljer texter och talat språk från olika medier samt använder med viss relevans det valda materialet i sin egen produktion och interaktion.	Eleven förstår det huvudsakliga innehållet och uppfattar väsentliga detaljer i talad engelska i måttligt tempo samt i lättillgängliga texter i olika genrer. Eleven visar sin förståelse genom att välgrundat redogöra för, diskutera och kommentera innehåll och detaljer samt genom att med tillfredsställande resultat agera utifrån budskap och instruktioner i innehållet. För att underlätta sin förståelse av innehållet i talad och skriven engelska väljer och använder eleven i viss utsträckning strategier för lyssnande och läsning. Eleven väljer texter och talat språk från olika medier samt använder på ett relevant sätt det valda materialet i sin egen produktion och interaktion.	Eleven förstår såväl helhet som detaljer i talad engelska i måttligt tempo och i lättillgängliga texter i olika genrer. Eleven visar sin förståelse genom att välgrundat och nyanserat redogöra för, diskutera och kommentera innehåll och detaljer samt genom att med gott resultat agera utifrån budskap och instruktioner i innehållet. För att underlätta sin förståelse av innehållet i talad och skriven engelska kan eleven i viss utsträckning välja och använda strategier för lyssnande och läsning. Eleven väljer texter och talat språk från olika medier samt använder på ett relevant och effektivt sätt det valda materialet i sin egen produktion och interaktion.
I muntliga och skriftliga framställningar i olika genrer formulerar eleven sig enkelt, begripligt och relativt sammanhängande. För att förtydliga och variera sin kommunikation bearbetar eleven, och gör enkla förbättringar av, egna framställningar. I muntlig och skriftlig interaktion i olika sammanhang uttrycker	I muntliga och skriftliga framställningar i olika genrer formulerar eleven sig relativt varierat, relativt tydligt och relativt sammanhängande. Eleven formulerar sig med visst flyt och i någon mån anpassat till syfte, mottagare och situation. För att förtydliga och variera sin kommunikation bearbetar eleven, och gör	I muntliga och skriftliga framställningar i olika genrer formulerar eleven sig relativt varierat, tydligt och sammanhängande. Eleven formulerar sig även med flyt och viss anpassning till syfte, mottagare och situation. För att förtydliga och variera sin kommunikation bearbetar eleven, och gör välgrundade förbätt-

Kunskapskrav för betyget E	Kunskapskrav för betyget C	Kunskapskrav för betyget A
eleven sig begripligt och enkelt samt i någon mån anpassat till syfte, mottagare och situation. Dessutom väljer och använder eleven i huvudsak fungerande strategier som i viss mån löser problem i och förbättrar interaktionen. Eleven diskuterar översiktligt några företeelser i olika sammanhang och delar av världen där engelska används, och kan då också göra enkla jämförelser med egna erfarenheter och kunskaper.	välgrundade förbättringar av, egna framställningar. I muntlig och skriftlig interaktion i olika sammanhang uttrycker eleven sig tydligt och med visst flyt samt med viss anpassning till syfte, mottagare och situation. Dessutom väljer och använder eleven fungerande strategier som löser problem i och förbättrar interaktionen. Eleven diskuterar utförligt några företeelser i olika sammanhang och delar av världen där engelska används, och kan då också göra välutvecklade jämförelser med egna erfarenheter och kunskaper.	ringar av, egna framställningar. I muntlig och skriftlig interaktion i olika sammanhang uttrycker eleven sig tydligt och med flyt samt med viss anpassning till syfte, mottagare och situation. Dessutom väljer och använder eleven väl fungerande strategier som löser problem i och förbättrar interaktionen och för den framåt på ett konstruktivt sätt. Eleven diskuterar utförligt och nyanserat några företeelser i olika sammanhang och delar av världen där engelska används, och kan då också göra välutvecklade och nyanserade jämförelser med egna erfarenheter och kunskaper.

Kurs: Matematik

Kurskod: GRNMAT2

Verksamhetspoäng: 600

Matematiken har en flertusenårig historia med bidrag från många kulturer. Den utvecklas såväl ur praktiska behov som ur människans nyfikenhet och lust att utforska matematiken som sådan. Matematisk verksamhet är till sin art en kreativ, reflekterande och problemlösande aktivitet som är nära kopplad till den samhällseliga, sociala och tekniska utvecklingen. Kunskaper i matematik ger människor förutsättningar att fatta välgrundade beslut i vardagslivets många valsituationer och ökar möjligheterna att delta i arbetslivet samt i samhällets beslutsprocesser.

Syfte

Undervisningen i kursen matematik inom kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå ska syfta till att eleven utvecklar kunskaper om matematik och matematikens användning i vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv. Undervisningen ska bidra till att eleven utvecklar intresse för matematik och tilltro till sin förmåga att använda matematik i olika sammanhang. Den ska också ge eleven möjlighet att uppleva estetiska värden i möten med matematiska mönster, former och samband.

Undervisningen ska bidra till att eleven utvecklar kunskaper för att kunna formulera och lösa problem samt reflektera över och värdera valda strategier, metoder, modeller och resultat. Eleven ska även ges förutsättningar att utveckla kunskaper för att kunna tolka vardagliga och matematiska situationer samt beskriva och formulera dessa med hjälp av matematikens uttrycksformer.

Genom undervisningen ska eleven ges förutsättningar att utveckla förtrogenhet med grundläggande matematiska begrepp och metoder och deras användbarhet. Vidare ska eleven genom undervisningen ges möjligheter att utveckla kunskaper i att använda digital teknik för att kunna undersöka problemställningar, göra beräkningar och för att presentera och tolka data.

Undervisningen ska bidra till att eleven utvecklar förmågan att argumentera logiskt och föra matematiska resonemang. Eleven ska genom undervisningen också ges möjlighet att utveckla en förtrogenhet med matematikens uttrycksformer och hur dessa kan användas för att kommunicera i vardagliga och matematiska sammanhang. Genom undervisningen ska eleven även ges möjlighet att fördjupa sin förståelse av sina tidigare erfarenheter av och kunskaper i matematik.

Undervisningen ska ge eleven förutsättningar att utveckla kunskaper om historiska sammanhang där viktiga begrepp och metoder i matematiken har utvecklats. Genom undervisningen ska eleven även ges möjligheter att reflektera över matematikens betydelse, användning och begränsning i vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv, i andra ämnen och under historiska skeenden och därigenom kunna se matematikens sammanhang och relevans.

Genom undervisningen i kursen matematik ska eleven sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- formulera och lösa problem med hjälp av matematik samt värdera valda strategier, frågeställningar och metoder,
- använda och analysera matematiska begrepp och samband mellan begrepp,
- välja och använda lämpliga matematiska metoder för att göra beräkningar och lösa rutinuppgifter,
- föra och följa matematiska resonemang, och
- använda matematikens uttrycksformer för att samtala om, argumentera och redogöra för frågeställningar, beräkningar och slutsatser.

Centralt innehåll

Taluppfattning och tals användning

- Reella tal och deras egenskaper samt deras användning i vardagliga och matematiska situationer.
- Talsystemets utveckling från naturliga tal till reella tal. Positionssystemet. Metoder för beräkningar som används och har använts i olika historiska och kulturella sammanhang.
- Tal i potensform och grundpotensform för att uttrycka små och stora tal samt användning av prefix.
- De fyra räknesättens egenskaper och samband samt användning i olika situationer.
- Centrala metoder för beräkningar med tal i bråk- och decimalform vid överslagsräkning och huvudräkning samt vid beräkningar med skriftliga metoder, miniräknare och annan digital teknik. Metodernas användning i olika situationer.
- Rimlighetsbedömning vid uppskattningar och beräkningar i vardagliga och matematiska situationer samt inom andra ämnesområden.

Algebra

- Innebörden av variabelbegreppet och dess användning i algebraiska uttryck, formler och ekvationer.
- Algebraiska uttryck, formler och ekvationer i situationer som är relevanta för eleven.
- Hur enkla mönster i talföljder samt geometriska mönster kan konstrueras, beskrivas och uttryckas.
- Metoder för ekvationslösning.

Geometri

- Geometriska objekt och deras inbördes relationer. Geometriska egenskaper hos dessa objekt.
- Avbildning och konstruktion av geometriska objekt, med och utan digitala hjälpmedel.
- Skala vid förminskning och förstoring av två- och tredimensionella objekt.
- Likformighet och symmetri i planet.

- Metoder för beräkning av area, omkrets och volym hos geometriska objekt samt enhetsbyten i samband med detta.
- Geometriska satser och formler och behovet av argumentation för deras giltighet.

Statistik och sannolikhet

- Likformig sannolikhet och metoder för att beräkna sannolikheten i vardagliga situationer.
- Hur kombinatoriska principer kan användas i enkla vardagliga och matematiska problem.
- Tabeller, diagram och grafer samt hur de kan tolkas och användas för att beskriva resultat av egna och andras undersökningar, till exempel med hjälp av digitala verktyg.
- Hur lägesmått och spridningsmått kan användas för bedömning av resultat vid statistiska undersökningar.
- Bedömning av risker och chanser med utgångspunkt i statistiskt material.

Samband och förändringar

- Procent och förändringsfaktor för att uttrycka förändring samt beräkning med procent i vardagliga situationer och i situationer inom olika ämnesområden.
- Funktioner och räta linjens ekvation. Hur funktioner kan användas för att, med och utan digital teknik, undersöka proportionalitet, förändring, förändringstakt och andra samband i olika situationer.

Problemlösning

- Strategier för matematisk problemlösning, med och utan digital teknik, i situationer med anknytning till vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv samt inom olika ämnesområden. Värdering av valda strategier och metoder.
- Matematisk formulering av frågeställningar utifrån situationer med anknytning till vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv samt inom olika ämnesområden.
- Enkla matematiska modeller och hur de kan användas i olika situationer.

Kunskapskrav

Kunskapskrav för betyget E

Eleven kan lösa olika problem i bekanta situationer på ett **i huvudsak** fungerande sätt genom att välja och använda strategier och metoder med **viss** anpassning till problemets karaktär samt **bidra till att formulera** enkla matematiska modeller som kan tillämpas i sammanhanget. Eleven för **enkla och till viss del underbyggda** resonemang om val av tillvägagångssätt och om resultatens rimlighet i förhållande till problemsituationen samt kan **bidra till** att ge **något förslag** på alternativt tillvägagångssätt.

Eleven har **grundläggande** kunskaper om matematiska begrepp och visar det genom att använda dem i **välkända** sammanhang på ett **i huvudsak** fungerande sätt. Eleven kan även beskriva olika begrepp med hjälp av matematiska uttrycksformer på ett **i huvudsak** fungerande sätt. I beskrivningarna kan eleven växla mellan olika uttrycksformer samt föra **enkla** resonemang om hur begreppen relaterar till varandra.

Eleven kan välja och använda **i huvudsak** fungerande matematiska metoder med **viss** anpassning till sammanhanget för att göra beräkningar och lösa rutinuppgifter inom aritmetik, algebra, geometri, sannolikhet, statistik samt samband och förändring med **tillfredsställande** resultat.

Eleven kan redogöra för och samtala om tillvägagångssätt på ett **i huvudsak** fungerande sätt och använder då matematiska uttrycksformer med **viss** anpassning till syfte och sammanhang. I redovisningar och diskussioner för och följer eleven matematiska resonemang genom att framföra och bemöta matematiska argument på ett sätt som **till viss del för resonemangen framåt**.

| Kunskapskrav för betyget D

Betyget D innebär att kunskapskraven för E och till övervägande del för C är uppfyllda.

| Kunskapskrav för betyget C

Eleven kan lösa olika problem i bekanta situationer på ett **relativt väl** fungerande sätt genom att välja och använda strategier och metoder med **förhållandevis god** anpassning till problemets karaktär samt **formulera** enkla matematiska modeller som **efter någon bearbetning** kan tillämpas i sammanhanget. Eleven för **utvecklade och relativt väl underbyggda** resonemang om tillvägagångssätt och om resultatens rimlighet i förhållande till problemsituationen samt kan ge **något** förslag på alternativt tillvägagångssätt.

Eleven har **goda** kunskaper om matematiska begrepp och visar det genom att använda dem i **bekanta** sammanhang på ett **relativt väl** fungerande sätt. Eleven kan även beskriva olika begrepp med hjälp av matematiska uttrycksformer på ett **relativt väl** fungerande sätt. I beskrivningarna kan eleven växla mellan olika uttrycksformer samt föra **utvecklade** resonemang om hur begreppen relaterar till varandra.

Eleven kan välja och använda **ändamålsenliga** matematiska metoder med **relativt god** anpassning till sammanhanget för att göra beräkningar och lösa rutinuppgifter inom aritmetik, algebra, geometri, sannolikhet, statistik samt samband och förändring med **gott** resultat.

Eleven kan redogöra för och samtala om tillvägagångssätt på ett **ändamålsenligt** sätt och använder då matematiska uttrycksformer med **förhållandevis god** anpassning till syfte och sammanhang. I redovisningar och diskussioner för och följer eleven matematiska resonemang genom att framföra och bemöta matematiska argument på ett sätt som **för resonemangen framåt**.

| Kunskapskrav för betyget B

Betyget B innebär att kunskapskraven för C och till övervägande del för A är uppfyllda.

Eleven kan lösa olika problem i bekanta situationer på ett **väl** fungerande sätt genom att välja och använda strategier och metoder med **god** anpassning till problemets karaktär samt **formulera** enkla matematiska modeller som kan tillämpas i sammanhanget. Eleven för **välutvecklade** och **väl** underbyggda resonemang om tillvägagångssätt och om resultatens rimlighet i förhållande till problemsituationen samt kan ge **förslag** på alternativa tillvägagångssätt.

Eleven har **mycket goda** kunskaper om matematiska begrepp och visar det genom att använda dem i **nya** sammanhang på ett **väl** fungerande sätt. Eleven kan även beskriva olika begrepp med hjälp av matematiska uttrycksformer på ett **väl** fungerande sätt. I beskrivningarna kan eleven växla mellan olika uttrycksformer samt föra **välutvecklade** resonemang om hur begreppen relaterar till varandra.

Eleven kan välja och använda **ändamålsenliga** och **effektiva** matematiska metoder med **god** anpassning till sammanhanget för att göra beräkningar och lösa rutinuppgifter inom aritmetik, algebra, geometri, sannolikhet, statistik samt samband och förändring med **mycket gott** resultat.

Eleven kan redogöra för och samtala om tillvägagångssätt på ett **ändamålsenligt och effektivt** sätt och använder då matematiska uttrycksformer med **god** anpassning till syfte och sammanhang. I redovisningar och diskussioner för och följer eleven matematiska resonemang genom att framföra och bemöta matematiska argument på ett sätt som **för resonemangen framåt och fördjupar eller breddar dem**.

Kunskapskrav för matematik betyget E	Kunskapskrav för matematik betyget C	Kunskapskrav för matematik betyget A
Eleven kan lösa olika problem i bekanta situationer på ett i huvudsak fungerande sätt genom att välja och använda strategier och metoder med viss anpassning till problemets karaktär samt bidra till att formulera enkla matematiska modeller som kan tillämpas i sammanhanget. Eleven för enkla och till viss del underbyggda resonemang om val av tillvägagångssätt och om resultatens rimlighet i förhållande till problemsituationen samt kan bidra till att ge något	Eleven kan lösa olika problem i bekanta situationer på ett relativt väl fungerande sätt genom att välja och använda strategier och metoder med förhållandevis god anpassning till problemets karaktär samt formulera enkla matematiska modeller som efter någon bearbetning kan tillämpas i sammanhanget. Eleven för utvecklade och relativt väl underbyggda resonemang om tillvägagångssätt och om resultatens rimlighet i förhållande till problemsituationen samt kan ge	Eleven kan lösa olika problem i bekanta situationer på ett väl fungerande sätt genom att välja och använda strategier och metoder med god anpassning till problemets karaktär samt formulera enkla matematiska modeller som kan tillämpas i sammanhanget. Eleven för välutvecklade och väl underbyggda resonemang om tillvägagångssätt och om resultatens rimlighet i förhållande till problemsituationen samt kan ge förslag på alternativa tillvägagångssätt.

Kunskapskrav för matematik betyget E	Kunskapskrav för matematik betyget C	Kunskapskrav för matematik betyget A
förslag på alternativt tillvägagångssätt.	något förslag på alternativt tillvägagångssätt.	
Eleven har grundläggande kunskaper om matematiska begrepp och visar det genom att använda dem i välkända sammanhang på ett i huvudsak fungerande sätt. Eleven kan även beskriva olika begrepp med hjälp av matematiska uttrycksformer på ett i huvudsak fungerande sätt. I beskrivningarna kan eleven växla mellan olika uttrycksformer samt föra enkla resonemang om hur begreppen relaterar till varandra.	Eleven har goda kunskaper om matematiska begrepp och visar det genom att använda dem i bekanta sammanhang på ett relativt väl fungerande sätt. Eleven kan även beskriva olika begrepp med hjälp av matematiska uttrycksformer på ett relativt väl fungerande sätt. I beskrivningarna kan eleven växla mellan olika uttrycksformer samt föra utvecklade resonemang om hur begreppen relaterar till varandra.	Eleven har mycket goda kunskaper om matematiska begrepp och visar det genom att använda dem i nya sammanhang på ett väl fungerande sätt. Eleven kan även beskriva olika begrepp med hjälp av matematiska uttrycksformer på ett väl fungerande sätt. I beskrivningarna kan eleven växla mellan olika uttrycksformer samt föra välutvecklade resonemang om hur begreppen relaterar till varandra.
Eleven kan välja och använda i huvudsak fungerande matematiska metoder med viss anpassning till sammanhanget för att göra beräkningar och lösa rutinuppgifter inom aritmetik, algebra, geometri, sannolikhet, statistik samt samband och förändring med tillfredsställande resultat.	Eleven kan välja och använda ändamålsenliga matematiska metoder med relativt god anpassning till sammanhanget för att göra beräkningar och lösa rutinuppgifter inom aritmetik, algebra, geometri, sannolikhet, statistik samt samband och förändring med gott resultat.	Eleven kan välja och använda ändamålsenliga och effektiva matematiska metoder med god anpassning till sammanhanget för att göra beräkningar och lösa rutinuppgifter inom aritmetik, algebra, geometri, sannolikhet, statistik samt samband och förändring med mycket gott resultat.
Eleven kan redogöra för och samtala om tillvägagångssätt på ett i huvudsak fungerande sätt och använder då matematiska uttrycksformer med viss anpassning till syfte och	Eleven kan redogöra för och samtala om tillvägagångssätt på ett ändamålsenligt sätt och använder då matematiska uttrycksformer med förhållandevis god anpassning till	Eleven kan redogöra för och samtala om tillvägagångssätt på ett ändamålsenligt och effektivt sätt och använder då matematiska uttrycksformer med god anpassning till syfte

Kunskapskrav för matematik betyget E	Kunskapskrav för matematik betyget C	Kunskapskrav för matematik betyget A
sammanhang. I redovisningar och diskussioner för och följer eleven matematiska resonemang genom att framföra och bemöta matematiska argument på ett sätt som till viss del för resonemangen framåt.	syfte och sammanhang. I redovisningar och diskussioner för och följer eleven matematiska resonemang genom att framföra och bemöta matematiska argument på ett sätt som för resonemangen framåt.	och sammanhang. I redovisningar och diskussioner för och följer eleven matematiska resonemang genom att framföra och bemöta matematiska argument på ett sätt som för resonemangen framåt och fördjupar eller breddar dem.

Matematiken har en flertusenårig historia med bidrag från många kulturer. Den utvecklas såväl ur praktiska behov som ur människans nyfikenhet och lust att utforska matematiken som sådan. Matematisk verksamhet är till sin art en kreativ, reflekterande och problemlösande aktivitet som är nära kopplad till den samhällseliga, sociala och tekniska utvecklingen. Kunskaper i matematik ger människor förutsättningar att fatta välgrundade beslut i vardagslivet många valsituationer och ökar möjligheterna att delta i samhällets beslutsprocesser.

Syfte

Undervisningen i kursen matematik inom kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå ska syfta till att eleven utvecklar kunskaper om matematik och matematikens användning i vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv. Undervisningen ska bidra till att eleven utvecklar intresse för matematik och tilltro till sin förmåga att använda matematik i olika sammanhang. Den ska också ge eleven möjlighet att uppleva estetiska värden i möten med matematiska mönster, former och samband.

Undervisningen ska bidra till att eleven utvecklar kunskaper för att kunna formulera och lösa problem samt reflektera över och värdera valda strategier, metoder, modeller och resultat. Eleven ska även ges förutsättningar att utveckla kunskaper för att kunna tolka vardagliga och matematiska situationer samt beskriva och formulera dessa med hjälp av matematikens uttrycksformer.

Genom undervisningen ska eleven ges förutsättningar att utveckla förtrogenhet med grundläggande matematiska begrepp och metoder och deras användbarhet. Vidare ska eleven genom undervisningen ges möjligheter att utveckla kunskaper i att använda digital teknik för att kunna undersöka problemställningar, göra beräkningar och för att presentera och tolka data.

Undervisningen ska bidra till att eleven utvecklar förmågan att argumentera logiskt och föra matematiska resonemang. Eleven ska genom undervisningen också ges möjlighet att utveckla en förtrogenhet med matematikens uttrycksformer och hur dessa kan användas för att kommunicera i vardagliga och matematiska sammanhang. Genom undervisningen ska eleven ges möjlighet att fördjupa sin förståelse av sina tidigare erfarenheter av och kunskaper i matematik.

Undervisningen ska även ge eleven förutsättningar att utveckla kunskaper om historiska sammanhang där viktiga begrepp och metoder i matematiken har utvecklats. Genom undervisningen ska eleven även ges möjligheter att reflektera över matematikens betydelse, användning och begränsning i vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv, i andra ämnen och under historiska skeenden och därigenom kunna se matematikens sammanhang och relevans.

SKOLFS 2016:67	<i>Genom undervisningen i kursen matematik ska eleven sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att</i> • formulera och lösa problem med hjälp av matematik samt värdera valda strategier, frågeställningar och metoder, • använda och analysera matematiska begrepp och samband mellan begrepp, • välja och använda lämpliga matematiska metoder för att göra beräkningar och lösa rutinuppgifter, • föra och följa matematiska resonemang, och • använda matematikens uttrycksformer för att samtala om, argumentera och redogöra för frågeställningar, beräkningar och slutsatser.
-----------------------	--

Centralt innehåll

Taluppfattning och tals användning

- Naturliga tal och deras egenskaper. Hur talen kan delas upp och hur de kan användas för att ange antal och ordning.
- Hur positionssystemet kan användas för att beskriva naturliga tal. Symboler för tal och talsystem som används och har använts i olika kulturer.
- Naturliga tal och enkla tal i bråkform samt deras användning i enkla vardagliga situationer.
- De fyra räknesättens egenskaper och samband samt användning i enkla vardagliga situationer.
- Centrala metoder för beräkningar med enkla naturliga tal, med miniräknare och annan digital teknik samt i enkla fall genom överslagsräkning, huvudräkning samt skriftliga metoder. Metodernas användning i olika situationer.
- Rimlighetsbedömning vid uppskattningar och enkla beräkningar i vardagliga situationer.
- Matematiska likheter och likhetstecknets betydelse.

Geometri

- Grundläggande geometriska objekt i form av punkter, linjer och sträckor och deras förhållande till varandra. Grundläggande geometriska egenskaper hos dessa objekt.
- Vanliga lägesord för att beskriva föremåls och objekts läge.
- Uppskattning, mätning och jämförelse av längd och tid med vanliga nutida måttenheter.

Statistik och sannolikhet

- Enkla tabeller och diagram och hur de kan användas för att sortera data och beskriva resultat från enkla undersökningar, till exempel med hjälp av digitala verktyg.

Samband och förändring

- Olika proportionella samband, däribland dubbelt och hälften.

- Enkla strategier för problemlösning, med och utan digital teknik, i situationer med anknytning till vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv samt inom olika ämnesområden. Värdering av valda strategier och metoder.
- Enkla matematiska formuleringar av frågeställningar utifrån situationer med anknytning till vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv.
- Enkla matematiska modeller och hur de kan användas i olika situationer.

Kunskapskrav för betyget E

Eleven kan lösa enkla problem i elevnära situationer på ett **i huvudsak** fungerande sätt genom att välja och använda strategier och metoder med **viss** anpassning till problemets karaktär. Eleven för **enkla och till viss del** underbyggda resonemang om val av tillvägagångssätt och om resultatens rimlighet i förhållande till problemsituationen samt kan **bidra till** att ge **något** förslag på alternativt tillvägagångssätt.

Eleven har **grundläggande** kunskaper om matematiska begrepp och visar det genom att använda dem i **välkända** sammanhang på ett **i huvudsak** fungerande sätt. Eleven kan även beskriva olika begrepp med hjälp av matematiska uttrycksformer på ett **i huvudsak** fungerande sätt. I beskrivningarna kan eleven växla mellan olika uttrycksformer samt föra **enkla** resonemang om hur begreppen relaterar till varandra.

Eleven kan välja och använda **i huvudsak** fungerande matematiska metoder med **viss** anpassning till sammanhanget för att göra enkla beräkningar och lösa enkla rutinuppgifter inom aritmetik, geometri, statistik samt samband och förändring med **tillfredsställande** resultat.

Eleven kan redogöra för och samtala om tillvägagångssätt på ett **i huvudsak** fungerande sätt och använder då matematiska uttrycksformer med **viss** anpassning till syfte och sammanhang. I redovisningar och samtal för och följer eleven matematiska resonemang genom att ställa och besvara frågor på ett sätt som **till viss del för resonemangen framåt**.

Kunskapskrav för betyget D

Betyget D innebär att kunskapskraven för E och till övervägande del för C är uppfyllda.

Kunskapskrav för betyget C

Eleven kan lösa enkla problem i elevnära situationer på ett **relativt väl** fungerande sätt genom att välja och använda strategier och metoder med **förhållandevis god** anpassning till problemets karaktär. Eleven för **utvecklade och relativt väl** underbyggda resonemang om tillvägagångssätt och om resultatens rimlighet i förhållande till problemsituationen samt kan ge **något** förslag på alternativt tillvägagångssätt.

Eleven har **goda** kunskaper om matematiska begrepp och visar det genom att använda dem i **bekanta** sammanhang på ett **relativt väl** fungerande sätt. Eleven kan även beskriva olika begrepp med hjälp av matematiska uttrycksformer på ett **relativt väl** fungerande sätt. I beskrivningarna kan eleven växla

mellan olika uttrycksformer samt föra **utvecklade** resonemang om hur begreppen relaterar till varandra.

Eleven kan välja och använda **ändamålsenliga** matematiska metoder med **relativt god** anpassning till sammanhanget för att göra enkla beräkningar och lösa enkla rutinuppgifter inom aritmetik, geometri, statistik samt samband och förändring med **gott** resultat.

Eleven kan redogöra för och samtala om tillvägagångssätt på ett **ändamålsenligt** sätt och använder då matematiska uttrycksformer med **förhållandevis god** anpassning till syfte och sammanhang. I redovisningar och samtal för och följer eleven matematiska resonemang genom att ställa och besvara frågor på ett sätt som **för resonemangen framåt**.

Kunskapskrav för betyget B

Betyget B innebär att kunskapskraven för C och till övervägande del för A är uppfyllda.

Kunskapskrav för betyget A

Eleven kan lösa enkla problem i elevnära situationer på ett **väl** fungerande sätt genom att välja och använda strategier och metoder med **god** anpassning till problemets karaktär. Eleven för **välutvecklade** och **väl** underbyggda resonemang om tillvägagångssätt och om resultatens rimlighet i förhållande till problemsituationen samt kan ge **förslag** på alternativa tillvägagångssätt.

Eleven har **mycket goda** kunskaper om matematiska begrepp och visar det genom att använda dem i **nya** sammanhang på ett **väl** fungerande sätt. Eleven kan även beskriva olika begrepp med hjälp av matematiska uttrycksformer på ett **väl** fungerande sätt. I beskrivningarna kan eleven växla mellan olika uttrycksformer samt föra **välutvecklade** resonemang om hur begreppen relaterar till varandra.

Eleven kan välja och använda **ändamålsenliga** och **effektiva** matematiska metoder med **god** anpassning till sammanhanget för att göra enkla beräkningar och lösa enkla rutinuppgifter inom aritmetik, geometri, statistik samt samband och förändring med **mycket gott** resultat.

Eleven kan redogöra för och samtala om tillvägagångssätt på ett **ändamålsenligt och effektivt** sätt och använder då matematiska uttrycksformer med **god** anpassning till syfte och sammanhang. I redovisningar och samtal för och följer eleven matematiska resonemang genom att ställa och besvara frågor på ett sätt som **för resonemangen framåt och fördjupar eller bredar dem**.

Kunskapskrav för betyget E	Kunskapskrav för betyget C	Kunskapskrav för betyget A
Eleven kan lösa enkla problem i elevnära situationer på ett i huvudsak fungerande sätt genom att välja och använda strategier och metoder med viss an-	Eleven kan lösa enkla problem i elevnära situationer på ett relativt väl fungerande sätt genom att välja och använda strategier och metoder med förhål-	Eleven kan lösa enkla problem i elevnära situationer på ett väl fungerande sätt genom att välja och använda strategier och metoder med god anpassning till pro-

Kunskapskrav för betyget E	Kunskapskrav för betyget C	Kunskapskrav för betyget A
passning till proble- mets karaktär. Eleven för enkla och till viss del underbyggda reso- nemang om val av till- vägagångssätt och om resultatens rimlighet i förhållande till pro- blemsituationen samt kan bidra till att ge nå- got förslag på alterna- tivt tillvägagångssätt. Eleven har grundlägg- gande kunskaper om matematiska begrepp och visar det genom att använda dem i väl- kända sammanhang på ett i huvudsak funge- rande sätt. Eleven kan även beskriva olika be- grepp med hjälp av ma- tematiska uttrycksfor- mer på ett i huvudsak fungerande sätt. I be- skrivningarna kan eleven växla mellan olika uttrycksformer samt föra enkla resone- mang om hur begrep- pen relaterar till var- andra. Eleven kan välja och använda i huvudsak fungerande matema- tiska metoder med viss anpassning till sam- manhanget för att göra enkla beräkningar och lösa enkla rutinuppgif- ter inom aritmetik, geo- metri, statistik samt samband och föränd-	landevis god anpass- ning till problemets ka- raktär. Eleven för ut- vecklade och relativt väl underbyggda reso- nemang om tillväga- gångssätt och om resul- tatens rimlighet i för- hållande till problemsi- tuationen samt kan ge något förslag på alter- nativt tillvägagångssätt. Eleven har goda kun- skaper om matematiska begrepp och visar det genom att använda dem i bekanta sammanhang på ett relativt väl fung- erande sätt. Eleven kan även beskriva olika be- grepp med hjälp av ma- tematiska uttrycksfor- mer på ett relativt väl fungerande sätt. I be- skrivningarna kan eleven växla mellan olika uttrycksformer samt föra utvecklade resonemang om hur be- greppen relaterar till varandra. Eleven kan välja och använda ändamålsen- liga matematiska meto- der med relativt god anpassning till sam- manhanget för att göra enkla beräkningar och lösa enkla rutinuppgif- ter inom aritmetik, geo- metri, statistik samt samband och föränd-	blemets karaktär. Eleven för välutveck- lade och väl under- byggda resonemang om tillvägagångssätt och om resultatens rimlig- het i förhållande till problemsituationen samt kan ge förslag på alternativa tillväga- gångssätt. Eleven har mycket goda kunskaper om matematiska begrepp och visar det genom att använda dem i nya sammanhang på ett väl fungerande sätt. Eleven kan även beskriva olika begrepp med hjälp av matematiska uttrycks- former på ett väl funge- rande sätt. I beskriv- ningarna kan eleven växla mellan olika ut- trycksformer samt föra välutvecklade resone- mang om hur begrep- pen relaterar till var- andra. Eleven kan välja och använda ändamålsen- liga och effektiva ma- tematiska metoder med god anpassning till sammanhanget för att göra enkla beräkningar och lösa enkla rutin- uppgifter inom aritme- tik, geometri, statistik samt samband och för-

Kunskapskrav för betyget E	Kunskapskrav för betyget C	Kunskapskrav för betyget A
ring med tillfredsstäl- lande resultat. Eleven kan redogöra för och samtala om till- vägagångssätt på ett i huvudsak fungerande sätt och använder då matematiska uttrycks- former med viss an- passning till syfte och sammanhang. I redo- visningar och samtal för och följer eleven matematiska resone- mang genom att ställa och besvara frågor på ett sätt som till viss del för resonemangen framåt .	ring med gott resultat. Eleven kan redogöra för och samtala om till- vägagångssätt på ett ändamålsenligt sätt och använder då mate- matiska uttrycksfor- mer med förhållande- vis god anpassning till syfte och samman- hang. I redovisningar och samtal för och föl- jer eleven matematiska resonemang genom att ställa och besvara frå- gor på ett sätt som för resonemangen framåt .	ändring med mycket gott resultat. Eleven kan redogöra för och samtala om till- vägagångssätt på ett ändamålsenligt och ef- fektivt sätt och använ- der då matematiska ut- trycksformer med god anpassning till syfte och sammanhang. I re- dovisningar och samtal för och följer eleven matematiska resone- mang genom att ställa och besvara frågor på ett sätt som för resone- mangen framåt och fördjupar eller bred- dar dem .

Matematiken har en flertusenårig historia med bidrag från många kulturer. Den utvecklas såväl ur praktiska behov som ur människans nyfikenhet och lust att utforska matematiken som sådan. Matematisk verksamhet är till sin art en kreativ, reflekterande och problemlösande aktivitet som är nära kopplad till den samhälleliga, sociala och tekniska utvecklingen. Kunskaper i matematik ger människor förutsättningar att fatta välgrundade beslut i vardagslivet, många valsituationer och ökar möjligheterna att delta i samhällets beslutsprocesser.

Syfte

Undervisningen i kursen matematik inom kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå ska syfta till att eleven utvecklar kunskaper om matematik och matematikens användning i vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv. Undervisningen ska bidra till att eleven utvecklar intresse för matematik och tilltro till sin förmåga att använda matematik i olika sammanhang. Den ska också ge eleven möjlighet att uppleva estetiska värden i möten med matematiska mönster, former och samband.

Undervisningen ska bidra till att eleven utvecklar kunskaper för att kunna formulera och lösa problem samt reflektera över och värdera valda strategier, metoder, modeller och resultat. Eleven ska även ges förutsättningar att utveckla kunskaper för att kunna tolka vardagliga och matematiska situationer samt beskriva och formulera dessa med hjälp av matematikens uttrycksformer.

Genom undervisningen ska eleven ges förutsättningar att utveckla förtrogenhet med grundläggande matematiska begrepp och metoder och deras användbarhet. Vidare ska eleven genom undervisningen ges möjligheter att utveckla kunskaper i att använda digital teknik för att kunna undersöka problemställningar, göra beräkningar och för att presentera och tolka data.

Undervisningen ska bidra till att eleven utvecklar förmågan att argumentera logiskt och föra matematiska resonemang. Eleven ska genom undervisningen också ges möjlighet att utveckla en förtrogenhet med matematikens uttrycksformer och hur dessa kan användas för att kommunicera i vardagliga och matematiska sammanhang. Genom undervisningen ska eleven ges möjlighet att fördjupa sin förståelse av sina tidigare erfarenheter av och kunskaper i matematik.

Undervisningen ska även ge eleven förutsättningar att utveckla kunskaper om historiska sammanhang där viktiga begrepp och metoder i matematiken har utvecklats. Genom undervisningen ska eleven även ges möjligheter att reflektera över matematikens betydelse, användning och begränsning i vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv, i andra ämnen och under historiska skeenden och därigenom kunna se matematikens sammanhang och relevans.

Genom undervisningen i kursen matematik ska eleven sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- formulera och lösa problem med hjälp av matematik samt värdera valda strategier, frågeställningar och metoder,
- använda och analysera matematiska begrepp och samband mellan begrepp,
- välja och använda lämpliga matematiska metoder för att göra beräkningar och lösa rutinuppgifter,
- föra och följa matematiska resonemang, och
- använda matematikens uttrycksformer för att samtala om, argumentera och redogöra för frågeställningar, beräkningar och slutsatser.

Centralt innehåll

Taluppfattning och tals användning

- Del av helhet och del av antal. Hur delarna kan benämnas och uttryckas som enkla bråk samt hur enkla bråk förhåller sig till naturliga tal. Enkla tal i bråk- och decimalform samt deras användning i olika situationer.
- Enkla tal i procentform samt deras användning i bekanta situationer.
- De fyra räknesättens egenskaper och samband samt användning i vardagliga situationer.
- Centrala metoder för beräkningar med naturliga tal, med miniräknare och annan digital teknik samt i enkla fall genom överslagsräkning, huvudräkning och skriftliga metoder. Metodernas användning i olika situationer.
- Rimlighetsbedömning vid uppskattningar och beräkningar i situationer med anknytning till vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv.

Geometri

- Grundläggande geometriska objekt i form av fyrhörningar, trianglar, cirkelar, klot, koner, cylindrar och rätblock samt deras förhållande till varandra. Grundläggande geometriska egenskaper hos dessa objekt.
- Avbildning av geometriska objekt, med och utan digitala hjälpmedel.
- Skala vid enkel förstoring och förminskning.
- Uppskattning, mätning och jämförelse av längd, massa, volym och tid med vanliga nutida måttenheter.

Statistik och sannolikhet

- Tabeller och diagram för att beskriva resultat från undersökningar. Användning av data i tabeller och diagram, till exempel med hjälp av digital teknik.

Problemlösning

- Enkla strategier för problemlösning, med och utan digital teknik, i situationer med anknytning till vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv samt inom olika ämnesområden. Värdering av valda strategier och metoder.

- Enkla matematiska formuleringar av frågeställningar utifrån situationer med anknytning till vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv.
- Enkla matematiska modeller och hur de kan användas i olika situationer.

Kunskapskrav för betyget E

Eleven kan lösa enkla problem i elevnära situationer på ett **i huvudsak** fungerande sätt genom att välja och använda strategier och metoder med **viss** anpassning till problemets karaktär. Eleven för **enkla och till viss del** underbyggda resonemang om val av tillvägagångssätt och om resultatens rimlighet i förhållande till problemsituationen samt kan **bidra till** att ge **något** förslag på alternativt tillvägagångssätt.

Eleven har **grundläggande** kunskaper om matematiska begrepp och visar det genom att använda dem i **välkända** sammanhang på ett **i huvudsak** fungerande sätt. Eleven kan även beskriva olika begrepp med hjälp av matematiska uttrycksformer på ett **i huvudsak** fungerande sätt. I beskrivningarna kan eleven växla mellan olika uttrycksformer samt föra **enkla** resonemang om hur begreppen relaterar till varandra.

Eleven kan välja och använda **i huvudsak** fungerande matematiska metoder med **viss** anpassning till syfte och sammanhang för att göra enkla beräkningar och lösa enkla rutinuppgifter inom aritmetik, geometri, statistik samt samband och förändring med **tillfredsställande** resultat.

Eleven kan redogöra för och samtala om tillvägagångssätt på ett **i huvudsak** fungerande sätt och använder då matematiska uttrycksformer med **viss** anpassning till sammanhanget. I redovisningar och samtal för och följer eleven matematiska resonemang genom att ställa och besvara frågor på ett sätt som **till viss del för resonemangen framåt**.

Kunskapskrav för betyget D

Betyget D innebär att kunskapskraven för E och till övervägande del för C är uppfyllda.

Kunskapskrav för betyget C

Eleven kan lösa enkla problem i elevnära situationer på ett **relativt väl** fungerande sätt genom att välja och använda strategier och metoder med **förhållandevis god** anpassning till problemets karaktär. Eleven för **utvecklade och relativt väl** underbyggda resonemang om tillvägagångssätt och om resultatens rimlighet i förhållande till problemsituationen samt kan ge **något** förslag på alternativt tillvägagångssätt.

Eleven har **goda** kunskaper om matematiska begrepp och visar det genom att använda dem i **bekanta** sammanhang på ett **relativt väl** fungerande sätt. Eleven kan även beskriva olika begrepp med hjälp av matematiska uttrycksformer på ett **relativt väl** fungerande sätt. I beskrivningarna kan eleven växla mellan olika uttrycksformer samt föra **utvecklade** resonemang om hur begreppen relaterar till varandra.

Eleven kan välja och använda **ändamålsenliga** matematiska metoder med **relativt god** anpassning till sammanhanget för att göra enkla beräkningar och

SKOLFS 2016:67

lösa enkla rutinuppgifter inom aritmetik, geometri, statistik samt samband och förändring med **gott** resultat.
 Eleven kan redogöra för och samtala om tillvägagångssätt på ett **ändamålsenligt** sätt och använder då matematiska uttrycksformer med **förhållandevis god** anpassning till syfte och sammanhang. I redovisningar och samtal för och följer eleven matematiska resonemang genom att ställa och besvara frågor på ett sätt som **för resonemangen framåt**.

Kunskapskrav för betyget B

Betyget B innebär att kunskapskraven för C och till övervägande del för A är uppfyllda.

Kunskapskrav för betyget A

Eleven kan lösa enkla problem i elevnära situationer på ett **väl** fungerande sätt genom att välja och använda strategier och metoder med **god** anpassning till problemets karaktär. Eleven för **välutvecklade** och **väl** underbyggda resonemang om tillvägagångssätt och om resultatens rimlighet i förhållande till problemsituationen samt kan ge **förslag** på alternativa tillvägagångssätt.
 Eleven har **mycket goda** kunskaper om matematiska begrepp och visar det genom att använda dem i **nya** sammanhang på ett **väl** fungerande sätt. Eleven kan även beskriva olika begrepp med hjälp av matematiska uttrycksformer på ett **väl** fungerande sätt. I beskrivningarna kan eleven växla mellan olika uttrycksformer samt föra **välutvecklade** resonemang om hur begreppen relaterar till varandra.
 Eleven kan välja och använda **ändamålsenliga** och **effektiva** matematiska metoder med **god** anpassning till sammanhanget för att göra enkla beräkningar och lösa enkla rutinuppgifter inom aritmetik, geometri, statistik samt samband och förändring med **mycket gott** resultat.
 Eleven kan redogöra för och samtala om tillvägagångssätt på ett **ändamålsenligt och effektivt** sätt och använder då matematiska uttrycksformer med **god** anpassning till syfte och sammanhang. I redovisningar och samtal för och följer eleven matematiska resonemang genom att ställa och besvara frågor på ett sätt som **för resonemangen framåt och fördjupar eller bredar dem**.

Kunskapskrav för betyget E	Kunskapskrav för betyget C	Kunskapskrav för betyget A
Eleven kan lösa enkla problem i elevnära situationer på ett i hudsak fungerande sätt genom att välja och använda strategier och metoder med viss anpassning till problemets karaktär. Eleven för enkla och till viss del underbyggda reso-	Eleven kan lösa enkla problem i elevnära situationer på ett relativt väl fungerande sätt genom att välja och använda strategier och metoder med förhållandevis god anpassning till problemets karaktär. Eleven för utvecklade och relativt	Eleven kan lösa enkla problem i elevnära situationer på ett väl fungerande sätt genom att välja och använda strategier och metoder med god anpassning till problemets karaktär. Eleven för välutvecklade och väl underbyggda resonemang om

Kunskapskrav för betyget E	Kunskapskrav för betyget C	Kunskapskrav för betyget A
nemang om val av tillvägagångssätt och om resultatens rimlighet i förhållande till problemsituationen samt kan bidra till att ge något förslag på alternativt tillvägagångssätt.	väl underbyggda resonemang om tillvägagångssätt och om resultatens rimlighet i förhållande till problemsituationen samt kan ge något förslag på alternativt tillvägagångssätt.	tillvägagångssätt och om resultatens rimlighet i förhållande till problemsituationen samt kan ge förslag på alternativa tillvägagångssätt.
Eleven har grundläggande kunskaper om matematiska begrepp och visar det genom att använda dem i välkända sammanhang på ett i huvudsak fungerande sätt. Eleven kan även beskriva olika begrepp med hjälp av matematiska uttrycksformer på ett i huvudsak fungerande sätt. I beskrivningarna kan eleven växla mellan olika uttrycksformer samt föra enkla resonemang om hur begreppen relaterar till varandra.	Eleven har goda kunskaper om matematiska begrepp och visar det genom att använda dem i bekanta sammanhang på ett relativt väl fungerande sätt. Eleven kan även beskriva olika begrepp med hjälp av matematiska uttrycksformer på ett relativt väl fungerande sätt. I beskrivningarna kan eleven växla mellan olika uttrycksformer samt föra utvecklade resonemang om hur begreppen relaterar till varandra.	Eleven har mycket goda kunskaper om matematiska begrepp och visar det genom att använda dem i nya sammanhang på ett väl fungerande sätt. Eleven kan även beskriva olika begrepp med hjälp av matematiska uttrycksformer på ett väl fungerande sätt. I beskrivningarna kan eleven växla mellan olika uttrycksformer samt föra välutvecklade resonemang om hur begreppen relaterar till varandra.
Eleven kan välja och använda i huvudsak fungerande matematiska metoder med viss anpassning till sammanhanget för att göra enkla beräkningar och lösa enkla rutinuppgifter inom aritmetik, geometri, statistik samt samband och förändring med tillfredsställande resultat.	Eleven kan välja och använda ändamålsenliga matematiska metoder med relativt god anpassning till sammanhanget för att göra enkla beräkningar och lösa enkla rutinuppgifter inom aritmetik, geometri, statistik samt samband och förändring med gott resultat.	Eleven kan välja och använda ändamålsenliga och effektiva matematiska metoder med god anpassning till sammanhanget för att göra enkla beräkningar och lösa enkla rutinuppgifter inom aritmetik, geometri, statistik samt samband och förändring med mycket gott resultat.

Kunskapskrav för betyget E	Kunskapskrav för betyget C	Kunskapskrav för betyget A
Eleven kan redogöra för och samtala om tillvägagångssätt på ett i huvudsak fungerande sätt och använder då matematiska uttrycksformer med viss anpassning till syfte och sammanhang. I redovisningar och samtal för och följer eleven matematiska resonemang genom att ställa och besvara frågor på ett sätt som till viss del för resonemangen framåt .	Eleven kan redogöra för och samtala om tillvägagångssätt på ett ändamålsenligt sätt och använder då matematiska uttrycksformer med förhållandevis god anpassning till syfte och sammanhang. I redovisningar och samtal för och följer eleven matematiska resonemang genom att ställa och besvara frågor på ett sätt som för resonemangen framåt .	Eleven kan redogöra för och samtala om tillvägagångssätt på ett ändamålsenligt och effektivt sätt och använder då matematiska uttrycksformer med god anpassning till syfte och sammanhang. I redovisningar och samtal för och följer eleven matematiska resonemang genom att ställa och besvara frågor på ett sätt som för resonemangen framåt och fördjupar eller bredar dem .

Matematiken har en flertusenårig historia med bidrag från många kulturer. Den utvecklas såväl ur praktiska behov som ur människans nyfikenhet och lust att utforska matematiken som sådan. Matematisk verksamhet är till sin art en kreativ, reflekterande och problemlösande aktivitet som är nära kopplad till den samhälleliga, sociala och tekniska utvecklingen. Kunskaper i matematik ger människor förutsättningar att fatta välgrundade beslut i vardagslivet många valsituationer och ökar möjligheterna att delta i samhällets beslutsprocesser.

Syfte

Undervisningen i kursen matematik inom kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå ska syfta till att eleven utvecklar kunskaper om matematik och matematikens användning i vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv. Undervisningen ska bidra till att eleven utvecklar intresse för matematik och tilltro till sin förmåga att använda matematik i olika sammanhang. Den ska också ge eleven möjlighet att uppleva estetiska värden i möten med matematiska mönster, former och samband.

Undervisningen ska bidra till att eleven utvecklar kunskaper för att kunna formulera och lösa problem samt reflektera över och värdera valda strategier, metoder, modeller och resultat. Eleven ska även ges förutsättningar att utveckla kunskaper för att kunna tolka vardagliga och matematiska situationer samt beskriva och formulera dessa med hjälp av matematikens uttrycksformer.

Genom undervisningen ska eleven ges förutsättningar att utveckla förtrogenhet med grundläggande matematiska begrepp och metoder och deras användbarhet. Vidare ska eleven genom undervisningen ges möjligheter att utveckla kunskaper i att använda digital teknik för att kunna undersöka problemställningar, göra beräkningar och för att presentera och tolka data.

Undervisningen ska bidra till att eleven utvecklar förmågan att argumentera logiskt och föra matematiska resonemang. Eleven ska genom undervisningen också ges möjlighet att utveckla en förtrogenhet med matematikens uttrycksformer och hur dessa kan användas för att kommunicera i vardagliga och matematiska sammanhang. Genom undervisningen ska eleven ges möjlighet att fördjupa sin förståelse av sina tidigare erfarenheter av och kunskaper i matematik.

Undervisningen ska även ge eleven förutsättningar att utveckla kunskaper om historiska sammanhang där viktiga begrepp och metoder i matematiken har utvecklats. Genom undervisningen ska eleven även ges möjligheter att reflektera över matematikens betydelse, användning och begränsning i vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv, i andra ämnen och under historiska skeenden och därigenom kunna se matematikens sammanhang och relevans.

Genom undervisningen i kursen matematik ska eleven sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- formulera och lösa problem med hjälp av matematik samt värdera valda strategier, frågeställningar och metoder,
- använda och analysera matematiska begrepp och samband mellan begrepp,
- välja och använda lämpliga matematiska metoder för att göra beräkningar och lösa rutinuppgifter,
- föra och följa matematiska resonemang, och
- använda matematikens uttrycksformer för att samtala om, argumentera och redogöra för frågeställningar, beräkningar och slutsatser.

Centralt innehåll

Taluppfattning och tals användning

- Tal i bråk- och decimalform samt deras egenskaper och användning i vardagliga situationer.
- Positionssystemet för tal i decimalform. Talsystem som används och har använts i några olika historiska och kulturella sammanhang.
- Tal i procentform och deras samband med tal i bråk- och decimalform.
- Tal i procentform och deras användning i vardagliga situationer.
- De fyra räknesättens egenskaper och samband samt användning i olika situationer.
- Centrala metoder för beräkningar med tal i decimalform, med miniräknare och annan digital teknik samt i enkla fall genom överslagsräkning, huvudräkning och skriftliga metoder. Metodernas användning i olika situationer.

Algebra

- Obekanta tal och deras egenskaper samt situationer där det finns behov av att beteckna ett obekant tal med en symbol.
- Hur enkla mönster i talföljder samt geometriska mönster kan konstrueras, beskrivas och uttryckas.
- Enkla algebraiska uttryck och ekvationer i situationer som är relevanta för eleven.
- Metoder för enkel ekvationslösning.

Geometri

- Grundläggande geometriska objekt i form av polygoner, cirklar, klot, koner, cylindrar, pyramider och rätblock samt deras förhållande till varandra. Grundläggande geometriska egenskaper hos dessa objekt.
- Avbildning av geometriska objekt, med och utan digitala hjälpmedel.
- Skala och dess användning i vardagliga situationer.
- Symmetri i vardagen, i konsten och i naturen samt hur symmetri kan konstrueras.
- Metoder för hur omkrets och area hos olika tvådimensionella geometriska objekt kan uppskattas och beräknas samt enhetsbyten i samband med detta.
- Uppskattning, mätning och jämförelse av längd, area, volym, massa, tid och vinkel med vanliga måttenheter och nutida och äldre metoder.

- Lägesmått medelvärde, typvärde och median samt hur de kan användas i statistiska undersökningar, till exempel med hjälp av digitala verktyg.
- Sannolikhet, chans och risk med utgångspunkt i observationer, experiment och statistiskt material från vardagliga situationer. Jämförelser av sannolikheten vid olika slumpmässiga försök.
- Enkel kombinatorik i vardagliga situationer.

Samband och förändringar

- Olika proportionella samband.
- Grafer för att uttrycka olika typer av proportionella samband vid enkla undersökningar.
- Koordinatsystem och strategier för gradering av koordinataxlar.

Problemlösning

- Strategier för problemlösning, med och utan digital teknik, i situationer med anknytning till vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv samt inom olika ämnesområden. Värdering av valda strategier och metoder.
- Matematisk formulering av frågeställningar utifrån situationer med anknytning till vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv.
- Enkla matematiska modeller och hur de kan användas i olika situationer.

Kunskapskrav för betyget E

Eleven kan lösa olika problem i bekanta situationer på ett **i huvudsak** fungerande sätt genom att välja och använda strategier och metoder med **viss** anpassning till problemets karaktär samt **bidra till att formulera** enkla matematiska modeller som kan tillämpas i sammanhanget. Eleven för **enkla och till viss del** underbyggda resonemang om val av tillvägagångssätt och om resultatens rimlighet i förhållande till problemsituationen samt kan **bidra till** att ge **något** förslag på alternativt tillvägagångssätt.

Eleven har **grundläggande** kunskaper om matematiska begrepp och visar det genom att använda dem i **välkända** sammanhang på ett **i huvudsak** fungerande sätt. Eleven kan även beskriva olika begrepp med hjälp av matematiska uttrycksformer på ett **i huvudsak** fungerande sätt. I beskrivningarna kan eleven växla mellan olika uttrycksformer samt föra **enkla** resonemang om hur begreppen relaterar till varandra.

Eleven kan välja och använda **i huvudsak** fungerande matematiska metoder med **viss** anpassning till sammanhanget för att göra beräkningar och lösa rutinuppgifter inom aritmetik, algebra, geometri, sannolikhet, statistik samt samband och förändring med **tillfredsställande** resultat.

Eleven kan redogöra för och samtala om tillvägagångssätt på ett **i huvudsak** fungerande sätt och använder då matematiska uttrycksformer med **viss** anpassning till syfte och sammanhang. I redovisningar och diskussioner för och följer eleven matematiska resonemang genom att framföra och bemöta matematiska argument på ett sätt som **till viss del för resonemangen framåt**.

Betyget D innebär att kunskapskraven för E och till övervägande del för C är uppfyllda.

| Kunskapskrav för betyget C

Eleven kan lösa olika problem i bekanta situationer på ett **relativt väl** fungerande sätt genom att välja och använda strategier och metoder med **förhållandevis god** anpassning till problemets karaktär samt **formulera** enkla matematiska modeller som **efter någon bearbetning** kan tillämpas i sammanhanget. Eleven för **utvecklade och relativt väl** underbyggda resonemang om tillvägagångssätt och om resultatens rimlighet i förhållande till problemsituationen samt kan ge **något** förslag på alternativt tillvägagångssätt.

Eleven har **goda** kunskaper om matematiska begrepp och visar det genom att använda dem i **bekanta** sammanhang på ett **relativt väl** fungerande sätt. Eleven kan även beskriva olika begrepp med hjälp av matematiska uttrycksformer på ett **relativt väl** fungerande sätt. I beskrivningarna kan eleven växla mellan olika uttrycksformer samt föra **utvecklade** resonemang om hur begreppen relaterar till varandra.

Eleven kan välja och använda **ändamålsenliga** matematiska metoder med **relativt god** anpassning till sammanhanget för att göra beräkningar och lösa rutinuppgifter inom aritmetik, algebra, geometri, sannolikhet, statistik samt samband och förändring med **gott** resultat.

Eleven kan redogöra för och samtala om tillvägagångssätt på ett **ändamålsenligt** sätt och använder då matematiska uttrycksformer med **förhållandevis god** anpassning till syfte och sammanhang. I redovisningar och diskussioner för och följer eleven matematiska resonemang genom att framföra och bemöta matematiska argument på ett sätt som **för resonemangen framåt**.

| Kunskapskrav för betyget B

Betyget B innebär att kunskapskraven för C och till övervägande del för A är uppfyllda.

| Kunskapskrav för betyget A

Eleven kan lösa olika problem i bekanta situationer på ett **väl** fungerande sätt genom att välja och använda strategier och metoder med **god** anpassning till problemets karaktär samt **formulera** enkla matematiska modeller som kan tillämpas i sammanhanget. Eleven för **välutvecklade och väl** underbyggda resonemang om tillvägagångssätt och om resultatens rimlighet i förhållande till problemsituationen samt kan ge **förslag** på alternativa tillvägagångssätt.

Eleven har **mycket goda** kunskaper om matematiska begrepp och visar det genom att använda dem i **nya** sammanhang på ett **väl** fungerande sätt. Eleven kan även beskriva olika begrepp med hjälp av matematiska uttrycksformer på ett **väl** fungerande sätt. I beskrivningarna kan eleven växla mellan olika uttrycksformer samt föra **välutvecklade** resonemang om hur begreppen relaterar till varandra.

Eleven kan välja och använda **ändamålsenliga** och **effektiva** matematiska metoder med **god** anpassning till sammanhanget för att göra beräkningar och lösa rutinuppgifter inom aritmetik, algebra, geometri, sannolikhet, statistik samt samband och förändring med **mycket gott** resultat.

Eleven kan redogöra för och samtala om tillvägagångssätt på ett **ändamålsenligt och effektivt** sätt och använder då matematiska uttrycksformer med **god** anpassning till syfte och sammanhang. I redovisningar och diskussioner för och följer eleven matematiska resonemang genom att framföra och bemöta matematiska argument på ett sätt som **för resonemangen framåt och fördjupar eller breddar dem**.

Kunskapskrav för betyget E	Kunskapskrav för betyget C	Kunskapskrav för betyget A
Eleven kan lösa olika problem i bekanta situationer på ett i huvudsak fungerande sätt genom att välja och använda strategier och metoder med viss anpassning till problemets karaktär samt bidra till att formulera enkla matematiska modeller som kan tillämpas i sammanhanget. Eleven för enkla och till viss del underbyggda resonemang om val av tillvägagångssätt och om resultatens rimlighet i förhållande till problemsituationen samt kan bidra till att ge något förslag på alternativt tillvägagångssätt.	Eleven kan lösa olika problem i bekanta situationer på ett relativt väl fungerande sätt genom att välja och använda strategier och metoder med förhållandevis god anpassning till problemets karaktär samt formulera enkla matematiska modeller som efter någon bearbetning kan tillämpas i sammanhanget. Eleven för utvecklade och relativt väl underbyggda resonemang om tillvägagångssätt och om resultatens rimlighet i förhållande till problemsituationen samt kan ge något förslag på alternativt tillvägagångssätt.	Eleven kan lösa olika problem i bekanta situationer på ett väl fungerande sätt genom att välja och använda strategier och metoder med god anpassning till problemets karaktär samt formulera enkla matematiska modeller som kan tillämpas i sammanhanget. Eleven för välutvecklade och väl underbyggda resonemang om tillvägagångssätt och om resultatens rimlighet i förhållande till problemsituationen samt kan ge förslag på alternativa tillvägagångssätt.
Eleven har grundläggande kunskaper om matematiska begrepp och visar det genom att använda dem i välkända sammanhang på ett i huvudsak fungerande sätt. Eleven kan även beskriva olika begrepp med hjälp av matematiska uttrycksformer	Eleven har goda kunskaper om matematiska begrepp och visar det genom att använda dem i bekanta sammanhang på ett relativt väl fungerande sätt. Eleven kan även beskriva olika begrepp med hjälp av matematiska uttrycksformer på ett relativt väl	Eleven har mycket goda kunskaper om matematiska begrepp och visar det genom att använda dem i nya sammanhang på ett väl fungerande sätt. Eleven kan även beskriva olika begrepp med hjälp av matematiska uttrycksformer på ett väl funge-

Kunskapskrav för betyget E	Kunskapskrav för betyget C	Kunskapskrav för betyget A
mer på ett i huvudsak fungerande sätt. I beskrivningarna kan eleven växla mellan olika uttrycksformer samt föra enkla resonemang om hur begreppen relaterar till varandra.	fungerande sätt. I beskrivningarna kan eleven växla mellan olika uttrycksformer samt föra utvecklade resonemang om hur begreppen relaterar till varandra.	rande sätt. I beskrivningarna kan eleven växla mellan olika uttrycksformer samt föra välutvecklade resonemang om hur begreppen relaterar till varandra.
Eleven kan välja och använda i huvudsak fungerande matematiska metoder med viss anpassning till sammanhanget för att göra beräkningar och lösa rutinuppgifter inom aritmetik, algebra, geometri, sannolikhet, statistik samt samband och förändring med tillfredsställande resultat.	Eleven kan välja och använda ändamålsenliga matematiska metoder med relativt god anpassning till sammanhanget för att göra beräkningar och lösa rutinuppgifter inom aritmetik, algebra, geometri, sannolikhet, statistik samt samband och förändring med gott resultat.	Eleven kan välja och använda ändamålsenliga och effektiva matematiska metoder med god anpassning till sammanhanget för att göra beräkningar och lösa rutinuppgifter inom aritmetik, algebra, geometri, sannolikhet, statistik samt samband och förändring med mycket gott resultat.
Eleven kan redogöra för och samtala om tillvägagångssätt på ett i huvudsak fungerande sätt och använder då matematiska uttrycksformer med viss anpassning till syfte och sammanhang. I redovisningar och diskussioner för och följer eleven matematiska resonemang genom att framföra och bemöta matematiska argument på ett sätt som till viss del för resonemangen framåt.	Eleven kan redogöra för och samtala om tillvägagångssätt på ett ändamålsenligt sätt och använder då matematiska uttrycksformer med förhållandevis god anpassning till syfte och sammanhang. I redovisningar och diskussioner för och följer eleven matematiska resonemang genom att framföra och bemöta matematiska argument på ett sätt som för resonemangen framåt.	Eleven kan redogöra för och samtala om tillvägagångssätt på ett ändamålsenligt och effektivt sätt och använder då matematiska uttrycksformer med god anpassning till syfte och sammanhang. I redovisningar och diskussioner för och följer eleven matematiska resonemang genom att framföra och bemöta matematiska argument på ett sätt som för resonemangen framåt och fördjupar eller bredar dem.

Matematiken har en flertusenårig historia med bidrag från många kulturer. Den utvecklas såväl ur praktiska behov som ur människans nyfikenhet och lust att utforska matematiken som sådan. Matematisk verksamhet är till sin art en kreativ, reflekterande och problemlösande aktivitet som är nära kopplad till den samhällseliga, sociala och tekniska utvecklingen. Kunskaper i matematik ger människor förutsättningar att fatta välgrundade beslut i vardagslivet många valsituationer och ökar möjligheterna att delta i samhällets beslutsprocesser.

Syfte

Undervisningen i kursen matematik inom kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå ska syfta till att eleven utvecklar kunskaper om matematik och matematikens användning i vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv. Undervisningen ska bidra till att eleven utvecklar intresse för matematik och tilltro till sin förmåga att använda matematik i olika sammanhang. Den ska också ge eleven möjlighet att uppleva estetiska värden i möten med matematiska mönster, former och samband.

Undervisningen ska bidra till att eleven utvecklar kunskaper för att kunna formulera och lösa problem samt reflektera över och värdera valda strategier, metoder, modeller och resultat. Eleven ska även ges förutsättningar att utveckla kunskaper för att kunna tolka vardagliga och matematiska situationer samt beskriva och formulera dessa med hjälp av matematikens uttrycksformer.

Genom undervisningen ska eleven ges förutsättningar att utveckla förtrogenhet med grundläggande matematiska begrepp och metoder och deras användbarhet. Vidare ska eleven genom undervisningen ges möjligheter att utveckla kunskaper i att använda digital teknik för att kunna undersöka problemställningar, göra beräkningar och för att presentera och tolka data.

Undervisningen ska bidra till att eleven utvecklar förmågan att argumentera logiskt och föra matematiska resonemang. Eleven ska genom undervisningen också ges möjlighet att utveckla en förtrogenhet med matematikens uttrycksformer och hur dessa kan användas för att kommunicera i vardagliga och matematiska sammanhang. Genom undervisningen ska eleven ges möjlighet att fördjupa sin förståelse av sina tidigare erfarenheter av och kunskaper i matematik.

Undervisningen ska även ge eleven förutsättningar att utveckla kunskaper om historiska sammanhang där viktiga begrepp och metoder i matematiken har utvecklats. Genom undervisningen ska eleven även ges möjligheter att reflektera över matematikens betydelse, användning och begränsning i vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv, i andra ämnen och under historiska skeenden och därigenom kunna se matematikens sammanhang och relevans.

SKOLFS 2016:67	<i>Genom undervisningen i kursen matematik ska eleven sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att</i> • formulera och lösa problem med hjälp av matematik samt värdera valda strategier, frågeställningar och metoder, • använda och analysera matematiska begrepp och samband mellan begrepp, • välja och använda lämpliga matematiska metoder för att göra beräkningar och lösa rutinuppgifter, • föra och följa matematiska resonemang, och • använda matematikens uttrycksformer för att samtala om, argumentera och redogöra för frågeställningar, beräkningar och slutsatser.
-----------------------	--

Centralt innehåll

Taluppfattning och tals användning

- Reella tal och deras egenskaper samt deras användning i vardagliga och matematiska situationer.
- Talsystemets utveckling från naturliga tal till reella tal. Metoder för beräkningar som används och har använts i olika historiska och kulturella sammanhang.
- Tal i potensform och grundpotensform för att uttrycka små och stora tal samt användning av prefix.
- Centrala metoder för beräkningar med tal i bråk- och decimalform vid överslagsräkning, huvudräkning samt vid beräkningar med skriftliga metoder, miniräknare och annan digital teknik. Metodernas användning i olika situationer.
- Rimlighetsbedömning vid uppskattningar och beräkningar i vardagliga och matematiska situationer samt inom andra ämnesområden.

Algebra

- Innebörden av variabelbegreppet och dess användning i algebraiska uttryck, formler och ekvationer.
- Algebraiska uttryck, formler och ekvationer i situationer som är relevanta för eleven.
- Metoder för ekvationslösning.

Geometri

- Geometriska objekt och deras inbördes relationer. Geometriska egenskaper hos dessa objekt.
- Avbildning och konstruktion av geometriska objekt, med och utan digitala hjälpmedel.
- Skala vid förminskning och förstoring av två- och tredimensionella objekt.
- Likformighet och symmetri i planet.
- Metoder för beräkning av area, omkrets och volym hos geometriska objekt samt enhetsbyten i samband med detta.
- Geometriska satser och formler och behovet av argumentation för deras giltighet.

- Likformig sannolikhet och metoder för att beräkna sannolikheten i vardagliga situationer.
- Hur kombinatoriska principer kan användas i enkla vardagliga och matematiska problem.
- Tabeller, diagram och grafer samt hur de kan tolkas och användas för att beskriva resultat av egna och andras undersökningar, till exempel med hjälp av digitala verktyg.
- Hur lägesmått och spridningsmått kan användas för bedömning av resultat vid statistiska undersökningar.
- Bedömning av risker och chanser med utgångspunkt i statistiskt material.

Samband och förändringar

- Procent och förändringsfaktor för att uttrycka förändring samt beräkning med procent i vardagliga situationer och i situationer inom olika ämnesområden.
- Funktioner och räta linjens ekvation. Hur funktioner kan användas för att, med och utan digital teknik, undersöka proportionalitet, förändring, förändringstakt och andra samband i olika situationer.

Problemlösning

- Strategier för matematisk problemlösning med och utan digital teknik i situationer med anknytning till vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv samt inom olika ämnesområden. Värdering av valda strategier och metoder.
- Matematisk formulering av frågeställningar utifrån situationer med anknytning till vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv samt inom olika ämnesområden.
- Enkla matematiska modeller och hur de kan användas i olika situationer.

Kunskapskrav för betyget E

Eleven kan lösa olika problem i bekanta situationer på ett **i huvudsak** fungerande sätt genom att välja och använda strategier och metoder med **viss** anpassning till problemets karaktär samt **bidra till att formulera** enkla matematiska modeller som kan tillämpas i sammanhanget. Eleven för **enkla och till viss del** underbyggda resonemang om val av tillvägagångssätt och om resultatens rimlighet i förhållande till problemsituationen samt kan **bidra till att ge något** förslag på alternativt tillvägagångssätt.

Eleven har **grundläggande** kunskaper om matematiska begrepp och visar det genom att använda dem i **välkända** sammanhang på ett **i huvudsak** fungerande sätt. Eleven kan även beskriva olika begrepp med hjälp av matematiska uttrycksformer på ett **i huvudsak** fungerande sätt. I beskrivningarna kan eleven växla mellan olika uttrycksformer samt föra **enkla** resonemang om hur begreppen relaterar till varandra.

Eleven kan välja och använda **i huvudsak** fungerande matematiska metoder med **viss** anpassning till sammanhanget för att göra beräkningar och lösa

rutinuppgifter inom aritmetik, algebra, geometri, sannolikhet, statistik samt samband och förändring med **tillfredsställande** resultat.

Eleven kan redogöra för och samtala om tillvägagångssätt på ett i **huvudsak** fungerande sätt och använder då matematiska uttrycksformer med **viss** anpassning till syfte och sammanhang. I redovisningar och diskussioner för och följer eleven matematiska resonemang genom att framföra och bemöta matematiska argument på ett sätt som **till viss del för resonemangen framåt**.

| Kunskapskrav för betyget D

Betyget D innebär att kunskapskraven för E och till övervägande del för C är uppfyllda.

| Kunskapskrav för betyget C

Eleven kan lösa olika problem i bekanta situationer på ett **relativt väl** fungerande sätt genom att välja och använda strategier och metoder med **förhållandevis god** anpassning till problemets karaktär samt **formulera** enkla matematiska modeller som **efter någon bearbetning** kan tillämpas i sammanhanget. Eleven för **utvecklade och relativt väl** underbyggda resonemang om tillvägagångssätt och om resultatens rimlighet i förhållande till problemsituationen samt kan ge **något** förslag på alternativt tillvägagångssätt.

Eleven har **goda** kunskaper om matematiska begrepp och visar det genom att använda dem i **bekanta** sammanhang på ett **relativt väl** fungerande sätt. Eleven kan även beskriva olika begrepp med hjälp av matematiska uttrycksformer på ett **relativt väl** fungerande sätt. I beskrivningarna kan eleven växla mellan olika uttrycksformer samt föra **utvecklade** resonemang om hur begreppen relaterar till varandra.

Eleven kan välja och använda **ändamålsenliga** matematiska metoder med **relativt god** anpassning till sammanhanget för att göra beräkningar och lösa rutinuppgifter inom aritmetik, algebra, geometri, sannolikhet, statistik samt samband och förändring med **gott** resultat.

Eleven kan redogöra för och samtala om tillvägagångssätt på ett **ändamålsenligt** sätt och använder då matematiska uttrycksformer med **förhållandevis god** anpassning till syfte och sammanhang. I redovisningar och diskussioner för och följer eleven matematiska resonemang genom att framföra och bemöta matematiska argument på ett sätt som **för resonemangen framåt**.

| Kunskapskrav för betyget B

Betyget B innebär att kunskapskraven för C och till övervägande del för A är uppfyllda.

| Kunskapskrav för betyget A

Eleven kan lösa olika problem i bekanta situationer på ett **väl** fungerande sätt genom att välja och använda strategier och metoder med **god** anpassning till problemets karaktär samt **formulera** enkla matematiska modeller som kan tillämpas i sammanhanget. Eleven för **välutvecklade** och **väl** underbyggda

resonemang om tillvägagångssätt och om resultatens rimlighet i förhållande till problemsituationen samt kan ge **förslag** på alternativa tillvägagångssätt.

Eleven har **mycket goda** kunskaper om matematiska begrepp och visar det genom att använda dem i **nya** sammanhang på ett **väl** fungerande sätt. Eleven kan även beskriva olika begrepp med hjälp av matematiska uttrycksformer på ett **väl** fungerande sätt. I beskrivningarna kan eleven växla mellan olika uttrycksformer samt föra **välutvecklade** resonemang om hur begreppen relaterar till varandra.

Eleven kan välja och använda **ändamålsenliga** och **effektiva** matematiska metoder med **god** anpassning till sammanhanget för att göra beräkningar och lösa rutinuppgifter inom aritmetik, algebra, geometri, sannolikhet, statistik samt samband och förändring med **mycket gott** resultat.

Eleven kan redogöra för och samtala om tillvägagångssätt på ett **ändamålsenligt och effektivt** sätt och använder då matematiska uttrycksformer med **god** anpassning till syfte och sammanhang. I redovisningar och diskussioner för och följer eleven matematiska resonemang genom att framföra och bemöta matematiska argument på ett sätt som **för resonemangen framåt och fördjupar eller breddar dem**.

Kunskapskrav för betyget E	Kunskapskrav för betyget C	Kunskapskrav för betyget A
Eleven kan lösa olika problem i bekanta situationer på ett i huvudsak fungerande sätt genom att välja och använda strategier och metoder med viss anpassning till problemets karaktär samt bidra till att formulera enkla matematiska modeller som kan tillämpas i sammanhanget. Eleven för enkla och till viss del underbyggda resonemang om val av tillvägagångssätt och om resultatens rimlighet i förhållande till problemsituationen samt kan bidra till att ge något förslag på alternativt tillvägagångssätt.	Eleven kan lösa olika problem i bekanta situationer på ett relativt väl fungerande sätt genom att välja och använda strategier och metoder med förhållandevis god anpassning till problemets karaktär samt formulera enkla matematiska modeller som efter någon bearbetning kan tillämpas i sammanhanget. Eleven för utvecklade och relativt väl underbyggda resonemang om tillvägagångssätt och om resultatens rimlighet i förhållande till problemsituationen samt kan ge något förslag på alternativt tillvägagångssätt.	Eleven kan lösa olika problem i bekanta situationer på ett väl fungerande sätt genom att välja och använda strategier och metoder med god anpassning till problemets karaktär samt formulera enkla matematiska modeller som kan tillämpas i sammanhanget. Eleven för välutvecklade och väl underbyggda resonemang om tillvägagångssätt och om resultatens rimlighet i förhållande till problemsituationen samt kan ge förslag på alternativa tillvägagångssätt.

Kunskapskrav för betyget E	Kunskapskrav för betyget C	Kunskapskrav för betyget A
Eleven har grundläggande kunskaper om matematiska begrepp och visar det genom att använda dem i väl-kända sammanhang på ett i huvudsak fungerande sätt. Eleven kan även beskriva olika begrepp med hjälp av matematiska uttrycksformer på ett i huvudsak fungerande sätt. I beskrivningarna kan eleven växla mellan olika uttrycksformer samt föra enkla resonemang om hur begreppen relaterar till varandra.	Eleven har goda kunskaper om matematiska begrepp och visar det genom att använda dem i bekanta sammanhang på ett relativt väl fungerande sätt. Eleven kan även beskriva olika begrepp med hjälp av matematiska uttrycksformer på ett relativt väl fungerande sätt. I beskrivningarna kan eleven växla mellan olika uttrycksformer samt föra utvecklade resonemang om hur begreppen relaterar till varandra.	Eleven har mycket goda kunskaper om matematiska begrepp och visar det genom att använda dem i nya sammanhang på ett väl fungerande sätt. Eleven kan även beskriva olika begrepp med hjälp av matematiska uttrycksformer på ett väl fungerande sätt. I beskrivningarna kan eleven växla mellan olika uttrycksformer samt föra välutvecklade resonemang om hur begreppen relaterar till varandra.
Eleven kan välja och använda i huvudsak fungerande matematiska metoder med viss anpassning till sammanhanget för att göra beräkningar och lösa rutinuppgifter inom aritmetik, algebra, geometri, sannolikhet, statistik samt samband och förändring med tillfredsställande resultat.	Eleven kan välja och använda ändamålsenliga matematiska metoder med relativt god anpassning till sammanhanget för att göra beräkningar och lösa rutinuppgifter inom aritmetik, algebra, geometri, sannolikhet, statistik samt samband och förändring med gott resultat.	Eleven kan välja och använda ändamålsenliga och effektiva matematiska metoder med god anpassning till sammanhanget för att göra beräkningar och lösa rutinuppgifter inom aritmetik, algebra, geometri, sannolikhet, statistik samt samband och förändring med mycket gott resultat.
Eleven kan redogöra för och samtala om tillvägagångssätt på ett i huvudsak fungerande sätt och använder då matematiska uttrycksformer med viss anpassning till syfte och sammanhang. I redovisningar och diskussioner för och följer	Eleven kan redogöra för och samtala om tillvägagångssätt på ett ändamålsenligt sätt och använder då matematiska uttrycksformer med förhållandevis god anpassning till syfte och sammanhang. I redovisningar och diskussioner för	Eleven kan redogöra för och samtala om tillvägagångssätt på ett ändamålsenligt och effektivt sätt och använder då matematiska uttrycksformer med god anpassning till syfte och sammanhang. I redovisningar och diskussioner för och följer

Kunskapskrav för betyget E	Kunskapskrav för betyget C	Kunskapskrav för betyget A
eleven matematiska resonemang genom att framföra och bemöta matematiska argument på ett sätt som till viss del för resonemangen framåt.	och följer eleven matematiska resonemang genom att framföra och bemöta matematiska argument på ett sätt som för resonemangen framåt.	eleven matematiska resonemang genom att framföra och bemöta matematiska argument på ett sätt som för resonemangen framåt och fördjupar eller bredar dem.

Kurs: Svenska**Kurskod: GRNSVE2****Verksamhetspoäng: 700**

Språk är människans främsta redskap för reflektion, kommunikation och kunskapsutveckling. Genom språket utvecklar människor sin identitet, uttrycker känslor och tankar och förstår hur andra känner och tänker. Att ha ett rikt och varierat språk är betydelsefullt för att kunna förstå och verka i ett samhälle där kulturer, livsåskådningar, generationer och språk möts.

Syfte

Undervisningen i kursen svenska inom kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå syftar till att eleven utvecklar kunskaper i och om svenska språket. Genom undervisningen ska eleven ges förutsättningar att utveckla sitt tal- och skriftspråk så att eleven får tilltro till sin språkförmåga och kan uttrycka sig i olika sammanhang och för skilda syften i vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv. Det innebär att eleven genom undervisningen ska ges möjlighet att utveckla språket för reflektion, kommunikation och kunskapsutveckling.

Undervisningen ska stimulera elevens intresse för att läsa och skriva. Genom undervisningen ska eleven ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur man formulerar egna åsikter och tankar i olika slags texter och genom skilda medier. Undervisningen ska även syfta till att eleven utvecklar förmåga att skapa och bearbeta texter, enskilt och tillsammans med andra. Eleven ska även stimuleras till att uttrycka sig genom olika estetiska uttrycksformer. Vidare ska undervisningen bidra till att eleven utvecklar kunskaper om hur man söker och kritiskt värderar innehåll från olika källor.

I undervisningen ska eleven möta, samt ges möjlighet att utveckla kunskaper om, olika former av sakprosa och skönlitteratur från olika tider och skilda delar av världen. I mötet med olika typer av texter, scenkonst och annat estetiskt berättande ska eleven ges förutsättningar att utveckla sitt språk.

Genom undervisningen ska eleven ges möjlighet att utveckla sina kunskaper om svenska språket, dess normer, uppbyggnad, historia och utveckling samt om hur språkbruk varierar beroende på sociala sammanhang och medier. På så sätt ska undervisningen bidra till att stärka elevens medvetenhet om och tilltro till den egna språkliga och kommunikativa förmågan. Undervisningen ska också bidra till att eleven får förståelse för att sättet man kommunicerar på kan få konsekvenser för andra människor. Därigenom ska eleven ges förutsättningar att ta ansvar för det egna språkbruket.

Genom undervisningen i kursen svenska ska eleven sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- formulera sig och kommunicera i tal och skrift,
- läsa och analysera skönlitteratur och sakprosa för olika syften,
- anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang,
- urskilja språkliga strukturer och följa språkliga normer, och
- söka information från olika källor och värdera innehållet.

Läsa och skriva

- Att läsa och skriva i olika situationer med anknytning till vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv.
- Lässtrategier för att förstå, tolka, analysera och kritiskt granska texter från olika medier. Att urskilja texters uttalade och outtalade budskap samt deras olika syften, avsändare och sammanhang.
- Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras syfte, mottagare, typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord, bild och ljud samspelar.
- Olika sätt att redigera, bearbeta och utveckla texter, till exempel att förtydliga, variera och precisera dem. Hur man ger och tar emot respons på texter.
- Språkets struktur, till exempel sats- och meningsbyggnad och tempus. Textbindning med hjälp av sambandsord, till exempel hur orsakssamband, slutsats och motsats kan formuleras.
- Olika hjälpmedel för stavning och ordförståelse.

Tala, lyssna och samtala

- Att medverka i olika samtal och diskussioner med anknytning till vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv.
- Att leda ett samtal, att argumentera i olika samtalssituationer och beslutsprocesser och att sammanfatta huvuddragen i vad som sagts.
- Muntliga presentationer och muntligt berättande om olika ämnen för olika mottagare. Anpassning av språk, innehåll och disposition till syfte och mottagare. Olika hjälpmedel för att planera och genomföra muntliga presentationer, till exempel digitala verktyg.

Sakprosatexter och berättande texter

- Sakprosa som är beskrivande, förklarande, instruerande, argumenterande och utredande, till exempel tidningsartiklar, populärvetenskapliga texter och debattinlägg.
- Sakprosatexters syften, innehåll, uppbyggnad och språkliga drag samt deras ord och begrepp.
- Skönlitteratur och annan fiktion från Sverige, Norden och övriga världen som belyser människors livsvillkor och identitets- och livsfrågor. Några skönlitterära genrer samt några skönlitterärt betydelsefulla verk och deras författare.
- Skönlitterära texters budskap, språkliga drag och typiska uppbyggnad. Tema, motiv, berättarperspektiv, tillbakablickar samt miljö- och personbeskrivningar.
- Texter som kombinerar ord, bild och ljud, till exempel filmer och webbtexter. Texternas innehåll, uppbyggnad och språkliga drag.
- Hur olika texttyper kan kombineras i en text, till exempel berättande och beskrivande inslag i en argumenterande text.

- Språkliga strategier för att minnas och lära, till exempel att identifiera överordnade idéer i form av nyckelord och att föra anteckningar.
- Ord och begrepp för att uttrycka kunskaper, åsikter och känslor i olika situationer med anknytning till vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv.
- Ords och begrepps nyanser och värdeladdning.
- Nya ord i språket, till exempel lånord. Ordbildning.
- Skillnader i språkanvändning beroende på syfte, mottagare och sammanhang, till exempel skillnaden mellan språket i en nyhetsartikel och ett debattinlägg.
- Språkets betydelse för att utöva inflytande. Etiska och moraliska aspekter på språkbruk, yttrandefrihet och integritet i olika medier och sammanhang.
- Olika språk i Sverige och i Norden. Skillnader och likheter mellan de olika språken. De nationella minoritetsspråken i Sverige. Några varianter av regionalt färgat talspråk.

Informationssökning och källkritik

- Olika sätt att söka, välja, värdera, kritiskt granska och använda sig av information från internet och andra källor. Hur man citerar och anger källor.
- Källkritik. Hur man jämför källor och prövar deras tillförlitlighet med ett källkritiskt förhållningssätt.

Kunskapskrav

Kunskapskrav för betyget E

Eleven kan läsa sakprosa och skönlitteratur med **flyt** genom att, på ett **i huvudsak** fungerande sätt, välja och använda lässtrategier utifrån olika texters särdrag. Genom att göra **enkla** sammanfattningar av olika texters innehåll med **viss** koppling till tidsaspekter, orsakssamband och andra texter visar eleven **grundläggande** läsförståelse. Dessutom kan eleven utifrån egna erfarenheter, olika livsfrågor och omvärldsfrågor, tolka och föra **enkla och till viss del** underbyggda resonemang om **tydligt framträdande budskap** i olika texter.

Eleven kan skriva olika slags texter med **viss** språklig variation, **enkel** textbindning samt **i huvudsak** fungerande anpassning till syfte, mottagare och texttyp samt till språkliga normer och strukturer. Eleven kan söka, välja ut och sammanställa information från ett **avgränsat** urval av källor och för då **enkla och till viss del** underbyggda resonemang om informationens och källornas trovärdighet och relevans. Sammanställningarna kännetecknas av **enkla** beskrivningar och förklaringar, ett **enkelt** ämnesrelaterat språk samt **i huvudsak** fungerande struktur, citat och källhänvisningar. Genom att kombinera olika texttyper och medier så att de olika delarna samspelar på ett **i huvudsak** fungerande sätt kan eleven förtydliga och förstärka sina texters budskap. Dessutom kan eleven ge **enkla** omdömen om texters innehåll, språk och uppbyggnad och utifrån respons bearbeta texter mot ökad tydlighet, kvalitet och uttrycksfullhet på ett **i huvudsak** fungerande sätt.

Eleven kan samtala om och diskutera varierande ämnen genom att ställa frågor och framföra åsikter med **enkla och till viss del** underbyggda argu-

ment på ett sätt som **till viss del för samtalen och diskussionerna framåt**. Dessutom kan eleven förbereda och genomföra **enkla** muntliga redogörelser med **i huvudsak** fungerande struktur och innehåll och **viss** anpassning till syfte, mottagare och sammanhang. Eleven kan föra **enkla och till viss del** underbyggda resonemang om svenska språkets historia, ursprung och särdrag samt jämföra med närliggande språk och beskriva tydligt framträdande likheter och skillnader.

Kunskapskrav för betyget D

Betyget D innebär att kunskapskraven för E och till övervägande del för C är uppfyllda.

Kunskapskrav för betyget C

Eleven kan läsa sakprosa och skönlitteratur med **gott flyt** genom att, på ett **ändamålsenligt** sätt, välja och använda lässtrategier utifrån olika texters särdrag. Genom att göra **utvecklade** sammanfattningar av olika texters innehåll med **relativt god** koppling till tidsaspekter, orsakssamband och andra texter visar eleven **god** läsförståelse. Dessutom kan eleven utifrån egna erfarenheter, olika livsfrågor och omvärldsfrågor tolka och föra **utvecklade och relativt väl** underbyggda resonemang om budskap som är **tydligt framträdande och budskap som kan läsas mellan raderna** i olika texter.

Eleven kan skriva olika slags texter med **relativt god** språklig variation, **utvecklad** textbindning samt **relativt väl** fungerande anpassning till syfte, mottagare och texttyp samt till språkliga normer och strukturer. Eleven kan söka, välja ut och sammanställa information från ett **relativt varierat** urval av källor och för då **utvecklade och relativt väl** underbyggda resonemang om informationens och källornas trovärdighet och relevans. Sammanställningarna innehåller **utvecklade** beskrivningar och förklaringar, ett **utvecklat** ämnesrelaterat språk samt **relativt väl** fungerande struktur, citat och källhänvisningar. Genom att kombinera olika texttyper och medier så att de olika delarna samspelar på ett **ändamålsenligt** sätt kan eleven förtydliga och förstärka sina texters budskap. Dessutom kan eleven ge **utvecklade** omdömen om texters innehåll, språk och uppbyggnad och utifrån respons bearbeta texter mot ökad tydlighet, kvalitet och uttrycksfullhet på ett **relativt väl** fungerande sätt.

Eleven kan samtala om och diskutera varierande ämnen genom att ställa frågor och framföra åsikter med **utvecklade och relativt väl** underbyggda argument på ett sätt som **för samtalen och diskussionerna framåt**. Dessutom kan eleven förbereda och genomföra **utvecklade** muntliga redogörelser med **relativt väl** fungerande struktur, innehåll och språk samt **relativt god** anpassning till syfte, mottagare och sammanhang. Eleven kan föra utvecklade och relativt väl underbyggda resonemang om svenska språkets historia, ursprung och särdrag samt jämföra med närliggande språk och beskriva tydligt framträdande likheter och skillnader.

Kunskapskrav för betyget B

Betyget B innebär att kunskapskraven för C och till övervägande del för A är uppfyllda.

Eleven kan läsa sakprosa och skönlitteratur med **mycket gott flyt** genom att, på ett **ändamålsenligt och effektivt** sätt, välja och använda lässtrategier utifrån olika texters särdrag. Genom att göra **välutvecklade** sammanfattningar av olika texters innehåll med **god** koppling till tidsaspekter, orsakssamband och andra texter visar eleven **mycket god** läsförståelse. Dessutom kan eleven utifrån egna erfarenheter, olika livsfrågor och omvärldsfrågor tolka och föra **välutvecklade** och **väl** underbyggda resonemang om budskap som är **tydligt framträdande och budskap som kan läsas mellan raderna eller är dolda** i olika texter.

Eleven kan skriva olika slags texter med **god** språklig variation, **välutvecklad** textbindning samt **väl** fungerande anpassning till syfte, mottagare och texttyp samt till språkliga normer och strukturer. Eleven kan söka, välja ut och sammanställa information från ett **varierat** urval av källor och för då **välutvecklade** och **väl** underbyggda resonemang om informationens och källornas trovärdighet och relevans. Sammanställningarna innehåller **välutvecklade och nyanserade** beskrivningar och förklaringar, ett **välutvecklat** ämnesrelaterat språk samt **väl** fungerande struktur, citat och källhänvisningar. Genom att kombinera olika texttyper och medier så att de olika delarna samspelar på ett **ändamålsenligt och effektivt** sätt kan eleven förstärka och levandegöra sina texters budskap. Dessutom kan eleven ge **välutvecklade och nyanserade** omdömen om texters innehåll, språk och uppbyggnad och utifrån respons bearbeta texter mot ökad tydlighet, kvalitet och uttrycksfullhet på ett **väl** fungerande sätt.

Eleven kan samtala om och diskutera varierande ämnen genom att ställa frågor och framföra åsikter med **välutvecklade och väl** underbyggda argument på ett sätt som **för samtalen och diskussionerna framåt och fördjupar eller breddar dem**. Dessutom kan eleven förbereda och genomföra **välutvecklade** muntliga redogörelser med **väl** fungerande struktur innehåll och språk samt **god** anpassning till syfte, mottagare och sammanhang. Eleven kan föra **välutvecklade** och **väl** underbyggda resonemang om svenska språkets historia, ursprung och särdrag samt jämföra med närliggande språk och beskriva tydligt framträdande likheter och skillnader.

Kunskapskrav för svenska betyget E	Kunskapskrav för svenska betyget C	Kunskapskrav för svenska betyget A
Eleven kan läsa sakprosa och skönlitteratur med flyt genom att, på ett i huvudsak fungerande sätt, välja och använda lässtrategier utifrån olika texters särdrag. Genom att göra enkla sammanfattningar av olika texters innehåll med viss koppling till tidsaspekter, orsakssamband och	Eleven kan läsa sakprosa och skönlitteratur med gott flyt genom att, på ett ändamålsenligt sätt, välja och använda lässtrategier utifrån olika texters särdrag. Genom att göra utvecklade sammanfattningar av olika texters innehåll med relativt god koppling till tidsaspekter, orsaks-	Eleven kan läsa sakprosa och skönlitteratur med mycket gott flyt genom att, på ett ändamålsenligt och effektivt sätt, välja och använda lässtrategier utifrån olika texters särdrag. Genom att göra välutvecklade sammanfattningar av olika texters innehåll med god koppling till tids-

Kunskapskrav för svenska betyget E	Kunskapskrav för svenska betyget C	Kunskapskrav för svenska betyget A
andra texter visar eleven grundläggande läsförståelse. Dessutom kan eleven utifrån egna erfarenheter, olika livsfrågor och omvärldsfrågor tolka och föra enkla och till viss del underbyggda resonemang om tydligt framträdande budskap i olika texter. Eleven kan skriva olika slags texter med viss språklig variation, enkel textbindning samt i huvudsak fungerande anpassning till syfte, mottagare och texttyp samt till språkliga normer och strukturer. Eleven kan söka, välja ut och sammanställa information från ett avgränsat urval av källor och för då enkla och till viss del underbyggda resonemang om informationens och källornas trovärdighet och relevans. Sammanställningarna innehåller enkla beskrivningar och förklaringar, ett enkelt ämnesrelaterat språk samt i huvudsak fungerande struktur, citat och källhänvisningar. Genom att kombinera olika texttyper och medier så att de	samband och andra texter visar eleven god läsförståelse. Dessutom kan eleven utifrån egna erfarenheter, olika livsfrågor och omvärldsfrågor tolka och föra utvecklade och relativt väl underbyggda resonemang om budskap som är tydligt framträdande och budskap som kan läsas mellan raderna i olika texter. Eleven kan skriva olika slags texter med relativt god språklig variation, utvecklad textbindning samt relativt väl fungerande anpassning till syfte, mottagare och texttyp samt till språkliga normer och strukturer. Eleven kan söka, välja ut och sammanställa information från ett relativt varierat urval av källor och för då utvecklade och relativt väl underbyggda resonemang om informationens och källornas trovärdighet och relevans. Sammanställningarna innehåller utvecklade beskrivningar och förklaringar, ett utvecklat ämnesrelaterat språk samt relativt väl fungerande struktur, citat och källhänvisningar. Genom att kombinera olika	aspekter, orsaksamband och andra texter visar eleven mycket god läsförståelse. Dessutom kan eleven utifrån egna erfarenheter, olika livsfrågor och omvärldsfrågor tolka och föra välutvecklade och väl underbyggda resonemang om budskap som är tydligt framträdande och budskap som kan läsas mellan raderna eller är dolda i olika texter. Eleven kan skriva olika slags texter med god språklig variation, välutvecklad textbindning samt väl fungerande anpassning till syfte, mottagare och texttyp samt till språkliga normer och strukturer. Eleven kan söka, välja ut och sammanställa information från ett varierat urval av källor och för då välutvecklade och väl underbyggda resonemang om informationens och källornas trovärdighet och relevans. Sammanställningarna innehåller välutvecklade och nyanserade beskrivningar och förklaringar, ett välutvecklat ämnesrelaterat språk samt väl fungerande struktur, citat och källhänvisningar. Genom att kombinera olika

Kunskapskrav för svenska betyget E	Kunskapskrav för svenska betyget C	Kunskapskrav för svenska betyget A
olika delarna samspelar på ett i huvudsak fungerande sätt kan eleven förtydliga och förstärka sina texters budskap. Dessutom kan eleven ge enkla omdömen om texters innehåll, språk och uppbyggnad och utifrån respons bearbeta texter mot ökad tydlighet, kvalitet och uttrycksfullhet på ett i huvudsak fungerande sätt. Eleven kan samtala om och diskutera varierande ämnen genom att ställa frågor och framföra åsikter med enkla och till viss del underbyggda argument på ett sätt som till viss del för samtalen och diskussionerna framåt. Dessutom kan eleven förbereda och genomföra enkla muntliga redogörelser med i huvudsak fungerande struktur och innehåll och viss anpassning till syfte, mottagare och sammanhang. Eleven kan föra enkla och till viss del underbyggda resonemang om svenska språkets historia, ursprung och särdrag samt jämföra med närliggande språk och beskriva tydligt framträdande likheter och skillnader.	texttyper och medier så att de olika delarna samspelar på ett ändamålsenligt sätt kan eleven förtydliga och förstärka sina texters budskap. Dessutom kan eleven ge utvecklade omdömen om texters innehåll, språk och uppbyggnad och utifrån respons bearbeta texter mot ökad tydlighet, kvalitet och uttrycksfullhet på ett relativt väl fungerande sätt. Eleven kan samtala om och diskutera varierande ämnen genom att ställa frågor och framföra åsikter med utvecklade och relativt väl underbyggda argument på ett sätt som för samtalen och diskussionerna framåt. Dessutom kan eleven förbereda och genomföra utvecklade muntliga redogörelser med relativt väl fungerande struktur, innehåll och språk samt relativt god anpassning till syfte, mottagare och sammanhang. Eleven kan föra utvecklade och relativt väl underbyggda resonemang om svenska språkets historia, ursprung och särdrag samt jämföra med närliggande språk och beskriva tydligt framträdande likheter och skillnader.	texttyper och medier så att de olika delarna samspelar på ett ändamålsenligt och effektivt sätt kan eleven förstärka och levandegöra sina texters budskap. Dessutom kan eleven ge välutvecklade och nyanserade omdömen om texters innehåll, språk och uppbyggnad och utifrån respons bearbeta texter mot ökad tydlighet, kvalitet och uttrycksfullhet på ett väl fungerande sätt. Eleven kan samtala om och diskutera varierande ämnen genom att ställa frågor och framföra åsikter med välutvecklade och väl underbyggda argument på ett sätt som för samtalen och diskussionerna framåt och fördjupar eller breddar dem. Dessutom kan eleven förbereda och genomföra välutvecklade muntliga redogörelser med väl fungerande struktur, innehåll och språk samt god anpassning till syfte, mottagare och sammanhang. Eleven kan föra välutvecklade och väl underbyggda resonemang om svenska språkets historia, ursprung och särdrag samt jämföra med närliggande språk och beskriva tydligt framträdande likheter och skillnader.

Språk är människans främsta redskap för reflektion, kommunikation och kunskapsutveckling. Genom språket utvecklar människor sin identitet, uttrycker känslor och tankar och förstår hur andra känner och tänker. Att ha ett rikt och varierat språk är betydelsefullt för att kunna förstå och verka i ett samhälle där kulturer, livsåskådningar, generationer och språk möts.

Syfte

Undervisningen i kursen svenska inom kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå syftar till att eleven utvecklar kunskaper i och om svenska språket. Genom undervisningen ska eleven ges förutsättningar att utveckla sitt tal- och skriftspråk så att eleven får tilltro till sin språkförmåga och kan uttrycka sig i olika sammanhang och för skilda syften i vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv. Det innebär att eleven genom undervisningen ska ges möjlighet att utveckla språket för reflektion, kommunikation och kunskapsutveckling.

Undervisningen ska stimulera elevens intresse för att läsa och skriva. Genom undervisningen ska eleven ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur man formulerar egna åsikter och tankar i olika slags texter och genom skilda medier. Undervisningen ska även syfta till att eleven utvecklar förmåga att skapa och bearbeta texter, enskilt och tillsammans med andra. Vidare ska undervisningen bidra till att eleven utvecklar kunskaper om hur man söker och kritiskt värderar innehåll från olika källor.

I undervisningen ska eleven möta, samt ges möjlighet att utveckla kunskaper om, olika former av sakprosa och skönlitteratur från olika tider och skilda delar av världen. I mötet med olika typer av texter, scenkonst och annat estetiskt berättande ska eleven ges förutsättningar att utveckla sitt språk.

Genom undervisningen ska eleven ges möjlighet att utveckla sina kunskaper om svenska språket, dess normer, uppbyggnad, historia och utveckling samt om hur språkbruk varierar beroende på sociala sammanhang och medier. På så sätt ska undervisningen bidra till att stärka elevens medvetenhet om och tilltro till den egna språkliga och kommunikativa förmågan. Undervisningen ska också bidra till att eleven får förståelse för att sättet man kommunicerar på kan få konsekvenser för andra människor. Därigenom ska eleven ges förutsättningar att ta ansvar för det egna språkbruket.

Genom undervisningen i kursen svenska ska eleven sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- formulera sig och kommunicera i tal och skrift,
- läsa och analysera skönlitteratur och sakprosa för olika syften,
- anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang,
- urskilja språkliga strukturer och följa språkliga normer, och
- söka information från olika källor och värdera innehållet.

Läsa och skriva

- Att läsa och skriva i olika situationer med anknytning till vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv.
- Lässtrategier för att uppfatta betydelsebärande ord och dra slutsatser om innehållet i elevnära texter samt för att anpassa läsningen till textens form och innehåll.
- Sambandet mellan ljud och bokstav. Avkodning av ord.
- Alfabetet och alfabetisk ordning.
- Strategier för att skriva olika typer av korta texter, till exempel meddelanden.
- Språkets struktur, till exempel stor och liten bokstav, punkt, frågetecken och utropstecken samt några stavningsregler för vanligt förekommande ord i elevnära texter.
- Olika hjälpmedel för stavning och ordförståelse.

Tala, lyssna och samtala

- Att medverka i olika samtal och diskussioner med anknytning till vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv.
- Att lyssna och återberätta i olika samtalssituationer.
- Muntliga presentationer och muntligt berättande om elevnära ämnen. Olika hjälpmedel för att planera och genomföra muntliga presentationer och muntligt berättande, till exempel stödord, bilder och digitala verktyg.

Sakprosatexter och berättande texter

- Sakprosatexter som är beskrivande och förklarande, till exempel kortare beskrivningar och instruktioner.
- Berättande texter och deras budskap.
- Texter som kombinerar ord, bild och ljud, till exempel tv-program och webbtexter.

Språkbruk

- Strategier för att minnas och lära, till exempel att använda förförståelse.
- Ord och begrepp som används för att uttrycka kunskaper, åsikter och känslor i olika situationer med anknytning till vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv.
- Några skillnader mellan tal- och skriftspråk.

Informationssökning och källkritik

- Att söka och använda sig av information.
- Källkritik. Hur avsändaren påverkar innehållet.

Eleven kan läsa korta och elevnära texter genom att använda ljudningsstrategi och helordsläsning på ett **i huvudsak** fungerande sätt. Vid samtal om texter kan eleven utifrån olika frågeställningar återge delar av innehållet, föra enkla resonemang om idéer och tankar som texten väckt samt göra **vissa** kopplingar till egna erfarenheter eller till andra texter.

Eleven kan skriva enkla texter med **begripligt** innehåll. I texterna kan eleven på ett **i huvudsak** fungerande sätt använda stor bokstav, punkt och frågetecken samt stava ord som eleven själv ofta använder och som är vanligt förekommande i vardagliga texter. Eleven kan söka information ur någon anvisad källa och återger då grundläggande delar av informationen i korta meningar.

Eleven kan delta i enkla samtal och diskussioner om elevnära frågor genom att på ett **i huvudsak** fungerande sätt uttrycka sin uppfattning, ställa frågor och kommentera på ett sätt som till **viss** del upprätthåller samtalet. Eleven kan på ett **i huvudsak** fungerande sätt genomföra en muntlig redogörelse.

| Kunskapskrav för betyget D

Betyget D innebär att kunskapskraven för E och till övervägande del för C är uppfyllda.

| Kunskapskrav för betyget C

Eleven kan läsa korta och elevnära texter genom att använda ljudningsstrategi och helordsläsning på ett **ändamålsenligt** sätt. Vid samtal om texter kan eleven utifrån olika frågeställningar återge delar av innehållet, föra enkla resonemang om idéer och tankar som texten väckt samt göra **relativt goda** kopplingar till egna erfarenheter eller till andra texter.

Eleven kan skriva enkla texter med **relativt tydligt** innehåll. I texterna kan eleven på ett **relativt väl** fungerande sätt använda stor bokstav, punkt och frågetecken samt stava ord som eleven själv ofta använder och som är vanligt förekommande i vardagliga texter. Eleven kan söka information ur någon anvisad källa och återger då grundläggande delar av informationen i korta meningar.

Eleven kan delta i enkla samtal och diskussioner om elevnära frågor genom att på ett **relativt väl** fungerande sätt uttrycka sin uppfattning, ställa frågor och kommentera på ett sätt som upprätthåller samtalet **relativt väl**. Eleven kan på ett **relativt väl** fungerande sätt genomföra en muntlig redogörelse.

| Kunskapskrav för betyget B

Betyget B innebär att kunskapskraven för C och till övervägande del för A är uppfyllda.

| Kunskapskrav för betyget A

Eleven kan läsa korta och elevnära texter genom att använda ljudningsstrategi och helordsläsning på ett **väl fungerande** sätt. Vid samtal om texter kan

eleven utifrån olika frågeställningar återge delar av innehållet, föra enkla resonemang om idéer och tankar som texten väckt samt göra **goda** kopplingar till egna erfarenheter eller till andra texter.

Eleven kan skriva enkla texter med **relativt tydligt** innehåll. I texterna kan eleven på ett **ändamålsenligt** sätt använda stor bokstav, punkt och frågetecken samt stava ord som eleven själv ofta använder och som är vanligt förekommande i vardagliga texter. Eleven kan söka information ur någon anvisad källa och återger då grundläggande delar av informationen i korta meningar.

Eleven kan delta i enkla samtal och diskussioner om elevnära frågor genom att på ett **väl** fungerande sätt uttrycka sin uppfattning och ställa frågor och kommentera på ett sätt som upprätthåller samtalet **väl**. Eleven kan på ett **väl** fungerande sätt genomföra en muntlig redogörelse.

Kunskapskrav för betyget E	Kunskapskrav för betyget C	Kunskapskrav för betyget A
Eleven kan läsa korta och elevnära texter genom att använda ljudningsstrategi och helordsläsning på ett i huvudsak fungerande sätt. Vid samtal om texter kan eleven utifrån olika frågeställningar återge delar av innehållet, föra enkla resonemang om idéer och tankar som texten väckt samt göra vissa kopplingar till egna erfarenheter eller till andra texter.	Eleven kan läsa korta och elevnära texter genom att använda ljudningsstrategi och helordsläsning på ett ändamålsenligt sätt. Vid samtal om texter kan eleven utifrån olika frågeställningar återge delar av innehållet, föra enkla resonemang om idéer och tankar som texten väckt samt göra relativt goda kopplingar till egna erfarenheter eller till andra texter.	Eleven kan läsa korta och elevnära texter genom att använda ljudningsstrategi och helordsläsning på ett väl fungerande sätt. Vid samtal om texter kan eleven utifrån olika frågeställningar återge delar av innehållet, föra enkla resonemang om idéer och tankar som texten väckt samt göra goda kopplingar till egna erfarenheter eller till andra texter.
Eleven kan skriva enkla texter med begripligt innehåll. I texterna kan eleven på ett i huvudsak fungerande sätt använda stor bokstav, punkt och frågetecken samt stava ord som eleven själv ofta använder och som är vanligt förekommande i vardagliga texter. Eleven kan söka information ur någon anvisad källa och återger då grundläggande delar av	Eleven kan skriva enkla texter med relativt tydligt innehåll. I texterna kan eleven på ett relativt väl fungerande sätt använda stor bokstav, punkt och frågetecken samt stava ord som eleven själv ofta använder och som är vanligt förekommande i vardagliga texter. Eleven kan söka information ur någon anvisad källa och återger då grundläggande de-	Eleven kan skriva enkla texter med relativt tydligt innehåll. I texterna kan eleven på ett ändamålsenligt sätt använda stor bokstav, punkt och frågetecken samt stava ord som eleven själv ofta använder och som är vanligt förekommande i vardagliga texter. Eleven kan söka information ur någon anvisad källa och återger då grundläggande delar av in-

Kunskapskrav för betyget E	Kunskapskrav för betyget C	Kunskapskrav för betyget A
informationen i korta meningar. Eleven kan delta i enkla samtal och diskussioner om elevnära frågor genom att på ett i huvudsak fungerande sätt uttrycka sin uppfattning, ställa frågor och kommentera på ett sätt som till viss del upprätthåller samtalet. Eleven kan på ett i huvudsak fungerande sätt genomföra en muntlig redogörelse.	lar av informationen i korta meningar. Eleven kan delta i enkla samtal och diskussioner om elevnära frågor genom att på ett relativt väl fungerande sätt uttrycka sin uppfattning, ställa frågor och kommentera på ett sätt som upprätthåller samtalet relativt väl. Eleven kan på ett relativt väl fungerande sätt genomföra en muntlig redogörelse.	formationen i korta meningar. Eleven kan delta i enkla samtal och diskussioner om elevnära frågor genom att på ett väl fungerande sätt uttrycka sin uppfattning och ställa frågor och kommentera på ett sätt som upprätthåller samtalet väl. Eleven kan på ett väl fungerande sätt genomföra en muntlig redogörelse.

Svenska
Nationell delkurs 2
Kurskod: GRNSVEB
Verksamhetspoäng: 200

Språk är människans främsta redskap för reflektion, kommunikation och kunskapsutveckling. Genom språket utvecklar människor sin identitet, uttrycker känslor och tankar och förstår hur andra känner och tänker. Att ha ett rikt och varierat språk är betydelsefullt för att kunna förstå och verka i ett samhälle där kulturer, livsåskådningar, generationer och språk möts.

Syfte

Undervisningen i kursen svenska inom kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå syftar till att eleven utvecklar kunskaper i och om svenska språket. Genom undervisningen ska eleven ges förutsättningar att utveckla sitt tal- och skriftspråk så att eleven får tilltro till sin språkförmåga och kan uttrycka sig i olika sammanhang och för skilda syften i vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv. Det innebär att eleven genom undervisningen ska ges möjlighet att utveckla språket för reflektion, kommunikation och kunskapsutveckling.

Undervisningen ska stimulera elevens intresse för att läsa och skriva. Genom undervisningen ska eleven ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur man formulerar egna åsikter och tankar i olika slags texter och genom skilda medier. Undervisningen ska även syfta till att eleven utvecklar förmåga att skapa och bearbeta texter, enskilt och tillsammans med andra. Vidare ska undervisningen bidra till att eleven utvecklar kunskaper om hur man söker och kritiskt värderar innehåll från olika källor.

I undervisningen ska eleven möta, samt ges möjlighet att utveckla kunskaper om, olika former av sakprosa och skönlitteratur från olika tider och skilda delar av världen. I mötet med olika typer av texter, scenkonst och annat estetiskt berättande ska eleven ges förutsättningar att utveckla sitt språk.

Genom undervisningen ska eleven ges möjlighet att utveckla sina kunskaper om svenska språket, dess normer, uppbyggnad, historia och utveckling samt om hur språkbruk varierar beroende på sociala sammanhang och medier. På så sätt ska undervisningen bidra till att stärka elevens medvetenhet om och tilltro till den egna språkliga och kommunikativa förmågan. Undervisningen ska också bidra till att eleven får förståelse för att sättet man kommunicerar på kan få konsekvenser för andra människor. Därigenom ska eleven ges förutsättningar att ta ansvar för det egna språkbruket.

Genom undervisningen i kursen svenska ska eleven sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- formulera sig och kommunicera i tal och skrift,
- läsa och analysera skönlitteratur och sakprosa för olika syften,
- anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang,
- urskilja språkliga strukturer och följa språkliga normer, och
- söka information från olika källor och värdera innehållet.

| **Läsa och skriva**

- Att läsa och skriva i olika situationer med anknytning till vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv.
- Lässtrategier för att förstå texter från olika medier och för att anpassa läsningen efter textens form, innehåll och syfte. Att urskilja tydliga budskap i texter.
- Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras syfte, mottagare, typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord, bild och ljud samspelar.
- Enkla former för textbearbetning, till exempel att i efterhand gå igenom sin text och göra förtydliganden.
- Språkets struktur, till exempel meningsbyggnad, skiljetecken och stavningsregler för vanligt förekommande ord i vardagliga texter.
- Olika hjälpmedel för stavning och ordförståelse.

| **Tala, lyssna och samtala**

- Att medverka i olika samtal och diskussioner med anknytning till vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv.
- Att lyssna och återberätta i olika situationer.
- Att uttrycka sin åsikt och formulera argument och ta initiativ till nya ämnesområden.
- Muntliga presentationer och muntligt berättande om olika ämnen för olika mottagare. Olika hjälpmedel för att planera och genomföra muntliga presentationer och muntligt berättande, till exempel stödord, bilder och digitala verktyg.
- Berättande i olika situationer och för skilda syften.

| **Sakprosatexter och berättande texter**

- Sakprosa som är beskrivande, förklarande och instruerande, till exempel faktatexter och instruktioner, och hur deras innehåll kan organiseras.
- Skönlitteratur och annan fiktion från Sverige och andra delar av världen som belyser människors upplevelser och erfarenheter.
- Skönlitterära texters budskap, uppbyggnad och innehåll. Hur en berättande text kan organiseras med inledning, händelseförlopp och avslutning samt enkla miljö- och personbeskrivningar.
- Texter som kombinerar ord, bild och ljud, till exempel tv-program och webbtexter.

| **Språkbruk**

- Språkliga strategier för att minnas och lära, till exempel att skriva ned något man talat om eller att gruppera och associera information eller innehåll.
- Ord och begrepp som används för att uttrycka kunskaper, åsikter och känslor i olika situationer med anknytning till vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv.

- Hur ord och yttranden uppfattas av omgivningen beroende på tonfall och ords nyanser.
- Skillnader mellan tal- och skriftspråk, till exempel att talet kan förstärkas genom röstläge och kroppsspråk.

Informationssökning och källkritik

- Att söka, välja, värdera och använda sig av information från någon anvisad källa.
- Källkritik, hur avsändaren påverkar innehållet.

Kunskapskrav för betyget E

Eleven kan läsa bekanta och vardagliga texter med **flyt** genom att använda lässtrategier på ett **i huvudsak** fungerande sätt. Genom att kommentera och återge delar av innehållet på ett **enkelt** sätt visar eleven **grundläggande** läsförståelse. Dessutom kan eleven föra **enkla** resonemang om tydligt framträdande budskap i texterna och sätta budskapet i relation till egna erfarenheter.

Eleven kan skriva enkla texter med **begripligt** innehåll. I texterna kan eleven på ett **i huvudsak** fungerande sätt använda stor bokstav, punkt och frågetecken samt stava ord som eleven själv ofta använder och som är vanligt förekommande i vardagliga texter. Eleven kan söka information ur någon anvisad källa och återger då grundläggande delar av informationen i enkla former av faktatexter. Texterna innehåller grundläggande ämnesspecifika ord och begrepp som används så att innehållet framgår på ett **begripligt** sätt. Genom att kombinera sina texter med bilder kan eleven förtydliga och förstärka sina budskap. Dessutom kan eleven utifrån givna frågor ge **enkla** omdömen om sina egna och andras texter samt utifrån respons bearbeta och förtydliga sina texter på ett **enkelt** sätt.

Eleven kan samtala om bekanta och vardagliga ämnen genom att ställa frågor, ge kommentarer och framföra egna åsikter på ett sätt som till **viss** del upprätthåller samtalet. Dessutom kan eleven förbereda och genomföra enkla muntliga redogörelser med **viss** anpassning till syfte och mottagare.

Kunskapskrav för betyget D

Betyget D innebär att kunskapskraven för E och till övervägande del för C är uppfyllda.

Kunskapskrav för betyget C

Eleven kan läsa bekanta och vardagliga texter med **gott flyt** genom att använda lässtrategier på ett **ändamålsenligt** sätt. Genom att kommentera och återge delar av innehållet på ett **utvecklat** sätt visar eleven **relativt god** läsförståelse. Dessutom kan eleven föra **utvecklade** resonemang om tydligt framträdande budskap i texterna och sätta budskapet i relation till egna erfarenheter.

Eleven kan skriva enkla texter med **relativt tydligt** innehåll. I texterna kan eleven på ett **relativt väl** fungerande sätt använda stor bokstav, punkt och frågetecken samt stava ord som eleven själv ofta använder och som är vanligt

förekommande i vardagliga texter. Eleven kan söka information ur någon anvisad källa och återger då grundläggande delar av informationen i enkla former av faktatexter. Texterna innehåller grundläggande ämnesspecifika ord och begrepp som används så att innehållet framgår på ett **relativt tydligt** sätt. Genom att kombinera sina texter med bilder kan eleven förtydliga och förstärka sina budskap. Dessutom kan eleven utifrån givna frågor ge **utvecklade** omdömen om sina egna och andras texter samt utifrån respons bearbeta och förtydliga sina texter på ett **utvecklat** sätt.

Eleven kan samtala om bekanta och vardagliga ämnen genom att ställa frågor, ge kommentarer och framföra egna åsikter på ett sätt som upprätthåller samtalet **relativt väl**. Dessutom kan eleven förbereda och genomföra enkla muntliga redogörelser med **god** anpassning till syfte och mottagare.

Kunskapskrav för betyget B

Betyget B innebär att kunskapskraven för C och till övervägande del för A är uppfyllda.

Kunskapskrav för betyget A

Eleven kan läsa bekanta och vardagliga texter med **mycket gott flyt** genom att använda lässtrategier på ett **ändamålsenligt och effektivt** sätt. Genom att kommentera och återge delar av innehållet på ett **välutvecklat** sätt visar eleven **mycket god** läsförståelse. Dessutom kan eleven föra **välutvecklade** resonemang om tydligt framträdande budskap i texterna och sätta budskapet i relation till egna erfarenheter.

Eleven kan skriva enkla texter med **tydligt** innehåll. I texterna kan eleven på ett **väl** fungerande sätt använda stor bokstav, punkt och frågetecken samt stava ord som eleven själv ofta använder och som är vanligt förekommande i vardagliga texter. Eleven kan söka information ur någon anvisad källa och återger då grundläggande delar av informationen i enkla former av faktatexter. Texterna innehåller grundläggande ämnesspecifika ord och begrepp som används så att innehållet framgår på ett **tydligt** sätt. Genom att kombinera sina texter med bilder kan eleven förtydliga och förstärka sina budskap. Dessutom kan eleven utifrån givna frågor ge **välutvecklade** omdömen om sina egna och andras texter samt utifrån respons bearbeta och förtydliga sina texter på ett **välutvecklat** sätt.

Eleven kan samtala om bekanta och vardagliga ämnen genom att ställa frågor, ge kommentarer och framföra egna åsikter på ett sätt som upprätthåller samtalet **väl**. Dessutom kan eleven förbereda och genomföra enkla muntliga redogörelser med **mycket god** anpassning till syfte och mottagare.

Kunskapskrav för betyget E	Kunskapskrav för betyget C	Kunskapskrav för betyget A
Eleven kan läsa be- kanta och vardagliga texter med flyt genom att använda lässtrate- gier på ett i huvudsak fungerande sätt. Ge- nom att kommentera och återge delar av innehållet på ett enkelt sätt visar eleven grundläggande läsför- ståelse. Dessutom kan eleven föra enkla reso- nemang om tydligt framträdande budskap i texterna och sätta bud- skapet i relation till egna erfarenheter.	Eleven kan läsa be- kanta och vardagliga texter med gott flyt ge- nom att använda läs- strategier på ett ända- målsenligt sätt. Genom att kommentera och återge delar av inne- hållet på ett utvecklat sätt visar eleven rela- tivt god läsförståelse. Dessutom kan eleven föra utvecklade reso- nemang om tydligt framträdande budskap i texterna och sätta bud- skapet i relation till egna erfarenheter.	Eleven kan läsa bekanta och vardagliga texter med mycket gott flyt genom att använda läs- strategier på ett ända- målsenligt och effek- tivt sätt. Genom att kommentera och återge delar av innehållet på ett välutvecklat sätt vi- sar eleven mycket god läsförståelse. Dess- utom kan eleven föra välutvecklade resone- mang om tydligt fram- trädande budskap i tex- terna och sätta budska- pet i relation till egna erfarenheter.
Eleven kan skriva enkla texter med be- gripligt innehåll. I tex- terna kan eleven på ett i huvudsak fungerande sätt använda stor bok- stav, punkt och fråge- tecken samt stava ord som eleven själv ofta använder och som är vanligt förekommande i vardagliga texter. Eleven kan söka infor- mation ur någon anvi- sad källa och återger då grundläggande delar av informationen i enkla former av faktatexter. Texterna innehåller grundläggande ämnes- specifika ord och be- grepp som används så att innehållet framgår på ett begripligt sätt. Genom att kombinera sina texter med bilder kan eleven förtydliga	Eleven kan skriva enkla texter med rela- tivt tydligt innehåll. I texterna kan eleven på ett relativt väl funge- rande sätt använda stor bokstav, punkt och frå- getecken samt stava ord som eleven själv ofta använder och som är vanligt förekom- mande i vardagliga tex- ter. Eleven kan söka infor- mation ur någon an- visad källa och återger då grundläggande de- lar av informationen i enkla former av faktat- exter. Texterna innehåller grundläg- gande ämnesspecifika ord och begrepp som används så att inne- hållet framgår på ett re- lativt tydligt sätt. Ge- nom att kombinera sina texter med bilder kan	Eleven kan skriva enkla texter med tydligt inne- håll. I texterna kan eleven på ett väl funge- rande sätt använda stor bokstav, punkt och frå- getecken samt stava ord som eleven själv ofta använder och som är vanligt förekommande i vardagliga texter. Eleven kan söka infor- mation ur någon anvi- sad källa och återger då grundläggande delar av informationen i enkla former av faktatexter. Texterna innehåller grundläggande ämnes- specifika ord och be- grepp som används så att innehållet framgår på ett tydligt sätt. Ge- nom att kombinera sina texter med bilder kan eleven förtydliga och förstärka sina budskap.

Kunskapskrav för betyget E	Kunskapskrav för betyget C	Kunskapskrav för betyget A
och förstärka sina budskap. Dessutom kan eleven utifrån givna frågor ge enkla omdömen om sina egna och andras texter samt utifrån respons bearbeta och förtydliga sina texter på ett enkelt sätt.	eleven förtydliga och förstärka sina budskap. Dessutom kan eleven utifrån givna frågor ge utvecklade omdömen om sina egna och andras texter samt utifrån respons bearbeta och förtydliga sina texter på ett utvecklat sätt.	Dessutom kan eleven utifrån givna frågor ge välutvecklade omdömen om sina egna och andras texter samt utifrån respons bearbeta och förtydliga sina texter på ett välutvecklat sätt.
Eleven kan samtala om bekanta och vardagliga ämnen genom att ställa frågor, ge kommentarer och framföra egna åsikter på ett sätt som till viss del upprätthåller samtalet. Dessutom kan eleven förbereda och genomföra enkla muntliga redogörelser med viss anpassning till syfte och mottagare.	Eleven kan samtala om bekanta och vardagliga ämnen genom att ställa frågor, ge kommentarer och framföra egna åsikter på ett sätt som upprätthåller samtalet relativt väl . Dessutom kan eleven förbereda och genomföra enkla muntliga redogörelser med god anpassning till syfte och mottagare.	Eleven kan samtala om bekanta och vardagliga ämnen genom att ställa frågor, ge kommentarer och framföra egna åsikter på ett sätt som upprätthåller samtalet väl . Dessutom kan eleven förbereda och genomföra enkla muntliga redogörelser med mycket god anpassning till syfte och mottagare.

Språk är människans främsta redskap för reflektion, kommunikation och kunskapsutveckling. Genom språket utvecklar människor sin identitet, uttrycker känslor och tankar och förstår hur andra känner och tänker. Att ha ett rikt och varierat språk är betydelsefullt för att kunna förstå och verka i ett samhälle där kulturer, livsåskådningar, generationer och språk möts.

Syfte

Undervisningen i kursen svenska inom kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå syftar till att eleven utvecklar kunskaper i och om svenska språket. Genom undervisningen ska eleven ges förutsättningar att utveckla sitt tal- och skriftspråk så att eleven får tilltro till sin språkförmåga och kan uttrycka sig i olika sammanhang och för skilda syften i vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv. Det innebär att eleven genom undervisningen ska ges möjlighet att utveckla språket för reflektion, kommunikation och kunskapsutveckling.

Undervisningen ska stimulera elevens intresse för att läsa och skriva. Genom undervisningen ska eleven ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur man formulerar egna åsikter och tankar i olika slags texter och genom skilda medier. Undervisningen ska även syfta till att eleven utvecklar förmåga att skapa och bearbeta texter, enskilt och tillsammans med andra. Vidare ska undervisningen bidra till att eleven utvecklar kunskaper om hur man söker och kritiskt värderar innehåll från olika källor.

I undervisningen ska eleven möta, samt ges möjlighet att utveckla kunskaper om, olika former av sakprosa och skönlitteratur från olika tider och skilda delar av världen. I mötet med olika typer av texter, scenkonst och annat estetiskt berättande ska eleven ges förutsättningar att utveckla sitt språk.

Genom undervisningen ska eleven ges möjlighet att utveckla sina kunskaper om svenska språket, dess normer, uppbyggnad, historia och utveckling samt om hur språkbruk varierar beroende på sociala sammanhang och medier. På så sätt ska undervisningen bidra till att stärka elevens medvetenhet om och tilltro till den egna språkliga och kommunikativa förmågan. Undervisningen ska också bidra till att eleven får förståelse för att sättet man kommunicerar på kan få konsekvenser för andra människor. Därigenom ska eleven ges förutsättningar att ta ansvar för det egna språkbruket.

Genom undervisningen i kursen svenska ska eleven sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- formulera sig och kommunicera i tal och skrift,
- läsa och analysera skönlitteratur och sakprosa för olika syften,
- anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang,
- urskilja språkliga strukturer och följa språkliga normer, och
- söka information från olika källor och värdera innehållet.

| **Läsa och skriva**

- Att läsa och skriva i olika situationer med anknytning till vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv.
- Lässtrategier för att förstå och tolka texter från olika medier. Att urskilja texters uttalade och outtalade budskap samt deras olika syften.
- Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras syfte, mottagare, typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord och bild samspelar.
- Olika sätt att disponera, redigera, bearbeta och utveckla texter, till exempel att förtydliga och variera dem. Hur man ger och tar emot respons på texter.
- Språkets struktur, till exempel sats- och meningsbyggnad och tempus. Textbindning med hjälp av sambandsord, till exempel hur orsakssamband, slutsats och motsats kan formuleras.
- Olika hjälpmedel för stavning och ordförståelse.

| **Tala, lyssna och samtala**

- Att medverka i olika samtal och diskussioner med anknytning till vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv.
- Att argumentera i olika samtalssituationer och beslutsprocesser och i samtal om aktuella händelser och ämnen.
- Muntliga presentationer och muntligt berättande om olika ämnen för olika mottagare. Anpassning av språk, innehåll och disposition till syfte och mottagare. Olika hjälpmedel för att planera och genomföra en muntlig presentation, till exempel digitala verktyg.
- Hur gester och kroppsspråk kan påverka en presentation.

| **Sakprosatexter och berättande texter**

- Sakprosa som är beskrivande, förklarande, instruerande och argumenterande, till exempel faktatexter, arbetsbeskrivningar, reklam och längre insändare.
- Sakprosatexters innehåll, uppbyggnad och typiska språkliga drag samt deras ord och begrepp.
- Skönlitteratur och annan fiktion från Sverige, Norden och övriga världen som belyser människors upplevelser och erfarenheter. Några skönlitterärt betydelsefulla verk och deras författare.
- Skönlitterära texters budskap, språkliga drag och typiska uppbyggnad. Hur en skönlitterär text kan konstrueras med inledning, händelseförlopp och avslutning. Miljö- och personbeskrivningar.
- Texter som kombinerar ord, bild och ljud, till exempel tv-program och webbtexter. Texternas innehåll, uppbyggnad och typiska språkliga drag.

| **Språkbruk**

- Språkliga strategier för att minnas och lära, till exempel tankekartor och stödord som underlag för att planera sitt skrivande och strategier för att identifiera överordnade idéer i en text.

- Ord och begrepp som används för att uttrycka kunskaper, åsikter och känslor i olika situationer med anknytning till vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv. Ords och begrepps nyanser och värdeladdning.
- Skillnader i språkanvändning beroende på syfte och mottagare, till exempel skillnaden mellan språket i samhällsinformation och reklam.
- Språk i Sverige och Norden. Skillnader och likheter mellan de olika språken. De nationella minoritetsspråken i Sverige. Några varianter av regionalt färgat talspråk.

Informationssökning och källkritik

- Olika sätt att söka, välja och värdera information från internet och andra källor. Hur man citerar.
- Källkritik. Hur man jämför källor och prövar deras tillförlitlighet med ett källkritiskt förhållningssätt.

Kunskapskrav för betyget E

Eleven kan läsa sakprosa och skönlitteratur med **flyt** genom att använda lässtrategier på ett **i huvudsak** fungerande sätt. Genom att göra **enkla** sammanfattningar av olika texters innehåll och kommentera centrala delar med **viss** koppling till sammanhanget visar eleven **grundläggande** läsförståelse. Dessutom kan eleven tolka och föra **enkla och till viss del** underbyggda resonemang om tydligt framträdande budskap i olika texter samt på ett **enkelt** sätt beskriva sin upplevelse av läsningen.

Eleven kan skriva olika slags texter med **viss** språklig variation, **enkel** textbindning samt **i huvudsak** fungerande anpassning till syfte, mottagare och texttyp samt till språkliga normer och strukturer. Eleven kan söka, välja ut och sammanställa information från ett **avgränsat** urval av källor och för då **enkla** resonemang om informationens användbarhet. Sammanställningarna innehåller **enkla** beskrivningar, egna formuleringar och **viss** användning av ämnesspecifika ord och begrepp. Genom att kombinera olika texttyper och medier så att de olika delarna samspelar på ett **i huvudsak** fungerande sätt kan eleven förtydliga och förstärka sina texters budskap. Dessutom kan eleven ge **enkla** omdömen om texters innehåll och språk och utifrån respons bearbeta texter mot ökad tydlighet och kvalitet på ett **i huvudsak** fungerande sätt.

Eleven kan samtala om bekanta ämnen genom att ställa frågor och framföra egna åsikter på ett sätt som till **viss** del upprätthåller samtalet. Dessutom kan eleven förbereda och genomföra **enkla** muntliga redogörelser med **i huvudsak** fungerande inledning, innehåll och avslutning samt **viss** anpassning till syfte och mottagare.

Kunskapskrav för betyget D

Betyget D innebär att kunskapskraven för E och till övervägande del för C är uppfyllda.

Eleven kan läsa sakprosa och skönlitteratur med **gott flyt** genom att använda lässtrategier på ett **ändamålsenligt** sätt. Genom att göra **utvecklade** sammanfattningar av olika texters innehåll och kommentera centrala delar med **relativt god** koppling till sammanhanget visar eleven **god** läsförståelse. Dessutom kan eleven tolka och föra **utvecklade och relativt väl** underbyggda resonemang om tydligt framträdande budskap i olika texter samt på ett **utvecklat** sätt beskriva sin upplevelse av läsningen.

Eleven kan skriva olika slags texter med **relativt god** språklig variation, **utvecklad** textbindning och **relativt väl** fungerande anpassning till syfte, mottagare och texttyp samt till språkliga normer och strukturer. Eleven kan söka, välja ut och sammanställa information från ett **relativt varierat** urval av källor och för då **utvecklade** resonemang om informationens användbarhet. Sammanställningarna innehåller **utvecklade** beskrivningar, egna formuleringar och **relativt god** användning av ämnesspecifika ord och begrepp. Genom att kombinera olika texttyper och medier så att de olika delarna samspelar på ett **relativt väl** fungerande sätt kan eleven förtydliga och förstärka sina texters budskap. Dessutom kan eleven ge **utvecklade** omdömen om texters innehåll och språk och utifrån respons bearbeta texter mot ökad tydlighet och kvalitet på ett **relativt väl** fungerande sätt.

Eleven kan samtala om bekanta ämnen genom att ställa frågor och framföra egna åsikter på ett sätt som upprätthåller samtalet **relativt väl**. Dessutom kan eleven förbereda och genomföra **utvecklade** muntliga redogörelser med **relativt väl** fungerande inledning, innehåll och avslutning och **relativt god** anpassning till syfte och mottagare.

| Kunskapskrav för betyget B

Betyget B innebär att kunskapskraven för C och till övervägande del för A är uppfyllda.

| Kunskapskrav för betyget A

Eleven kan läsa sakprosa och skönlitteratur med **mycket gott flyt** genom att använda lässtrategier på ett **ändamålsenligt och effektivt** sätt. Genom att göra **välutvecklade** sammanfattningar av olika texters innehåll och kommentera centrala delar med **god** koppling till sammanhanget visar eleven **mycket god** läsförståelse. Dessutom kan eleven tolka och föra **välutvecklade och väl** underbyggda resonemang om tydligt framträdande budskap i olika texter samt på ett **välutvecklat** sätt beskriva sin upplevelse av läsningen.

Eleven kan skriva olika slags texter med **god** språklig variation, **välutvecklad** textbindning och **väl** fungerande anpassning till syfte, mottagare och texttyp samt till språkliga normer och strukturer. Eleven kan söka, välja ut och sammanställa information från ett **varierat** urval av källor och för då **välutvecklade** resonemang om informationens användbarhet. Sammanställningarna innehåller **välutvecklade** beskrivningar, egna formuleringar och **god** användning av ämnesspecifika ord och begrepp. Genom att kombinera olika texttyper och medier så att de olika delarna samspelar på ett **väl** fungerande sätt kan eleven förtydliga och förstärka sina texters budskap. Dessutom kan

eleven ge **välutvecklade** omdömen om texters innehåll och språk och utifrån respons bearbeta texter mot ökad tydlighet och kvalitet på ett **väl** fungerande sätt.

Eleven kan samtala om bekanta ämnen genom att ställa frågor och framföra egna åsikter på ett sätt som upprätthåller samtalet **väl**. Dessutom kan eleven förbereda och genomföra **välutvecklade** muntliga redogörelser med **väl** fungerande inledning, innehåll och avslutning och **god** anpassning till syfte och mottagare.

Kunskapskrav för betyget E	Kunskapskrav för betyget C	Kunskapskrav för betyget A
Eleven kan läsa sakprosa och skönlitteratur med flyt genom att använda lässtrategier på ett i huvudsak fungerande sätt. Genom att göra enkla sammanfattningar av olika texters innehåll och kommentera centrala delar med viss koppling till sammanhanget visar eleven grundläggande läsförståelse. Dessutom kan eleven tolka och föra enkla och till viss del underbyggda resonemang om tydligt framträdande budskap i olika texter samt på ett enkelt sätt beskriva sin upplevelse av läsningen.	Eleven kan läsa sakprosa och skönlitteratur med gott flyt genom att använda lässtrategier på ett ändamålsenligt sätt. Genom att göra utvecklade sammanfattningar av olika texters innehåll och kommentera centrala delar med relativt god koppling till sammanhanget visar eleven god läsförståelse. Dessutom kan eleven tolka och föra utvecklade och relativt väl underbyggda resonemang om tydligt framträdande budskap i olika texter samt på ett utvecklat sätt beskriva sin upplevelse av läsningen.	Eleven kan läsa sakprosa och skönlitteratur med mycket gott flyt genom att använda lässtrategier på ett ändamålsenligt och effektivt sätt. Genom att göra välutvecklade sammanfattningar av olika texters innehåll och kommentera centrala delar med god koppling till sammanhanget visar eleven mycket god läsförståelse. Dessutom kan eleven tolka och föra välutvecklade och väl underbyggda resonemang om tydligt framträdande budskap i olika texter samt på ett välutvecklat sätt beskriva sin upplevelse av läsningen.
Eleven kan skriva olika slags texter med viss språklig variation, enkel textbindning samt i huvudsak fungerande anpassning till syfte, mottagare och texttyp samt till språkliga normer och strukturer. Eleven kan söka, välja ut och sammanställa information från ett av-	Eleven kan skriva olika slags texter med relativt god språklig variation, utvecklad textbindning och relativt väl fungerande anpassning till syfte, mottagare och texttyp samt till språkliga normer och strukturer. Eleven kan söka, välja ut och sammanställa informa-	Eleven kan skriva olika slags texter med god språklig variation, välutvecklad textbindning och väl fungerande anpassning till syfte, mottagare och texttyp samt till språkliga normer och strukturer. Eleven kan söka, välja ut och sammanställa information från

Kunskapskrav för betyget E	Kunskapskrav för betyget C	Kunskapskrav för betyget A
gränsat urval av källor och för då enkla resonemang om informationens användbarhet. Sammanställningarna innehåller enkla beskrivningar, egna formuleringar och viss användning av ämnesspecifika ord och begrepp. Genom att kombinera olika texttyper och medier så att de olika delarna samspelar på ett i huvudsak fungerande sätt kan eleven förtydliga och förstärka sina texters budskap. Dessutom kan eleven ge enkla omdömen om texters innehåll och språk och utifrån respons bearbeta texter mot ökad tydlighet och kvalitet på ett i huvudsak fungerande sätt. Eleven kan samtala om bekanta ämnen genom att ställa frågor och framföra egna åsikter på ett sätt som till viss del upprätthåller samtalet. Dessutom kan eleven förbereda och genomföra enkla muntliga redogörelser med i huvudsak fungerande inledning, innehåll och avslutning samt viss anpassning till syfte och mottagare.	tion från ett relativt varierat urval av källor och för då utvecklade resonemang om informationens användbarhet. Sammanställningarna innehåller utvecklade beskrivningar, egna formuleringar och relativt god användning av ämnesspecifika ord och begrepp. Genom att kombinera olika texttyper och medier så att de olika delarna samspelar på ett relativt väl fungerande sätt kan eleven förtydliga och förstärka sina texters budskap. Dessutom kan eleven ge utvecklade omdömen om texters innehåll och språk och utifrån respons bearbeta texter mot ökad tydlighet och kvalitet på ett relativt väl fungerande sätt. Eleven kan samtala om bekanta ämnen genom att ställa frågor och framföra egna åsikter på ett sätt som upprätthåller samtalet relativt väl. Dessutom kan eleven förbereda och genomföra utvecklade muntliga redogörelser med relativt väl fungerande inledning, innehåll och avslutning och relativt god anpassning till syfte och mottagare.	ett varierat urval av källor och för då välutvecklade resonemang om informationens användbarhet. Sammanställningarna innehåller välutvecklade beskrivningar, egna formuleringar och god användning av ämnesspecifika ord och begrepp. Genom att kombinera olika texttyper och medier så att de olika delarna samspelar på ett väl fungerande sätt kan eleven förtydliga och förstärka sina texters budskap. Dessutom kan eleven ge välutvecklade omdömen om texters innehåll och språk och utifrån respons bearbeta texter mot ökad tydlighet och kvalitet på ett väl fungerande sätt. Eleven kan samtala om bekanta ämnen genom att ställa frågor och framföra egna åsikter på ett sätt som upprätthåller samtalet väl. Dessutom kan eleven förbereda och genomföra välutvecklade muntliga redogörelser med väl fungerande inledning, innehåll och avslutning och god anpassning till syfte och mottagare.

Språk är människans främsta redskap för reflektion, kommunikation och kunskapsutveckling. Genom språket utvecklar människor sin identitet, uttrycker känslor och tankar och förstår hur andra känner och tänker. Att ha ett rikt och varierat språk är betydelsefullt för att kunna förstå och verka i ett samhälle där kulturer, livsåskådningar, generationer och språk möts.

Syfte

Undervisningen i kursen svenska inom kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå syftar till att eleven utvecklar kunskaper i och om svenska språket. Genom undervisningen ska eleven ges förutsättningar att utveckla sitt tal- och skriftspråk så att eleven får tilltro till sin språkförmåga och kan uttrycka sig i olika sammanhang och för skilda syften i vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv. Det innebär att eleven genom undervisningen ska ges möjlighet att utveckla språket för reflektion, kommunikation och kunskapsutveckling.

Undervisningen ska stimulera elevens intresse för att läsa och skriva. Genom undervisningen ska eleven ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur man formulerar egna åsikter och tankar i olika slags texter och genom skilda medier. Undervisningen ska även syfta till att eleven utvecklar förmåga att skapa och bearbeta texter, enskilt och tillsammans med andra. Vidare ska undervisningen bidra till att eleven utvecklar kunskaper om hur man söker och kritiskt värderar innehåll från olika källor.

I undervisningen ska eleven möta, samt ges möjlighet att utveckla kunskaper om, olika former av sakprosa och skönlitteratur från olika tider och skilda delar av världen. I mötet med olika typer av texter, scenkonst och annat estetiskt berättande ska eleven ges förutsättningar att utveckla sitt språk.

Genom undervisningen ska eleven ges möjlighet att utveckla sina kunskaper om svenska språket, dess normer, uppbyggnad, historia och utveckling samt om hur språkbruk varierar beroende på sociala sammanhang och medier. På så sätt ska undervisningen bidra till att stärka elevens medvetenhet om och tilltro till den egna språkliga och kommunikativa förmågan. Undervisningen ska också bidra till att eleven får förståelse för att sättet man kommunicerar på kan få konsekvenser för andra människor. Därigenom ska eleven ges förutsättningar att ta ansvar för det egna språkbruket.

Genom undervisningen i kursen svenska ska eleven sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- formulera sig och kommunicera i tal och skrift,
- läsa och analysera skönlitteratur och sakprosa för olika syften,
- anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang,
- urskilja språkliga strukturer och följa språkliga normer, och
- söka information från olika källor och värdera innehållet.

| **Läsa och skriva**

- Att läsa och skriva i olika situationer med anknytning till vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv.
- Lässtrategier för att förstå, tolka, analysera och kritiskt granska texter från olika medier. Att urskilja texters uttalade och outtalade budskap samt deras olika syften, avsändare och sammanhang.
- Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras syfte, mottagare, typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord, bild och ljud samspelar.
- Olika sätt att redigera, bearbeta och utveckla texter, till exempel att förtydliga, variera och precisera dem. Hur man ger och tar emot respons på texter.
- Språkets struktur, till exempel sats- och meningsbyggnad och tempus. Textbindning med hjälp av sambandsord, till exempel hur orsakssamband, slutsats och motsats kan formuleras.
- Olika hjälpmedel för stavning och ordförståelse.

| **Tala, lyssna och samtala**

- Att medverka i olika samtal och diskussioner med anknytning till vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv.
- Att leda ett samtal, att argumentera i olika samtalssituationer och beslutsprocesser och att sammanfatta huvuddragen i vad som sagts.
- Muntliga presentationer och muntligt berättande om olika ämnen för olika mottagare. Anpassning av språk, innehåll och disposition till syfte och mottagare. Olika hjälpmedel för att planera och genomföra muntliga presentationer, till exempel digitala verktyg.

| **Sakprosatexter och berättande texter**

- Sakprosa som är beskrivande, förklarande, instruerande, argumenterande och utredande, till exempel tidningsartiklar, populärvetenskapliga texter och debattinlägg.
- Sakprosatexters syften, innehåll, uppbyggnad och språkliga drag samt deras ord och begrepp.
- Skönlitteratur och annan fiktion från Sverige, Norden och övriga världen som belyser människors livsvillkor och identitets- och livsfrågor. Några skönlitterära genrer samt några skönlitterärt betydelsefulla verk och deras författare.
- Skönlitterära texters budskap, språkliga drag och typiska uppbyggnad. Tema, motiv, berättarperspektiv, tillbakablickar samt miljö- och personbeskrivningar.
- Texter som kombinerar ord, bild och ljud, till exempel filmer och webbtexter. Texternas innehåll, uppbyggnad och språkliga drag.
- Hur olika texttyper kan kombineras i en text, till exempel berättande och beskrivande inslag i en argumenterande text.

- Språkliga strategier för att minnas och lära, till exempel att identifiera överordnade idéer i form av nyckelord och att föra anteckningar.
- Ord och begrepp för att uttrycka kunskaper, åsikter och känslor i olika situationer med anknytning till vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv.
- Ords och begrepps nyanser och värdeladdning.
- Nya ord i språket, till exempel lånord. Ordbildning.
- Skillnader i språkanvändning beroende på syfte, mottagare och sammanhang, till exempel skillnaden mellan språket i en nyhetsartikel och ett debattinlägg.
- Språkets betydelse för att utöva inflytande. Etiska och moraliska aspekter på språkbruk, yttrandefrihet och integritet i olika medier och sammanhang.
- Olika språk i Sverige och i Norden. Skillnader och likheter mellan de olika språken. De nationella minoritetsspråken i Sverige. Några varianter av regionalt färgat talspråk.

Informationssökning och källkritik

- Olika sätt att söka, välja, värdera, kritiskt granska och använda sig av information från internet och andra källor. Hur man citerar och anger källor.
- Källkritik. Hur man jämför källor och prövar deras tillförlitlighet med ett källkritiskt förhållningssätt.

Kunskapskrav för betyget E

Eleven kan läsa sakprosa och skönlitteratur med **flyt** genom att, på ett **i huvudsak fungerande** sätt, välja och använda lässtrategier utifrån olika texters särdrag. Genom att göra **enkla** sammanfattningar av olika texters innehåll med **viss** koppling till tidsaspekter, orsakssamband och andra texter visar eleven **grundläggande** läsförståelse. Dessutom kan eleven, utifrån egna erfarenheter, olika livsfrågor och omvärldsfrågor, tolka och föra **enkla och till viss del** underbyggda resonemang om **tydligt framträdande budskap** i olika texter.

Eleven kan skriva olika slags texter med **viss** språklig variation, **enkel** textbindning och **i huvudsak** fungerande anpassning till syfte, mottagare och texttyp samt till språkliga normer och strukturer. Eleven kan söka, välja ut och sammanställa information från ett **avgränsat** urval av källor och för då **enkla och till viss del** underbyggda resonemang om informationens och källornas trovärdighet och relevans. Sammanställningarna kännetecknas av **enkla** beskrivningar och förklaringar, ett **enkelt** ämnesrelaterat språk samt **i huvudsak** fungerande struktur, citat och källhänvisningar. Genom att kombinera olika texttyper och medier så att de olika delarna samspelar på ett **i huvudsak fungerande** sätt kan eleven förtydliga och förstärka sina texters budskap. Dessutom kan eleven ge **enkla** omdömen om texters innehåll, språk och uppbyggnad och utifrån respons bearbeta texter mot ökad tydlighet, kvalitet och uttrycksfullhet på ett **i huvudsak** fungerande sätt.

Eleven kan samtala om och diskutera varierande ämnen genom att ställa frågor och framföra åsikter med **enkla och till viss del** underbyggda argument på ett sätt som **till viss del för samtalen och diskussionerna framåt**.

Dessutom kan eleven förbereda och genomföra **enkla** muntliga redogörelser med **i huvudsak** fungerande struktur och innehåll och **viss** anpassning till syfte, mottagare och sammanhang. Eleven kan föra **enkla och till viss del** underbyggda resonemang om svenska språkets historia, ursprung och särdrag samt jämföra med närliggande språk och beskriva tydligt framträdande likheter och skillnader.

Kunskapskrav för betyget D

Betyget D innebär att kunskapskraven för E och till övervägande del för C är uppfyllda.

Kunskapskrav för betyget C

Eleven kan läsa sakprosa och skönlitteratur med **gott flyt** genom att, på ett **ändamålsenligt** sätt, välja och använda lässtrategier utifrån olika texters särdrag. Genom att göra **utvecklade** sammanfattningar av olika texters innehåll med **relativt god** koppling till tidsaspekter, orsakssamband och andra texter visar eleven **god** läsförståelse. Dessutom kan eleven utifrån egna erfarenheter, olika livsfrågor och omvärldsförhållanden tolka och föra **utvecklade och relativt väl** underbyggda resonemang om budskap som är **tydligt framträdande och budskap som kan läsas mellan raderna** i olika texter.

Eleven kan skriva olika slags texter med **relativt god** språklig variation, **utvecklad** textbindning och **relativt väl** fungerande anpassning till syfte, mottagare och texttyp samt till språkliga normer och strukturer. Eleven kan söka, välja ut och sammanställa information från ett **relativt varierat** urval av källor och för då **utvecklade och relativt väl** underbyggda resonemang om informationens och källornas trovärdighet och relevans. Sammanställningarna innehåller **utvecklade** beskrivningar och förklaringar, **ett utvecklat** ämnesrelaterat språk samt **relativt väl** fungerande struktur, citat och källhänvisningar. Genom att kombinera olika texttyper och medier så att de olika delarna samspelar på ett **ändamålsenligt** sätt kan eleven förtydliga och förstärka sina texters budskap. Dessutom kan eleven ge **utvecklade** omdömen om texters innehåll och utifrån respons bearbeta texter mot ökad tydlighet, kvalitet och uttrycksfullhet på ett **relativt väl** fungerande sätt.

Eleven kan samtala om och diskutera varierande ämnen genom att ställa frågor och framföra åsikter med **utvecklade och relativt väl** underbyggda argument på ett sätt som **för samtalen och diskussionerna framåt**. Dessutom kan eleven förbereda och genomföra **utvecklade** muntliga redogörelser med **relativt väl** fungerande struktur, innehåll och språk samt **relativt god** anpassning till syfte, mottagare och sammanhang. Eleven kan föra **utvecklade och relativt väl** underbyggda resonemang om svenska språkets historia, ursprung och särdrag samt jämföra med närliggande språk och beskriva tydligt framträdande likheter och skillnader.

Kunskapskrav för betyget B

Betyget B innebär att kunskapskraven för C och till övervägande del för A är uppfyllda.

Eleven kan läsa sakprosa och skönlitteratur med **mycket gott flyt** genom att, på ett **ändamålsenligt och effektivt** sätt, välja och använda lässtrategier utifrån olika texters särdrag. Genom att göra **välutvecklade** sammanfattningar av olika texters innehåll med **god** koppling till tidsaspekter, orsakssamband och andra texter visar eleven **mycket god** läsförståelse. Dessutom kan eleven, utifrån egna erfarenheter, olika livsfrågor och omvärldsfrågor, tolka och föra **välutvecklade och väl** underbyggda resonemang om budskap som är **tydligt framträdande och budskap som kan läsas mellan raderna eller är dolda** i olika texter.

Eleven kan skriva olika slags texter med **god** språklig variation, **välutvecklad** textbindning och **väl** fungerande anpassning till syfte, mottagare och texttyp samt till språkliga normer och strukturer. Eleven kan söka, välja ut och sammanställa information från ett **varierat** urval av källor och för då **välutvecklade** och **väl** underbyggda resonemang om informationens och källornas trovärdighet och relevans. Sammanställningarna innehåller **välutvecklade och nyanserade** beskrivningar och förklaringar, **välutvecklat** ämnesrelaterat språk samt **väl** fungerande struktur, citat och källhänvisningar. Genom att kombinera olika texttyper och medier så att de olika delarna samspelar på ett **ändamålsenligt och effektivt** sätt kan eleven förstärka och levandegöra sina texters budskap. Dessutom kan eleven ge **välutvecklade och nyanserade** omdömen om texters innehåll och uppbyggnad och utifrån respons bearbeta texter mot ökad tydlighet, kvalitet och uttrycksfullhet på ett **väl** fungerande sätt.

Eleven kan samtala om och diskutera varierande ämnen genom att ställa frågor och framföra åsikter med **välutvecklade och väl** underbyggda argument på ett sätt som **för samtalen och diskussionerna framåt och fördjupar eller breddar dem**. Dessutom kan eleven förbereda och genomföra **välutvecklade** muntliga redogörelser med **väl** fungerande struktur, innehåll och språk samt **god** anpassning till syfte, mottagare och sammanhang. Eleven kan föra **välutvecklade och väl** underbyggda resonemang om svenska språkets historia, ursprung och särdrag samt jämföra med närliggande språk och beskriva tydligt framträdande likheter och skillnader.

Kunskapskrav för betyget E	Kunskapskrav för betyget C	Kunskapskrav för betyget A
Eleven kan läsa sakprosa och skönlitteratur med flyt genom att, på ett i huvudsak fungerande sätt, välja och använda lässtrategier utifrån olika texters särdrag. Genom att göra enkla sammanfattningar av olika texters innehåll med viss koppling till tidsaspekter, orsakssamband och	Eleven kan läsa sakprosa och skönlitteratur med gott flyt genom att, på ett ändamålsenligt sätt, välja och använda lässtrategier utifrån olika texters särdrag. Genom att göra utvecklade sammanfattningar av olika texters innehåll med relativt god koppling till tidsaspekter, orsakss-	Eleven kan läsa sakprosa och skönlitteratur med mycket gott flyt genom att, på ett ändamålsenligt och effektivt sätt, välja och använda lässtrategier utifrån olika texters särdrag. Genom att göra välutvecklade sammanfattningar av olika texters innehåll med god koppling till

Kunskapskrav för betyget E	Kunskapskrav för betyget C	Kunskapskrav för betyget A
andra texter visar eleven grundläggande läsförståelse. Dessutom kan eleven, utifrån egna erfarenheter, olika livsfrågor och omvärldsfrågor, tolka och föra enkla och till viss del underbyggda resonemang om tydligt framträdande budskap i olika texter. Eleven kan skriva olika slags texter med viss språklig variation, enkel textbindning och i huvudsak fungerande anpassning till syfte, mottagare och texttyp samt till språkliga normer och strukturer. Eleven kan söka, välja ut och sammanställa information från ett avgränsat urval av källor och för då enkla och till viss del underbyggda resonemang om informationens och källornas trovärdighet och relevans. Sammanställningarna kännetecknas av enkla beskrivningar och förklaringar, ett enkelt ämnesrelaterat språk samt i huvudsak fungerande struktur, citat och källhänvisningar. Genom att kombinera olika texttyper och medier så att de olika delarna	samband och andra texter visar eleven god läsförståelse. Dessutom kan eleven utifrån egna erfarenheter, olika livsfrågor och omvärldsfrågor tolka och föra utvecklade och relativt väl underbyggda resonemang om budskap som är tydligt framträdande och budskap som kan läsas mellan raderna i olika texter. Eleven kan skriva olika slags texter med relativt god språklig variation, utvecklad textbindning och relativt väl fungerande anpassning till syfte, mottagare och texttyp samt till språkliga normer och strukturer. Eleven kan söka, välja ut och sammanställa information från ett relativt varierat urval av källor och för då utvecklade och relativt väl underbyggda resonemang om informationens och källornas trovärdighet och relevans. Sammanställningarna innehåller utvecklade beskrivningar och förklaringar, ett utvecklat ämnesrelaterat språk samt relativt väl fungerande struktur, citat och källhänvisningar. Genom att kombinera olika texttyper och medier så	tidsaspekter, orsaks-samband och andra texter visar eleven mycket god läsförståelse. Dessutom kan eleven, utifrån egna erfarenheter, olika livsfrågor och omvärldsfrågor, tolka och föra välutvecklade och väl underbyggda resonemang om budskap som är tydligt framträdande och budskap som kan läsas mellan raderna eller är dolda i olika texter. Eleven kan skriva olika slags texter med god språklig variation, välutvecklad textbindning och väl fungerande anpassning till syfte, mottagare och texttyp samt till språkliga normer och strukturer. Eleven kan söka, välja ut och sammanställa information från ett varierat urval av källor och för då välutvecklade och väl underbyggda resonemang om informationens och källornas trovärdighet och relevans. Sammanställningarna innehåller välutvecklade och nyanserade beskrivningar och förklaringar, välutvecklat ämnesrelaterat språk samt väl fungerande struktur, citat och källhänvisningar. Genom att kombinera olika texttyper och medier så

Kunskapskrav för betyget E	Kunskapskrav för betyget C	Kunskapskrav för betyget A
samspekar på ett i huvudsak fungerande sätt kan eleven förtydliga och förstärka sina texters budskap. Dessutom kan eleven ge enkla omdömen om texters innehåll, språk och uppbyggnad och utifrån respons bearbeta texter mot ökad tydlighet, kvalitet och uttrycksfullhet på ett i huvudsak fungerande sätt. Eleven kan samtala om och diskutera varierande ämnen genom att ställa frågor och framföra åsikter med enkla och till viss del underbyggda argument på ett sätt som till viss del för samtalen och diskussionerna framåt. Dessutom kan eleven förbereda och genomföra enkla muntliga redogörelser med i huvudsak fungerande struktur och innehåll och viss anpassning till syfte, mottagare och sammanhang. Eleven kan föra enkla och till viss del underbyggda resonemang om svenska språkets historia, ursprung och särdrag samt jämföra med närliggande språk och beskriva tydligt framträdande likheter och skillnader.	att de olika delarna samspekar på ett ändamålsenligt sätt kan eleven förtydliga och förstärka sina texters budskap. Dessutom kan eleven ge utvecklade omdömen om texters innehåll och utifrån respons bearbeta texter mot ökad tydlighet, kvalitet och uttrycksfullhet på ett relativt väl fungerande sätt. Eleven kan samtala om och diskutera varierande ämnen genom att ställa frågor och framföra åsikter med utvecklade och relativt väl underbyggda argument på ett sätt som för samtalen och diskussionerna framåt. Dessutom kan eleven förbereda och genomföra utvecklade muntliga redogörelser med relativt väl fungerande struktur, innehåll och språk samt relativt god anpassning till syfte, mottagare och sammanhang. Eleven kan föra utvecklade och relativt väl underbyggda resonemang om svenska språkets historia, ursprung och särdrag samt jämföra med närliggande språk och beskriva tydligt framträdande likheter och skillnader.	att de olika delarna samspekar på ett ändamålsenligt och effektivt sätt kan eleven förstärka och levandegöra sina texters budskap. Dessutom kan eleven ge välutvecklade och nyanserade omdömen om texters innehåll och uppbyggnad och utifrån respons bearbeta texter mot ökad tydlighet, kvalitet och uttrycksfullhet på ett väl fungerande sätt. Eleven kan samtala om och diskutera varierande ämnen genom att ställa frågor och framföra åsikter med välutvecklade och väl underbyggda argument på ett sätt som för samtalen och diskussionerna framåt och fördjupar eller breddar dem. Dessutom kan eleven förbereda och genomföra välutvecklade muntliga redogörelser med väl fungerande struktur, innehåll och språk samt god anpassning till syfte, mottagare och sammanhang. Eleven kan föra välutvecklade och väl underbyggda resonemang om svenska språkets historia, ursprung och särdrag samt jämföra med närliggande språk och beskriva tydligt framträdande likheter och skillnader.

Språk är människans främsta redskap för reflektion, kommunikation och kunskapsutveckling. Genom språket utvecklar människor sin identitet, uttrycker känslor och tankar och förstår hur andra känner och tänker. Att ha ett rikt och varierat språk är betydelsefullt för att kunna förstå och verka i ett samhälle där kulturer, livsåskådningar, generationer och språk möts.

Syfte

Undervisningen i kursen svenska som andraspråk inom kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå syftar till att eleven utvecklar kunskaper i och om svenska språket. Genom undervisningen ska eleven ges förutsättningar att utveckla sitt svenska tal- och skriftspråk så att eleven får tilltro till sin språkförmåga och kan uttrycka sig i olika sammanhang och för skilda syften i vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv. Det innebär att eleven genom undervisningen ska ges möjlighet att utveckla språket för reflektion, kommunikation och kunskapsutveckling.

Undervisningen ska ge eleven rika möjligheter att kommunicera på svenska i funktionella och meningsfulla sammanhang samt ge eleven möjlighet att utveckla sin förmåga att förstå talad och skriven svenska. Undervisningen ska även stimulera elevens intresse för att läsa och skriva på svenska. Genom undervisningen ska eleven ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur man formulerar egna åsikter och tankar i olika slags texter och genom skilda medier. Undervisningen ska även syfta till att eleven utvecklar förmåga att skapa och bearbeta texter, enskilt och tillsammans med andra. Vidare ska undervisningen bidra till att eleven utvecklar kunskaper om hur man söker och kritiskt värderar innehåll från olika källor.

I undervisningen ska eleven möta, samt ges möjlighet att utveckla kunskaper om, olika former av sakprosa och skönlitteratur från olika tider och skilda delar av världen. I mötet med olika typer av texter, scenkonst och annat estetiskt berättande ska eleven ges förutsättningar att utveckla sitt språk.

Genom undervisningen ska eleven ges möjlighet att utveckla sina kunskaper om svenska språket, dess normer, uppbyggnad, uttal, ord och begrepp samt om hur språkbruk varierar beroende på sociala sammanhang och medier. På så sätt ska undervisningen bidra till att stärka elevens medvetenhet om och tilltro till den egna språkliga och kommunikativa förmågan. Undervisningen ska också bidra till att eleven får förståelse för att sättet man kommunicerar på kan få konsekvenser för andra människor. Därigenom ska eleven ges förutsättningar att ta ansvar för det egna språkbruket. I undervisningen ska eleven ges möjlighet att reflektera över flerspråkighetens betydelse för utvecklingen av språk.

Genom undervisningen i kursen svenska som andraspråk ska eleven sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- formulera sig och kommunicera i tal och skrift,
- välja och använda språkliga strategier,
- läsa och analysera skönlitteratur och sakprosa för olika syften,

- anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang,
- urskilja språkliga strukturer och följa språkliga normer, och
- söka information från olika källor och värdera innehållet.

Centralt innehåll

Läsa och skriva

- Att läsa och skriva i olika situationer med anknytning till vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv.
- Lässtrategier för att förstå, tolka, analysera och kritiskt granska texter från olika medier. Att urskilja texters uttalade och outtalade budskap samt deras olika syften, avsändare och sammanhang.
- Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras syfte, mottagare, typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord, bild och ljud samspelar.
- Olika sätt att disponera, redigera, bearbeta och utveckla texter, till exempel att förtydliga, variera och precisera dem. Hur man ger och tar emot respons på texter.
- Språkets struktur, till exempel sats- och meningsbyggnad och tempus. Textbindning med hjälp av sambandsord, till exempel hur orsakssamband, slutsats och motsats kan formuleras.
- Olika hjälpmedel för stavning och ordförståelse.

Tala, lyssna och samtala

- Språkliga strategier för att förstå och göra sig förstådd i olika situationer med anknytning till vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv.
- Att medverka i olika samtal och diskussioner, till exempel att leda ett samtal, att argumentera i olika samtalssituationer och beslutsprocesser och att sammanfatta huvuddragen i vad som sagts.
- Muntliga presentationer och muntligt berättande om olika ämnen för olika mottagare. Anpassning av språk, innehåll och disposition till syfte och mottagare. Olika hjälpmedel för att planera och genomföra muntliga presentationer, till exempel digitala verktyg.
- Uttal, betoning och satsmelodi. Olika variationer av talad svenska.

Sakprosatexter och berättande texter

- Sakprosa som är beskrivande, förklarande, instruerande, argumenterande och utredande, till exempel tidningsartiklar, populärvetenskapliga texter och debattinlägg.
- Sakprosatexters syften, innehåll, uppbyggnad och språkliga drag samt deras ord och begrepp.
- Skönlitteratur och annan fiktion från olika tider och från skilda delar av världen som belyser människors livsvillkor och identitets- och livsfrågor. Några skönlitterära genrer samt några skönlitterärt betydelsefulla verk och deras författare.

- Skönlitterära texters budskap, språkliga drag och typiska uppbyggnad. Tema, motiv, berättarperspektiv, tillbakablickar samt miljö- och personbeskrivningar.
- Texter som kombinerar ord, bild och ljud, till exempel filmer och webbtexter. Texternas innehåll, uppbyggnad och språkliga drag.
- Hur olika texttyper kan kombineras i en text, till exempel berättande och beskrivande inslag i en argumenterande text.

Språkbruk

- Språkliga strategier för att minnas och lära, till exempel att identifiera överordnade idéer i form av nyckelord och att föra anteckningar.
- Ord och begrepp för att uttrycka kunskaper, åsikter och känslor i olika situationer med anknytning till vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv.
- Hur ords och begrepps nyanser och värdeladdning kan påverka uppfattningen av innehåll och budskap i texter och samtal. Språkförändringar, till exempel nya ord i det svenska språket och betydelseglidningar av ord och uttryck.
- Ordbildning, till exempel sammansättningar och avledningar, samt betydelsen av olika prefix och suffix.
- Fasta uttryck, idiomatiska uttryck och bildspråk.
- Skillnader i språkanvändning beroende på syfte, mottagare och sammanhang, till exempel skillnaden mellan språket i en nyhetsartikel och ett debattinlägg.
- Språkets betydelse för att utöva inflytande. Etiska och moraliska aspekter på språkbruk, yttrandefrihet och integritet i olika medier och sammanhang.
- Skillnader och likheter mellan svenska och något annat språk, till exempel svenska språkets struktur i jämförelse med något annat språk.

Informationssökning och källkritik

- Olika sätt att söka, välja, värdera, kritiskt granska och använda sig av information från internet och andra källor. Hur man citerar och anger källor.
- Källkritik. Hur man jämför källor och prövar deras tillförlitlighet med ett källkritiskt förhållningssätt.

Kunskapskrav

Kunskapskrav för betyget E

Eleven kan läsa sakprosa och skönlitteratur med **flyt** genom att, på ett **i huvudsak** fungerande sätt, välja och använda lässtrategier utifrån olika texters särdrag. Genom att göra **enkla** sammanfattningar av olika texters innehåll och kommentera centrala delar med **viss** koppling till tidsaspekter och orsakssamband visar eleven **grundläggande** läsförståelse. Dessutom kan eleven, utifrån egna erfarenheter och referensramar samt olika livsfrågor och omvärldsfrågor, tolka och föra **enkla och till viss del** underbyggda resonemang om **tydligt framträdande budskap** i olika texter.

Eleven kan skriva olika slags texter med **viss** språklig variation, **enkel** textbindning och **i huvudsak** fungerande anpassning till syfte, mottagare och

texttyp samt till språkliga normer och strukturer. Eleven kan söka, välja ut och sammanställa information från ett **avgränsat** urval av källor och för då **enkla och till viss del** underbyggda resonemang om informationens och källornas trovärdighet och relevans. Sammanställningarna kännetecknas av **enkla** beskrivningar och förklaringar, ett **enkelt** och fungerande kunskapsrelaterat språk samt **i huvudsak** fungerande struktur, citat och källhänvisningar. Genom att kombinera olika texttyper och medier så att de olika delarna samspelar på ett **i huvudsak** fungerande sätt kan eleven förtydliga och förstärka sina texters budskap. Dessutom kan eleven ge **enkla** omdömen om texters innehåll, språk och uppbyggnad och utifrån respons bearbeta texter mot ökad tydlighet, kvalitet och uttrycksfullhet på ett **i huvudsak** fungerande sätt.

Eleven kan med en **i huvudsak** fungerande kombination av vardagsrelaterat och ämnesrelaterat språk samtala om och diskutera varierande ämnen på ett **enkelt** sätt. I sådana situationer kan eleven ställa frågor och framföra åsikter med **enkla och till viss del** underbyggda argument på ett sätt som **till viss del för samtalen och diskussionerna framåt**. Eleven väljer och använder då **i huvudsak** fungerande språkliga strategier för att förstå och göra sig förstådd. Dessutom kan eleven förbereda och genomföra **enkla** muntliga redogörelser med **i huvudsak** fungerande struktur, innehåll och språk samt **viss** anpassning till syfte, mottagare och sammanhang. Eleven kan föra **enkla och till viss del** underbyggda resonemang om språkliga varianter inom svenskan samt om några tydligt framträdande skillnader och likheter mellan svenska och något annat språk.

Kunskapskrav för betyget D

Betyget D innebär att kunskapskraven för E och till övervägande del för C är uppfyllda.

Kunskapskrav för betyget C

Eleven kan läsa sakprosa och skönlitteratur med **gott flyt** genom att, på ett **ändamålsenligt** sätt, välja och använda lässtrategier utifrån olika texters särdrag. Genom att göra **utvecklade** sammanfattningar av olika texters innehåll och kommentera centrala delar med **relativt god** koppling till tidsaspekter och orsakssamband visar eleven **god** läsförståelse. Dessutom kan eleven, utifrån egna erfarenheter och referensramar samt olika livsfrågor och omvärldsförfrågor, tolka och föra **utvecklade och relativt väl** underbyggda resonemang om budskap som är **tydligt framträdande och budskap som kan läsas mellan raderna** i olika texter.

Eleven kan skriva olika slags texter med **relativt god** språklig variation, **utvecklad** textbindning och **relativt väl** fungerande anpassning till syfte, mottagare och texttyp samt till språkliga normer och strukturer. Eleven kan söka, välja ut och sammanställa information från ett **relativt varierat** urval av källor och för då **utvecklade och relativt väl** underbyggda resonemang om informationens och källornas trovärdighet och relevans. Sammanställningarna kännetecknas av **utvecklade** beskrivningar och förklaringar, ett **utvecklat** och fungerande kunskapsrelaterat språk samt **relativt väl** fungerande struktur, citat och källhänvisningar. Genom att kombinera olika texttyper och medier så att de olika delarna samspelar på ett **ändamålsenligt** sätt kan eleven för-

tydliga och förstärka sina texters budskap. Dessutom kan eleven ge **utvecklade** omdömen om texters innehåll, språk och uppbyggnad och utifrån respons bearbeta texter mot ökad tydlighet, kvalitet och uttrycksfullhet på ett **relativt väl** fungerande sätt.

Eleven kan med en **ändamålsenlig** kombination av vardagsrelaterat och ämnesrelaterat språk samtala om och diskutera varierande ämnen på ett **utvecklat** sätt. I sådana situationer kan eleven ställa frågor och framföra åsikter med **utvecklade och relativt väl** underbyggda argument på ett sätt som **för samtalen och diskussionerna framåt**. Eleven väljer och använder då **relativt väl** fungerande språkliga strategier för att förstå och göra sig förstådd. Dessutom kan eleven förbereda och genomföra **utvecklade** muntliga redogörelser med **relativt väl** fungerande struktur, innehåll och språk samt **relativt god** anpassning till syfte, mottagare och sammanhang. Eleven kan föra **utvecklade och relativt väl** underbyggda resonemang om språkliga varianter inom svenskan samt om några tydligt framträdande skillnader och likheter mellan svenska och något annat språk.

Kunskapskrav för betyget B

Betyget B innebär att kunskapskraven för C och till övervägande del för A är uppfyllda.

Kunskapskrav för betyget A

Eleven kan läsa sakprosa och skönlitteratur med **mycket gott flyt** genom att, på ett **ändamålsenligt och effektivt** sätt, välja och använda lässtrategier utifrån olika texters särdrag. Genom att göra **välutvecklade** sammanfattningar av olika texters innehåll och kommentera centrala delar med **god** koppling till tidsaspekter och orsakssamband visar eleven **mycket god** läsförståelse. Dessutom kan eleven, utifrån egna erfarenheter och referensramar samt olika livsfrågor och omvärldsfrågor, tolka och föra **välutvecklade** och **väl** underbyggda resonemang om budskap som är **tydligt framträdande och budskap som kan läsas mellan raderna eller är dolda** i olika texter.

Eleven kan skriva olika slags texter med **god** språklig variation, **välutvecklad** textbindning och **väl** fungerande anpassning till syfte, mottagare och texttyp samt till språkliga normer och strukturer. Eleven kan söka, välja ut och sammanställa information från ett **varierat** urval av källor och för då **välutvecklade** och **väl** underbyggda resonemang om informationens och källornas trovärdighet och relevans. Sammanställningarna kännetecknas av **välutvecklade och nyanserade** beskrivningar och förklaringar, ett **välutvecklat** och fungerande kunskapsrelaterat språk samt **väl** fungerande struktur, citat och källhänvisningar. Genom att kombinera olika texttyper och medier så att de olika delarna samspekar på ett **ändamålsenligt och effektivt** sätt kan eleven förtydliga och förstärka sina texters budskap. Dessutom kan eleven ge **välutvecklade och nyanserade** omdömen om texters innehåll, språk och uppbyggnad och utifrån respons bearbeta texter mot ökad tydlighet, kvalitet och uttrycksfullhet på ett **väl** fungerande sätt.

Eleven kan med en **ändamålsenlig och effektiv** kombination av vardagsrelaterat och ämnesrelaterat språk samtala om och diskutera varierande ämnen på ett **välutvecklat** sätt. I sådana situationer kan eleven ställa frågor och fram-

föra åsikter med **välutvecklade** och **väl** underbyggda argument på ett sätt som **för samtal** och **diskussionerna framåt** och **fördjupar eller breddar dem**. Eleven väljer och använder då **väl** fungerande språkliga strategier för att förstå och göra sig förstådd. Dessutom kan eleven förbereda och genomföra **välutvecklade** muntliga redogörelser med **väl** fungerande struktur, innehåll och språk samt **god** anpassning till syfte, mottagare och sammanhang. Eleven kan föra **välutvecklade** och **väl** underbyggda resonemang om språkliga varianter inom svenskan samt om några tydligt framträdande skillnader och likheter mellan svenska och något annat språk.

Kunskapskrav för svenska som andraspråk betyget E	Kunskapskrav för svenska som andraspråk betyget C	Kunskapskrav för svenska som andraspråk betyget A
Eleven kan läsa sakprosa och skönlitteratur med flyt genom att, på ett i huvudsak fungerande sätt, välja och använda lässtrategier utifrån olika texters särdrag. Genom att göra enkla sammanfattningar av olika texters innehåll och kommentera centrala delar med viss koppling till tidsaspekter och orsakssamband visar eleven grundläggande läsförståelse. Dessutom kan eleven utifrån egna erfarenheter och referensramar samt olika livsfrågor och omvärldsfrågor, tolka och föra enkla och till viss del underbyggda resonemang om tydligt framträdande budskap i olika texter.	Eleven kan läsa sakprosa och skönlitteratur med gott flyt genom att, på ett väl fungerande sätt, välja och använda lässtrategier utifrån olika texters särdrag. Genom att göra utvecklade sammanfattningar av olika texters innehåll och kommentera centrala delar med relativt god koppling till tidsaspekter och orsakssamband visar eleven god läsförståelse. Dessutom kan eleven utifrån egna erfarenheter och referensramar samt olika livsfrågor och omvärldsfrågor, tolka och föra utvecklade och relativt väl underbyggda resonemang om budskap som är tydligt framträdande och budskap som kan läsas mellan raderna i olika texter.	Eleven kan läsa sakprosa och skönlitteratur med mycket gott flyt genom att, på ett ändamålsenligt och effektivt sätt, välja och använda lässtrategier utifrån olika texters särdrag. Genom att göra välutvecklade sammanfattningar av olika texters innehåll och kommentera centrala delar med god koppling till tidsaspekter och orsakssamband visar eleven mycket god läsförståelse. Dessutom kan eleven, utifrån egna erfarenheter och referensramar samt olika livsfrågor och omvärldsfrågor, tolka och föra välutvecklade och väl underbyggda resonemang om budskap som är tydligt framträdande och budskap som kan läsas mellan raderna eller är dolda i olika texter.
Eleven kan skriva olika slags texter med viss språklig variation, enkel textbindning och i huvudsak fungerande	Eleven kan skriva olika slags texter med relativt god språklig variation, utvecklad textbindning och relativt	Eleven kan skriva olika slags texter med god språklig variation, välutvecklad textbindning och väl funge-

Kunskapskrav för svenska som andraspråk betyget E	Kunskapskrav för svenska som andraspråk betyget C	Kunskapskrav för svenska som andraspråk betyget A
anpassning till syfte, mottagare och texttyp samt till språkliga normer och strukturer. Eleven kan söka, välja ut och sammanställa information från ett avgränsat urval av källor och för då enkla och till viss del underbyggda resonemang om informationens och källornas trovärdighet och relevans. Sammanställningarna kännetecknas av enkla beskrivningar och förklaringar, ett enkelt och fungerande kunskapsrelaterat språk samt i huvudsak fungerande struktur, citat och källhänvisningar. Genom att kombinera olika texttyper och medier så att de olika delarna samspelar på ett i huvudsak fungerande sätt kan eleven förtydliga och förstärka sina texters budskap. Dessutom kan eleven ge enkla omdömen om texters innehåll, språk och uppbyggnad och utifrån respons bearbeta texter mot ökad tydlighet, kvalitet och uttrycksfullhet på ett i huvudsak fungerande sätt. Eleven kan med en i huvudsak fungerande kombination av var-	väl fungerande anpassning till syfte, mottagare och texttyp samt till språkliga normer och strukturer. Eleven kan söka, välja ut och sammanställa information från ett relativt varierat urval av källor och för då utvecklade och relativt väl underbyggda resonemang om informationens och källornas trovärdighet och relevans. Sammanställningarna kännetecknas av utvecklade beskrivningar och förklaringar, ett utvecklat och fungerande kunskapsrelaterat språk samt relativt väl fungerande struktur, citat och källhänvisningar. Genom att kombinera olika texttyper och medier så att de olika delarna samspelar på ett ändamålsenligt sätt kan eleven förtydliga och förstärka sina texters budskap. Dessutom kan eleven ge utvecklade omdömen om texters innehåll, språk och uppbyggnad och utifrån respons bearbeta texter mot ökad tydlighet, kvalitet och uttrycksfullhet på ett relativt väl fungerande sätt. Eleven kan med en ändamålsenlig kombination av vardagsrelate-	rande anpassning till syfte, mottagare och texttyp samt till språkliga normer och strukturer. Eleven kan söka, välja ut och sammanställa information från ett varierat urval av källor och för då välutvecklade och väl underbyggda resonemang om informationens och källornas trovärdighet och relevans. Sammanställningarna kännetecknas av välutvecklade och nyanserade beskrivningar och förklaringar, ett välutvecklat och fungerande kunskapsrelaterat språk samt väl fungerande struktur, citat och källhänvisningar. Genom att kombinera olika texttyper och medier så att de olika delarna samspelar på ett ändamålsenligt och effektivt sätt kan eleven förtydliga och förstärka sina texters budskap. Dessutom kan eleven ge välutvecklade och nyanserade omdömen om texters innehåll, språk och uppbyggnad och utifrån respons bearbeta texter mot ökad tydlighet, kvalitet och uttrycksfullhet på ett väl fungerande sätt. Eleven kan med en ändamålsenlig och effektiv kombination av var-

Kunskapskrav för svenska som andraspråk betyget E	Kunskapskrav för svenska som andraspråk betyget C	Kunskapskrav för svenska som andraspråk betyget A
dagsrelaterat och ämnesrelaterat språk samtala om och diskutera varierande ämnen på ett enkelt sätt. I sådana situationer kan eleven ställa frågor och framföra åsikter med enkla och till viss del underbyggda argument på ett sätt som till viss del för samtalen och diskussionerna framåt. Eleven väljer och använder då i huvudsak fungerande språkliga strategier för att förstå och göra sig förstådd. Dessutom kan eleven förbereda och genomföra enkla muntliga redogörelser med i huvudsak fungerande struktur, innehåll och språk samt viss anpassning till syfte, mottagare och sammanhang. Eleven kan föra enkla och till viss del underbyggda resonemang om språkliga varianter inom svenskan samt om några tydligt framträdande skillnader och likheter mellan svenska och något annat språk.	rat och ämnesrelaterat språk samtala om och diskutera varierande ämnen på ett utvecklat sätt. I sådana situationer kan eleven ställa frågor och framföra åsikter med utvecklade och relativt väl underbyggda argument på ett sätt som för samtalen och diskussionerna framåt. Eleven väljer och använder då relativt väl fungerande språkliga strategier för att förstå och göra sig förstådd. Dessutom kan eleven förbereda och genomföra utvecklade muntliga redogörelser med relativt väl fungerande struktur, innehåll och språk samt relativt god anpassning till syfte, mottagare och sammanhang. Eleven kan föra utvecklade och relativt väl underbyggda resonemang om språkliga varianter inom svenskan samt om några tydligt framträdande skillnader och likheter mellan svenska och något annat språk.	dagsrelaterat och ämnesrelaterat språk samtala om och diskutera varierande ämnen på ett välutvecklat sätt. I sådana situationer kan eleven ställa frågor och framföra åsikter med välutvecklade och väl underbyggda argument på ett sätt som för samtalen och diskussionerna framåt eller fördjupar och bredar dem. Eleven väljer och använder då väl fungerande språkliga strategier för att förstå och göra sig förstådd. Dessutom kan eleven förbereda och genomföra välutvecklade muntliga redogörelser med väl fungerande struktur, innehåll och språk samt god anpassning till syfte, mottagare och sammanhang. Eleven kan föra välutvecklade och väl underbyggda resonemang om språkliga varianter inom svenskan samt om några tydligt framträdande skillnader och likheter mellan svenska och något annat språk.

Språk är människans främsta redskap för reflektion, kommunikation och kunskapsutveckling. Genom språket utvecklar människor sin identitet, uttrycker känslor och tankar och förstår hur andra känner och tänker. Att ha ett rikt och varierat språk är betydelsefullt för att kunna förstå och verka i ett samhälle där kulturer, livsåskådningar, generationer och språk möts.

Syfte

Undervisningen i kursen svenska som andraspråk inom kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå syftar till att eleven utvecklar kunskaper i och om svenska språket. Genom undervisningen ska eleven ges förutsättningar att utveckla sitt svenska tal- och skriftspråk så att eleven får tilltro till sin språkförmåga och kan uttrycka sig i olika sammanhang och för skilda syften i vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv. Det innebär att eleven genom undervisningen ska ges möjlighet att utveckla språket för reflektion, kommunikation och kunskapsutveckling.

Undervisningen ska ge eleven rika möjligheter att kommunicera på svenska i funktionella och meningsfulla sammanhang samt ge eleven möjlighet att utveckla sin förmåga att förstå talad och skriven svenska. Undervisningen ska även stimulera elevens intresse för att läsa och skriva på svenska. Genom undervisningen ska eleven ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur man formulerar egna åsikter och tankar i olika slags texter och genom skilda medier. Undervisningen ska även syfta till att eleven utvecklar förmåga att skapa och bearbeta texter, enskilt och tillsammans med andra. Vidare ska undervisningen bidra till att eleven utvecklar kunskaper om hur man söker och kritiskt värderar innehåll från olika källor.

I undervisningen ska eleven möta, samt ges möjlighet att utveckla kunskaper om, olika former av sakprosa och skönlitteratur från olika tider och skilda delar av världen. I mötet med olika typer av texter, scenkonst och annat estetiskt berättande ska eleven ges förutsättningar att utveckla sitt språk.

Genom undervisningen ska eleven ges möjlighet att utveckla sina kunskaper om svenska språket, dess normer, uppbyggnad, uttal, ord och begrepp samt om hur språkbruk varierar beroende på sociala sammanhang och medier. På så sätt ska undervisningen bidra till att stärka elevens medvetenhet om och tilltro till den egna språkliga och kommunikativa förmågan. Undervisningen ska också bidra till att eleven får förståelse för att sättet man kommunicerar på kan få konsekvenser för andra människor. Därigenom ska eleven ges förutsättningar att ta ansvar för det egna språkbruket. I undervisningen ska eleven ges möjlighet att reflektera över flerspråkighetens betydelse för utvecklingen av språk.

Genom undervisningen i kursen svenska som andraspråk ska eleven sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- formulera sig och kommunicera i tal och skrift,
- välja och använda språkliga strategier,

- läsa och analysera skönlitteratur och sakprosa för olika syften,
- anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang,
- urskilja språkliga strukturer och följa språkliga normer, och
- söka information från olika källor och värdera innehållet.

Centralt innehåll

Läsa och skriva

- Att läsa och skriva i olika situationer med anknytning till vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv.
- Lässtrategier för att anpassa läsningen till textens syfte samt för att förstå och dra slutsatser om texters innehåll.
- Strategier för att förstå ord och uttryck, till exempel att använda förförståelse och att ta hjälp av sammanhanget för att uppfatta betydelsen.
- Strategier för att planera, disponera och skriva olika typer av texter med anpassning till syfte, mottagare och texttyp.
- Enkla former för textbearbetning, till exempel att gå igenom en text och göra förtydliganden.
- Språkets struktur med sats- och meningsbyggnad, till exempel huvudsatser, bisatser och omvänd ordföljd. Textbindning.
- Olika hjälpmedel för stavning och ordförståelse.

Tala, lyssna och samtala

- Strategier för att förstå och göra sig förstådd i olika situationer med anknytning till vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv.
- Strategier för att lösa språkliga problem, till exempel att använda omformuleringar och förklaringar.
- Att medverka i olika samtal och diskussioner, till exempel att ta initiativ till interaktion, ge bekräftelse och ställa följdfrågor.
- Muntliga beskrivningar och muntligt berättande om olika ämnen för olika mottagare. Olika hjälpmedel för att planera och genomföra muntliga beskrivningar och muntligt berättande, till exempel stödord, bilder och digitala verktyg.
- Uttal, betoning och satsmelodi.

Sakprosatexter och berättande texter

- Innehåll och form i sakprosatexter och berättande texter.
- Texter som kombinerar ord, bild och ljud, till exempel tv-program och webbtexter.

Språkbruk

- Strategier för att minnas och lära, till exempel att använda stödord och tankekartor.
- Ord och begrepp för att uttrycka kunskaper, åsikter och känslor i olika situationer med anknytning till vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv.

- Betydelsen av uttal, betoning och satsmelodi för språkets begriplighet.
- Någon skillnad och likhet mellan svenska och något annat språk.

SKOLFS 2016:67

Informationssökning och källkritik

- Olika sätt att söka information.
- Källkritik. Hur avsändaren påverkar innehållet.

Kunskapskrav för betyget E

Eleven kan läsa sakprosatexter och berättande texter med **flyt** genom att använda lässtrategier på ett **i huvudsak** fungerande sätt. Genom att göra **enkla** sammanfattningar av olika texters innehåll och kommentera centrala delar med **viss** koppling till sammanhanget visar eleven **grundläggande** läsförståelse. Dessutom kan eleven, utifrån olika frågeställningar, föra **enkla** resonemang om idéer och tankar som texten väckt samt göra **i huvudsak** fungerande kopplingar till egna erfarenheter och till andra texter.

Eleven kan skriva olika slags texter med **viss** språklig variation, **enkel** textbindning och **i huvudsak** fungerande anpassning till syfte, mottagare och texttyp samt till språkliga normer och strukturer. Eleven kan söka information och återge grundläggande delar av informationen på ett **i huvudsak** fungerande sätt.

Eleven kan med ett **i huvudsak** fungerande vardagsrelaterat språk samtala om och diskutera varierande ämnen på ett **enkelt** sätt. I sådana situationer kan eleven ställa frågor och framföra egna åsikter på ett sätt som upprätthåller samtalet på ett **i huvudsak** fungerande sätt. Eleven använder då **i huvudsak** fungerande språkliga strategier för att förstå och göra sig förstådd. Dessutom kan eleven på ett **i huvudsak** fungerande sätt förbereda och genomföra en **enkel** muntlig redogörelse.

Kunskapskrav för betyget D

Betyget D innebär att kunskapskraven för E och till övervägande del för betyget C är uppfyllda.

Kunskapskrav för betyget C

Eleven kan läsa sakprosatexter och berättande texter med **gott flyt** genom att använda lässtrategier på ett **relativt väl** fungerande sätt. Genom att göra **utvecklade** sammanfattningar av olika texters innehåll och kommentera centrala delar med **relativt god** koppling till sammanhanget visar eleven **god** läsförståelse. Dessutom kan eleven, utifrån olika frågeställningar, föra **utvecklade** resonemang om idéer och tankar som texten väckt samt göra **relativt väl** fungerande kopplingar till egna erfarenheter och till andra texter.

Eleven kan skriva olika slags texter med **relativt god** språklig variation, **utvecklad** textbindning och **relativt väl** fungerande anpassning till syfte, mottagare och texttyp samt till språkliga normer och strukturer. Eleven kan söka information och återge grundläggande delar av informationen på ett **relativt väl** fungerande sätt.

Eleven kan med ett **relativt väl** fungerande vardagsrelaterat språk samtala om och diskutera varierande ämnen på ett **utvecklat** sätt. I sådana situationer kan eleven ställa frågor och framföra egna åsikter på ett sätt som upprätthåller samtalet på ett **relativt väl** fungerande sätt. Eleven använder då **relativt väl** fungerande språkliga strategier för att förstå och göra sig förstådd. Dessutom kan eleven på ett **relativt väl** fungerande sätt förbereda och genomföra en **utvecklad** muntlig redogörelse.

Kunskapskrav för betyget B

Betyget B innebär att kunskapskraven för C och till övervägande del för betyget A är uppfyllda.

Kunskapskrav för betyget A

Eleven kan läsa sakprosatexter och berättande texter med **mycket gott flyt** genom att använda lässtrategier på ett **väl** fungerande sätt. Genom att göra **välutvecklade** sammanfattningar av olika texters innehåll och kommentera centrala delar med **god** koppling till sammanhanget visar eleven **mycket god** läsförståelse. Dessutom kan eleven, utifrån olika frågeställningar, föra **välutvecklade** resonemang om idéer och tankar som texten väckt samt göra **väl** fungerande kopplingar till egna erfarenheter och till andra texter.

Eleven kan skriva olika slags texter med **god** språklig variation, **välutvecklad** textbindning och **väl** fungerande anpassning till syfte, mottagare och texttyp samt till språkliga normer och strukturer. Eleven kan söka information och återge grundläggande delar av informationen på ett **väl** fungerande sätt.

Eleven kan med ett **väl** fungerande vardagsrelaterat språk samtala om och diskutera varierande ämnen på ett **välutvecklat** sätt. I sådana situationer kan eleven ställa frågor och framföra egna åsikter på ett sätt som upprätthåller samtalet på ett **väl** fungerande sätt. Eleven använder då **väl** fungerande språkliga strategier för att förstå och göra sig förstådd. Dessutom kan eleven på ett **väl** fungerande sätt förbereda och genomföra en **välutvecklad** muntlig redogörelse.

Kunskapskrav för betyget E	Kunskapskrav för betyget C	Kunskapskrav för betyget A
Eleven kan läsa sakprosatexter och berättande texter med flyt genom att använda lässtrategier på ett i huvudsak fungerande sätt. Genom att göra enkla sammanfattningar av olika texters innehåll och kommentera centrala delar med viss koppling till sammanhanget visar eleven	Eleven kan läsa sakprosatexter och berättande texter med gott flyt genom att använda lässtrategier på ett relativt väl fungerande sätt. Genom att göra utvecklade sammanfattningar av olika texters innehåll och kommentera centrala delar med relativt god koppling till sammanhanget	Eleven kan läsa sakprosatexter och berättande texter med mycket gott flyt genom att använda lässtrategier på ett väl fungerande sätt. Genom att göra välutvecklade sammanfattningar av olika texters innehåll och kommentera centrala delar med mycket god koppling till sam-

Kunskapskrav för betyget E	Kunskapskrav för betyget C	Kunskapskrav för betyget A
grundläggande läsförståelse. Dessutom kan eleven, utifrån olika frågeställningar, föra enkla resonemang om idéer och tankar som texten väckt samt göra i huvudsak fungerande kopplingar till egna erfarenheter och till andra texter. Eleven kan skriva olika slags texter med viss språklig variation, enkel textbindning och i huvudsak fungerande anpassning till syfte, mottagare och texttyp samt till språkliga normer och strukturer. Eleven kan söka information och återge grundläggande delar av informationen på ett i huvudsak fungerande sätt. Eleven kan med ett i huvudsak fungerande vardagsrelaterat språk samtala om och diskutera varierande ämnen på ett enkelt sätt. I sådana situationer kan eleven ställa frågor och framföra egna åsikter på ett sätt som upprätthåller samtalet på ett i huvudsak fungerande sätt. Eleven använder då i huvudsak fungerande språkliga strategier för att förstå och göra sig förstådd. Dessutom kan eleven på ett i	visar eleven god läsförståelse. Dessutom kan eleven, utifrån olika frågeställningar, föra utvecklade resonemang om idéer och tankar som texten väckt samt göra relativt väl fungerande kopplingar till egna erfarenheter och till andra texter. Eleven kan skriva olika slags texter med relativt god språklig variation, utvecklad textbindning och relativt väl fungerande anpassning till syfte, mottagare och texttyp samt till språkliga normer och strukturer. Eleven kan söka information och återge grundläggande delar av informationen på ett relativt väl fungerande sätt. Eleven kan med ett relativt väl fungerande vardagsrelaterat språk samtala om och diskutera varierande ämnen på ett utvecklat sätt. I sådana situationer kan eleven ställa frågor och framföra egna åsikter på ett sätt som upprätthåller samtalet på ett relativt väl fungerande sätt. Eleven använder då relativt väl fungerande språkliga strategier för att förstå och göra sig förstådd. Dessutom kan eleven	manhanget visar eleven mycket god läsförståelse. Dessutom kan eleven, utifrån olika frågeställningar, föra välutvecklade resonemang om idéer och tankar som texten väckt samt göra väl fungerande kopplingar till egna erfarenheter och till andra texter. Eleven kan skriva olika slags texter med god språklig variation, välutvecklad textbindning och väl fungerande anpassning till syfte, mottagare och texttyp samt till språkliga normer och strukturer. Eleven kan söka information och återge grundläggande delar av informationen på ett väl fungerande sätt. Eleven kan med ett väl fungerande vardagsrelaterat språk samtala om och diskutera varierande ämnen på ett välutvecklat sätt. I sådana situationer kan eleven ställa frågor och framföra egna åsikter på ett sätt som upprätthåller samtalet på ett väl fungerande sätt. Eleven använder då väl fungerande språkliga strategier för att förstå och göra sig förstådd. Dessutom kan eleven på ett väl fungerande sätt för-

Kunskapskrav för betyget E	Kunskapskrav för betyget C	Kunskapskrav för betyget A
huvudsak fungerande sätt förbereda och ge- nomföra en enkel muntlig redogörelse.	på ett relativt väl fung- erande sätt förbereda och genomföra en ut- vecklad muntlig redo- görelse.	bereda och genomföra en välutvecklad munt- lig redogörelse.

Språk är människans främsta redskap för reflektion, kommunikation och kunskapsutveckling. Genom språket utvecklar människor sin identitet, uttrycker känslor och tankar och förstår hur andra känner och tänker. Att ha ett rikt och varierat språk är betydelsefullt för att kunna förstå och verka i ett samhälle där kulturer, livsåskådningar, generationer och språk möts.

Syfte

Undervisningen i ämnet svenska som andraspråk inom kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå syftar till att eleven utvecklar kunskaper i och om svenska språket. Genom undervisningen ska eleven ges förutsättningar att utveckla sitt svenska tal- och skriftspråk så att eleven får tilltro till sin språkförmåga och kan uttrycka sig i olika sammanhang och för skilda syften i vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv. Det innebär att eleven genom undervisningen ska ges möjlighet att utveckla språket för reflektion, kommunikation och kunskapsutveckling.

Undervisningen ska ge eleven rika möjligheter att kommunicera på svenska i funktionella och meningsfulla sammanhang samt ge eleven möjlighet att utveckla sin förmåga att förstå talad och skriven svenska. Undervisningen ska även stimulera elevens intresse för att läsa och skriva på svenska. Genom undervisningen ska eleven ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur man formulerar egna åsikter och tankar i olika slags texter och genom skilda medier. Undervisningen ska även syfta till att eleven utvecklar förmåga att skapa och bearbeta texter, enskilt och tillsammans med andra. Vidare ska undervisningen bidra till att eleven utvecklar kunskaper om hur man söker och kritiskt värderar innehåll från olika källor.

I undervisningen ska eleven möta, samt ges möjlighet att utveckla kunskaper om, olika former av sakprosa och skönlitteratur från olika tider och skilda delar av världen. I mötet med olika typer av texter, scenkonst och annat estetiskt berättande ska eleven ges förutsättningar att utveckla sitt språk.

Genom undervisningen ska eleven ges möjlighet att utveckla sina kunskaper om svenska språket, dess normer, uppbyggnad, uttal, ord och begrepp samt om hur språkbruk varierar beroende på sociala sammanhang och medier. På så sätt ska undervisningen bidra till att stärka elevens medvetenhet om och tilltro till den egna språkliga och kommunikativa förmågan. Undervisningen ska också bidra till att eleven får förståelse för att sättet man kommunicerar på kan få konsekvenser för andra människor. Därigenom ska eleven ges förutsättningar att ta ansvar för det egna språkbruket. I undervisningen ska eleven ges möjlighet att reflektera över flerspråkighetens betydelse för utvecklingen av språk.

Genom undervisningen i ämnet svenska som andraspråk ska eleven sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- formulera sig och kommunicera i tal och skrift,
- välja och använda språkliga strategier,

- läsa och analysera skönlitteratur och sakprosa för olika syften,
- anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang,
- urskilja språkliga strukturer och följa språkliga normer, och
- söka information från olika källor och värdera innehållet.

Centralt innehåll

Läsa och skriva

- Att läsa och skriva i olika situationer med anknytning till vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv.
- Lässtrategier för att förstå och tolka texter från olika medier och för att anpassa läsningen till textens form, innehåll och syfte. Att urskilja tydliga budskap i texter.
- Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras syfte, mottagare, typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord, bild och ljud samspelar.
- Olika sätt att disponera, redigera och bearbeta texter, till exempel att förtydliga en texts innehåll med hjälp av inledning och avslutning. Hur man ger och tar emot respons på texter.
- Språkets struktur, till exempel sats- och meningsbyggnad, tempus och textbindning.
- Olika hjälpmedel för stavning och ordförståelse.

Tala, lyssna och samtala

- Språkliga strategier för att förstå och göra sig förstådd i olika situationer med anknytning till vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv.
- Att medverka i olika samtal och diskussioner, till exempel att uttrycka sin åsikt samt ställa följdfrågor.
- Muntliga presentationer och muntligt berättande om olika ämnen för olika mottagare. Olika hjälpmedel för att planera och genomföra muntliga presentationer och muntligt berättande, till exempel stödord, bilder och digitala verktyg.
- Uttal, betoning och satsmelodi.

Sakprosatexter och berättande texter

- Sakprosa som är beskrivande, förklarande, instruerande och argumenterande, till exempel instruktioner, enkla reportage och insändare samt hur texternas innehåll kan organiseras.
- Sakprosatexters typiska språkliga drag.
- Modern skönlitteratur och annan fiktion som belyser människors upplevelser och erfarenheter.
- Skönlitterära texters budskap, språkliga drag och innehåll.
- Texter som kombinerar ord, bild och ljud, till exempel tv-program och webbtexter.

- Språkliga strategier för att minnas och lära, till exempel stödord, tankekartor och andra sätt att gruppera och associera information eller ett innehåll.
- Ord och begrepp för att uttrycka kunskaper, åsikter och känslor i olika situationer med anknytning till vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv.
- Nyanser, värdeladdning och betydelseomfång i vardagliga ord och begrepp.
- Skillnader mellan tal- och skriftspråk samt skillnader i språkanvändning beroende på syfte och mottagare, till exempel skillnaden mellan att skriva ett personligt meddelande och en platsansökan.
- Skillnader och likheter mellan svenska och något annat språk, till exempel mellan språkens ljud- och skriftsystem.

| Informationssökning och källkritik

- Olika sätt att söka, välja, värdera, kritiskt granska och använda sig av information från internet och andra källor.
- Källkritik. Hur avsändaren påverkar innehållet.

| Kunskapskrav för betyget E

Eleven kan läsa sakprosa och skönlitteratur med **flyt** genom att använda lässtrategier på ett **i huvudsak** fungerande sätt. Genom att göra **enkla** sammanfattningar av olika texters innehåll och kommentera centrala delar med **viss** koppling till sammanhanget visar eleven **grundläggande** läsförståelse. Dessutom kan eleven, utifrån egna erfarenheter och referensramar, föra enkla och **till viss del** underbyggda resonemang om tydligt framträdande budskap i olika texter.

Eleven kan skriva olika slags texter med **viss** språklig variation, **enkel** textbindning och **i huvudsak** fungerande anpassning till syfte, mottagare och texttyp samt till språkliga normer och strukturer. Eleven kan söka, välja ut och sammanställa information från **någon** anvisad källa och för då **enkla** resonemang om informationens användbarhet. Sammanställningarna innehåller **enkla** beskrivningar, egna formuleringar och **viss** användning av ämnesspecifika ord och begrepp. Genom att kombinera olika texttyper och medier så att de olika delarna samspelar på ett **i huvudsak** fungerande sätt kan eleven förtydliga och förstärka sina texters budskap. Dessutom kan eleven utifrån respons bearbeta texter mot ökad tydlighet och kvalitet på ett **i huvudsak** fungerande sätt.

Eleven kan med en **i huvudsak** fungerande kombination av vardagsrelaterat och ämnesrelaterat språk samtala om och diskutera varierande ämnen på ett **enkelt** sätt. I sådana situationer kan eleven ställa frågor och framföra egna åsikter på ett sätt som upprätthåller samtalet på ett **i huvudsak** fungerande sätt. Eleven använder då **i huvudsak** fungerande språkliga strategier för att förstå och göra sig förstådd. Dessutom kan eleven förbereda och genomföra **enkla** muntliga redogörelser med **i huvudsak** fungerande inledning, innehåll och avslutning samt **viss** anpassning till syfte och mottagare.

Betyget D innebär att kunskapskraven för E och till övervägande del för betyget C är uppfyllda.

Kunskapskrav för betyget C

Eleven kan läsa sakprosa och skönlitteratur med **gott flyt** genom att använda lässtrategier på ett **ändamålsenligt** sätt. Genom att göra **utvecklade** sammanfattningar av olika texters innehåll och kommentera centrala delar med **relativt god** koppling till sammanhanget visar eleven **god** läsförståelse. Dessutom kan eleven, utifrån egna erfarenheter och referensramar, föra enkla och **relativt väl** underbyggda resonemang om tydligt framträdande budskap i olika texter.

Eleven kan skriva olika slags texter med **relativt god** språklig variation, **utvecklad** textbindning och **relativt väl** fungerande anpassning till syfte, mottagare och texttyp samt till språkliga normer och strukturer. Eleven kan söka, välja ut och sammanställa information från någon anvisad källa och för då **utvecklade** resonemang om informationens användbarhet. Sammanställningarna innehåller **utvecklade** beskrivningar, egna formuleringar och **relativt god** användning av ämnesspecifika ord och begrepp. Genom att kombinera olika texttyper och medier så att de olika delarna samspelar på ett **ändamålsenligt** sätt kan eleven förtydliga och förstärka sina texters budskap. Dessutom kan eleven utifrån respons bearbeta texter mot ökad tydlighet och kvalitet på ett **relativt väl** fungerande sätt.

Eleven kan med en **relativt väl** fungerande kombination av vardagsrelaterat och ämnesrelaterat språk samtala om och diskutera varierande ämnen på ett **utvecklat** sätt. I sådana situationer kan eleven ställa frågor och framföra egna åsikter på ett sätt som upprätthåller samtalet på ett **relativt väl** fungerande sätt. Eleven använder då **relativt väl** fungerande språkliga strategier för att förstå och göra sig förstådd. Dessutom kan eleven förbereda och genomföra **utvecklade** muntliga redogörelser med **relativt väl** fungerande inledning, innehåll och avslutning samt **relativt god** anpassning till syfte och mottagare.

Kunskapskrav för betyget B

Betyget B innebär att kunskapskraven för C och till övervägande del för betyget A är uppfyllda.

Kunskapskrav för betyget A

Eleven kan läsa sakprosa och skönlitteratur med **mycket gott flyt** genom att använda lässtrategier på ett **ändamålsenligt och effektivt** sätt. Genom att göra **välutvecklade** sammanfattningar av olika texters innehåll och kommentera centrala delar med **god** koppling till textsammanhanget visar eleven **mycket god** läsförståelse. Dessutom kan eleven, utifrån egna erfarenheter och referensramar, föra enkla och **väl** underbyggda resonemang om tydligt framträdande budskap i olika texter.

Eleven kan skriva olika slags texter med **god** språklig variation, **välutvecklade** textbindning och **väl** fungerande anpassning till syfte, mottagare och texttyp samt till språkliga normer och strukturer. Eleven kan söka, välja ut och sammanställa information från någon anvisad källa och för då **välutvecklade** resonemang om informationens användbarhet. Sammanställningarna innehåller **välutvecklade** beskrivningar, egna formuleringar och **god** användning av ämnesspecifika ord och begrepp. Genom att kombinera olika texttyper och medier så att de olika delarna samspelar på ett **ändamålsenligt och effektivt** sätt kan eleven förtydliga och förstärka sina texters budskap. Dessutom kan eleven utifrån respons bearbeta texter mot ökad tydlighet och kvalitet på ett **väl** fungerande sätt.

Eleven kan med en **väl** fungerande kombination av vardagsrelaterat och ämnesrelaterat språk samtala om och diskutera varierande ämnen på ett **välutvecklat** sätt. I sådana situationer kan eleven ställa frågor och framföra egna åsikter på ett sätt som upprätthåller samtalet på ett **väl** fungerande sätt. Eleven använder då **väl** fungerande språkliga strategier för att förstå och göra sig förstådd. Dessutom kan eleven förbereda och genomföra **välutvecklade** muntliga redogörelser med **väl** fungerande inledning, innehåll och avslutning samt **god** anpassning till syfte och mottagare.

Kunskapskrav för betyget E	Kunskapskrav för betyget C	Kunskapskrav för betyget A
Eleven kan läsa sakprosa och skönlitteratur med flyt genom att använda lässtrategier på ett i huvudsak fungerande sätt. Genom att göra enkla sammanfattningar av olika texters innehåll och kommentera centrala delar med viss koppling till sammanhanget visar eleven grundläggande läsförståelse. Dessutom kan eleven, utifrån egna erfarenheter och referensramar, föra enkla och till viss del underbyggda resonemang om tydligt framträdande budskap i olika texter.	Eleven kan läsa sakprosa och skönlitteratur med gott flyt genom att använda lässtrategier på ett ändamålsenligt sätt. Genom att göra utvecklade sammanfattningar av olika texters innehåll och kommentera centrala delar med relativt god koppling till sammanhanget visar eleven god läsförståelse. Dessutom kan eleven, utifrån egna erfarenheter och referensramar, föra enkla och relativt väl underbyggda resonemang om tydligt framträdande budskap i olika texter.	Eleven kan läsa sakprosa och skönlitteratur med mycket gott flyt genom att använda lässtrategier på ett ändamålsenligt och effektivt sätt. Genom att göra välutvecklade sammanfattningar av olika texters innehåll och kommentera centrala delar med god koppling till textsammanhanget visar eleven mycket god läsförståelse. Dessutom kan eleven, utifrån egna erfarenheter och referensramar, föra enkla och väl underbyggda resonemang om tydligt framträdande budskap i olika texter.

Kunskapskrav för betyget E	Kunskapskrav för betyget C	Kunskapskrav för betyget A
Eleven kan skriva olika slags texter med viss språklig variation, enkel textbindning och i huvudsak fungerande anpassning till syfte, mottagare och texttyp samt till språkliga normer och strukturer. Eleven kan söka, välja ut och sammanställa information från någon anvisad källa och för då enkla resonemang om informationens användbarhet. Sammanställningarna innehåller enkla beskrivningar, egna formuleringar och viss användning av ämnesspecifika ord och begrepp. Genom att kombinera olika texttyper och medier så att de olika delarna samspelar på ett i huvudsak fungerande sätt kan eleven förtydliga och förstärka sina texters budskap. Dessutom kan eleven utifrån respons bearbeta texter mot ökad tydlighet och kvalitet på ett i huvudsak fungerande sätt. Eleven kan med en i huvudsak fungerande kombination av vardagsrelaterat och ämnesrelaterat språk samtala om och diskutera varierande ämnen på ett enkelt sätt. I sådana situationer kan eleven	Eleven kan skriva olika slags texter med relativt god språklig variation, utvecklad textbindning och relativt väl fungerande anpassning till syfte, mottagare och texttyp samt till språkliga normer och strukturer. Eleven kan söka, välja ut och sammanställa information från någon anvisad källa och för då utvecklade resonemang om informationens användbarhet. Sammanställningarna innehåller utvecklade beskrivningar, egna formuleringar och relativt god användning av ämnesspecifika ord och begrepp. Genom att kombinera olika texttyper och medier så att de olika delarna samspelar på ett ändamålsenligt sätt kan eleven förtydliga och förstärka sina texters budskap. Dessutom kan eleven utifrån respons bearbeta texter mot ökad tydlighet och kvalitet på ett relativt väl fungerande sätt. Eleven kan med en relativt väl fungerande kombination av vardagsrelaterat och ämnesrelaterat språk samtala om och diskutera varierande ämnen på ett utvecklat sätt. I sådana situationer kan	Eleven kan skriva olika slags texter med god språklig variation, välutvecklad textbindning och väl fungerande anpassning till syfte, mottagare och texttyp samt till språkliga normer och strukturer. Eleven kan söka, välja ut och sammanställa information från någon anvisad källa och för då välutvecklade resonemang om informationens användbarhet. Sammanställningarna innehåller välutvecklade beskrivningar, egna formuleringar och god användning av ämnesspecifika ord och begrepp. Genom att kombinera olika texttyper och medier så att de olika delarna samspelar på ett ändamålsenligt och effektivt sätt kan eleven förtydliga och förstärka sina texters budskap. Dessutom kan eleven utifrån respons bearbeta texter mot ökad tydlighet och kvalitet på ett väl fungerande sätt. Eleven kan med en väl fungerande kombination av vardagsrelaterat och ämnesrelaterat språk samtala om och diskutera varierande ämnen på ett välutvecklat sätt. I sådana situationer kan eleven

Kunskapskrav för betyget E	Kunskapskrav för betyget C	Kunskapskrav för betyget A
ställa frågor och framföra egna åsikter på ett sätt som upprätthåller samtalet på ett i huvudsak fungerande sätt. Eleven använder då i huvudsak fungerande språkliga strategier för att förstå och göra sig förstådd. Dessutom kan eleven förbereda och genomföra enkla muntliga redogörelser med i huvudsak fungerande inledning, innehåll och avslutning samt viss anpassning till syfte och mottagare.	eleven ställa frågor och framföra egna åsikter på ett sätt som upprätthåller samtalet på ett relativt väl fungerande sätt. Eleven använder då relativt väl fungerande språkliga strategier för att förstå och göra sig förstådd. Dessutom kan eleven förbereda och genomföra utvecklade muntliga redogörelser med relativt väl fungerande inledning, innehåll och avslutning samt relativt god anpassning till syfte och mottagare.	ställa frågor och framföra egna åsikter på ett sätt som upprätthåller samtalet på ett väl fungerande sätt. Eleven använder då väl fungerande språkliga strategier för att förstå och göra sig förstådd. Dessutom kan eleven förbereda och genomföra välutvecklade muntliga redogörelser med väl fungerande inledning, innehåll och avslutning samt god anpassning till syfte och mottagare.

Språk är människans främsta redskap för reflektion, kommunikation och kunskapsutveckling. Genom språket utvecklar människor sin identitet, uttrycker känslor och tankar och förstår hur andra känner och tänker. Att ha ett rikt och varierat språk är betydelsefullt för att kunna förstå och verka i ett samhälle där kulturer, livsåskådningar, generationer och språk möts.

Syfte

Undervisningen i kursen svenska som andraspråk inom kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå syftar till att eleven utvecklar kunskaper i och om svenska språket. Genom undervisningen ska eleven ges förutsättningar att utveckla sitt svenska tal- och skriftspråk så att eleven får tilltro till sin språkförmåga och kan uttrycka sig i olika sammanhang och för skilda syften i vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv. Det innebär att eleven genom undervisningen ska ges möjlighet att utveckla språket för reflektion, kommunikation och kunskapsutveckling.

Undervisningen ska ge eleven rika möjligheter att kommunicera på svenska i funktionella och meningsfulla sammanhang samt ge eleven möjlighet att utveckla sin förmåga att förstå talad och skriven svenska. Undervisningen ska även stimulera elevens intresse för att läsa och skriva på svenska. Genom undervisningen ska eleven ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur man formulerar egna åsikter och tankar i olika slags texter och genom skilda medier. Undervisningen ska även syfta till att eleven utvecklar förmåga att skapa och bearbeta texter, enskilt och tillsammans med andra. Vidare ska undervisningen bidra till att eleven utvecklar kunskaper om hur man söker och kritiskt värderar innehåll från olika källor.

I undervisningen ska eleven möta, samt ges möjlighet att utveckla kunskaper om, olika former av sakprosa och skönlitteratur från olika tider och skilda delar av världen. I mötet med olika typer av texter, scenkonst och annat estetiskt berättande ska eleven ges förutsättningar att utveckla sitt språk.

Genom undervisningen ska eleven ges möjlighet att utveckla sina kunskaper om svenska språket, dess normer, uppbyggnad, uttal, ord och begrepp samt om hur språkbruk varierar beroende på sociala sammanhang och medier. På så sätt ska undervisningen bidra till att stärka elevens medvetenhet om och tilltro till den egna språkliga och kommunikativa förmågan. Undervisningen ska också bidra till att eleven får förståelse för att sättet man kommunicerar på kan få konsekvenser för andra människor. Därigenom ska eleven ges förutsättningar att ta ansvar för det egna språkbruket. I undervisningen ska eleven ges möjlighet att reflektera över flerspråkighetens betydelse för utvecklingen av språk.

Genom undervisningen i kursen svenska som andraspråk ska eleven sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- formulera sig och kommunicera i tal och skrift,
- välja och använda språkliga strategier,

- läsa och analysera skönlitteratur och sakprosa för olika syften,
- anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang,
- urskilja språkliga strukturer och följa språkliga normer, och
- söka information från olika källor och värdera innehållet.

Centralt innehåll

Läsa och skriva

- Att läsa och skriva i olika situationer med anknytning till vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv.
- Lässtrategier för att förstå och tolka texter från olika medier. Att urskilja texters uttalade och outtalade budskap samt deras olika syften.
- Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras syfte, mottagare, typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord, bild och ljud samspelar.
- Olika sätt att disponera, redigera, bearbeta och utveckla texter, till exempel att förtydliga och variera dem. Hur man ger och tar emot respons på texter.
- Språkets struktur, till exempel sats- och meningsbyggnad, tempus och textbindning.
- Olika hjälpmedel för stavning och ordförståelse.

Tala, lyssna och samtala

- Språkliga strategier för att förstå och göra sig förstådd i olika situationer med anknytning till vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv.
- Att medverka i olika samtal och diskussioner, till exempel att formulera och bemöta argument samt ta initiativ till nya frågeställningar eller ämnesområden.
- Muntliga presentationer och muntligt berättande om olika ämnen för olika mottagare. Anpassning av språk, innehåll och disposition till syfte och mottagare. Olika hjälpmedel för att planera och genomföra muntliga presentationer, till exempel digitala verktyg.
- Uttal, betoning och satsmelodi. Olika variationer av talad svenska.

Sakprosatexter och berättande texter

- Sakprosa som är beskrivande, förklarande, instruerande och argumenterande, till exempel faktatexter, arbetsbeskrivningar, reklam och längre insändare.
- Sakprosatexters syften, innehåll, uppbyggnad och språkliga drag samt deras ord och begrepp.
- Skönlitteratur och annan fiktion från skilda delar av världen som belyser människors upplevelser och erfarenheter.
- Skönlitterära texters budskap, språkliga drag och typiska uppbyggnad. Hur en skönlitterär text kan konstrueras med inledning, händelseförlopp och avslutning.
- Texter som kombinerar ord, bild och ljud, till exempel tv-program och webbtexter. Texternas innehåll, uppbyggnad och typiska språkliga drag.

- Språkliga strategier för att minnas och lära, till exempel tankekartor och stödord som underlag för att planera sitt skrivande och strategier för att identifiera överordnade idéer i en text.
- Ord och begrepp för att uttrycka kunskaper, åsikter och känslor i olika situationer med anknytning till vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv.
- Hur ords och begrepps nyanser och värdeladdning kan påverka uppfattningen av innehåll och budskap i texter och samtal.
- Ords betydelseomfång samt kategorisering och klassificering av ord, till exempel i över- och underordning. Synonymer och motsatsord.
- Ordbildning, till exempel sammansättningar och avledningar, samt betydelsen av olika prefix och suffix.
- Skillnader i språkanvändning beroende på mottagare och syfte, till exempel skillnaden mellan språket i samhällsinformation och reklam.
- Skillnader och likheter mellan svenska och något annat språk, till exempel att flera ord på ett språk kan motsvaras av endast ett ord på ett annat språk.

Informationssökning och källkritik

- Olika sätt att söka, välja, värdera, kritiskt granska och använda sig av information från internet och andra källor. Hur man citerar.
- Källkritik. Hur man jämför källor och prövar deras tillförlitlighet med ett källkritiskt förhållningssätt.

Kunskapskrav för betyget E

Eleven kan läsa sakprosa och skönlitteratur med **flyt** genom att använda lässtrategier på ett **i huvudsak** fungerande sätt. Genom att göra **enkla** sammanfattningar av olika texters innehåll och kommentera centrala delar med **viss** koppling till sammanhanget visar eleven **grundläggande** läsförståelse. Dessutom kan eleven, utifrån egna erfarenheter och referensramar, tolka och föra **enkla och till viss del** underbyggda resonemang om **tydligt framträdande budskap** i olika texter.

Eleven kan skriva olika slags texter med **viss** språklig variation, **enkel** textbindning och **i huvudsak** fungerande anpassning till syfte, mottagare och texttyp samt till språkliga normer och strukturer. Eleven kan söka, välja ut och sammanställa information från ett **avgränsat** urval av källor och för då **enkla och till viss del** underbyggda resonemang om informationens användbarhet. Sammanställningarna kännetecknas av **enkla** beskrivningar, egna formuleringar och **viss** användning av ämnesspecifika ord och begrepp. Genom att kombinera olika texttyper och medier så att de olika delarna samspelar på ett **i huvudsak** fungerande sätt kan eleven förtydliga och förstärka sina texters budskap. Dessutom kan eleven ge **enkla** omdömen om texters innehåll och språk och utifrån respons bearbeta texter mot ökad tydlighet och kvalitet på ett **i huvudsak** fungerande sätt.

Eleven kan med en **i huvudsak** fungerande kombination av vardagsrelaterat och ämnesrelaterat språk samtala om och diskutera varierande ämnen på ett **enkelt** sätt. I sådana situationer kan eleven ställa frågor och framföra åsikter med **enkla och till viss del** underbyggda argument på ett sätt som **till viss**

del för samtalen och diskussionerna framåt. Eleven använder då **i huvudsak** fungerande språkliga strategier för att förstå och göra sig förstådd. Dessutom kan eleven förbereda och genomföra **enkla** muntliga redogörelser med **i huvudsak** fungerande inledning, innehåll och avslutning samt **viss** anpassning till syfte och mottagare.

Kunskapskrav för betyget D

Betyget D innebär att kunskapskraven för E och till övervägande del för betyget C är uppfyllda.

Kunskapskrav för betyget C

Eleven kan läsa sakprosa och skönlitteratur med **gott flyt** genom att använda lässtrategier på ett **ändamålsenligt** sätt. Genom att göra **utvecklade** sammanfattningar av olika texters innehåll med **relativt god** koppling till sammanhanget visar eleven **god** läsförståelse. Dessutom kan eleven, utifrån egna erfarenheter och referensramar, tolka och föra **utvecklade och relativt väl** underbyggda resonemang om budskap som är **tydligt framträdande och budskap som kan läsas mellan raderna** i olika texter.

Eleven kan skriva olika slags texter med **relativt god** språklig variation, **utvecklad** textbindning och **relativt väl** fungerande anpassning till syfte, mottagare och texttyp samt till språkliga normer och strukturer. Eleven kan söka, välja ut och sammanställa information från ett avgränsat urval av källor och för då **utvecklade och relativt väl** underbyggda resonemang om informationens användbarhet. Sammanställningarna kännetecknas av **utvecklade** beskrivningar, egna formuleringar och **relativt god** användning av ämnesspecifika ord och begrepp. Genom att kombinera olika texttyper och medier så att de olika delarna samspelar på ett **relativt väl** fungerande sätt kan eleven förtydliga och förstärka sina texters budskap. Dessutom kan eleven ge **utvecklade** omdömen om texters innehåll och språk och utifrån respons bearbeta texter mot ökad tydlighet och kvalitet på ett **relativt väl** fungerande sätt.

Eleven kan med en **relativt väl** fungerande kombination av vardagsrelaterat och ämnesrelaterat språk samtala om och diskutera varierande ämnen på ett **utvecklat** sätt. I sådana situationer kan eleven ställa frågor och framföra åsikter med **utvecklade och relativt väl** underbyggda argument på ett sätt som **för samtalen och diskussionerna framåt**. Eleven använder då **relativt väl** fungerande språkliga strategier för att förstå och göra sig förstådd. Dessutom kan eleven förbereda och genomföra **utvecklade** muntliga redogörelser med **relativt väl fungerande** inledning, innehåll och avslutning samt **relativt god** anpassning till syfte och mottagare.

Kunskapskrav för betyget B

Betyget B innebär att kunskapskraven för C och till övervägande del för betyget A är uppfyllda.

Eleven kan läsa sakprosa och skönlitteratur med **mycket gott flyt** genom att använda lässtrategier på ett **ändamålsenligt och effektivt** sätt. Genom att göra **välutvecklade** sammanfattningar av olika texters innehåll med **god** koppling till sammanhanget visar eleven **mycket god** läsförståelse. Dessutom kan eleven, utifrån egna erfarenheter och referensramar, tolka och föra **välutvecklade och väl** underbyggda resonemang om budskap som är **tydligt framträdande och budskap som kan läsas mellan raderna eller är dolda** i olika texter.

Eleven kan skriva olika slags texter med **god** språklig variation, **välutvecklad** textbindning och **väl** fungerande anpassning till syfte, mottagare och texttyp samt till språkliga normer och strukturer. Eleven kan söka, välja ut och sammanställa information från ett avgränsat urval av källor och för då **välutvecklade och väl** underbyggda resonemang om informationens användbarhet. Sammanställningarna kännetecknas av **välutvecklade** beskrivningar, egna formuleringar och **god** användning av ämnesspecifika ord och begrepp. Genom att kombinera olika texttyper och medier så att de olika delarna samspekar på ett **väl** fungerande sätt kan eleven förtydliga och förstärka sina texters budskap. Dessutom kan eleven ge **välutvecklade** omdömen om texters innehåll och språk och utifrån respons bearbeta texter mot ökad tydlighet och kvalitet på ett **väl** fungerande sätt.

Eleven kan med en **väl** fungerande kombination av vardagsrelaterat och ämnesrelaterat språk samtala om och diskutera varierande ämnen på ett **välutvecklat** sätt. I sådana situationer kan eleven ställa frågor och framföra åsikter med **välutvecklade och väl** underbyggda argument på ett sätt som **för samtalen och diskussionerna framåt och fördjupar eller breddar dem**. Eleven använder då **väl** fungerande språkliga strategier för att förstå och göra sig förstådd. Dessutom kan eleven förbereda och genomföra **välutvecklade** muntliga redogörelser med **väl fungerande** inledning, innehåll och avslutning samt **god** anpassning till syfte och mottagare.

Kunskapskrav för betyget E	Kunskapskrav för betyget C	Kunskapskrav för betyget A
Eleven kan läsa sakprosa och skönlitteratur med flyt genom att använda lässtrategier på ett i huvudsak fungerande sätt. Genom att göra enkla sammanfattningar av olika texters innehåll och kommentera centrala delar med viss koppling till sammanhanget visar eleven grundläggande läsförståelse. Dessutom kan eleven, utifrån egna erfarenheter och refe-	Eleven kan läsa sakprosa och skönlitteratur med gott flyt genom att använda lässtrategier på ett ändamålsenligt sätt. Genom att göra enkla sammanfattningar av olika texters innehåll med relativt god koppling till sammanhanget visar eleven god läsförståelse. Dessutom kan eleven, utifrån egna erfarenheter och referensramar, tolka och föra utveck-	Eleven kan läsa sakprosa och skönlitteratur med mycket gott flyt genom att använda lässtrategier på ett ändamålsenligt och effektivt sätt. Genom att göra enkla sammanfattningar av olika texters innehåll med god koppling till sammanhanget visar eleven mycket god läsförståelse. Dessutom kan eleven, utifrån egna erfarenheter och referensramar,

Kunskapskrav för betyget E	Kunskapskrav för betyget C	Kunskapskrav för betyget A
rensramar, tolka och föra enkla och till viss del underbyggda resonemang om tydligt framträdande budskap i olika texter. Eleven kan skriva olika slags texter med viss språklig variation, enkel textbindning och i huvudsak fungerande anpassning till syfte, mottagare och texttyp samt till språkliga normer och strukturer. Eleven kan söka, välja ut och sammanställa information från ett avgränsat urval av källor och för då enkla och till viss del underbyggda resonemang om informationens användbarhet. Sammanställningarna kännetecknas av enkla beskrivningar, egna formuleringar och viss användning av ämnesspecifika ord och begrepp. Genom att kombinera olika texttyper och medier så att de olika delarna samspelar på ett i huvudsak fungerande sätt kan eleven förtydliga och förstärka sina texters budskap. Dessutom kan eleven ge enkla omdömen om texters innehåll och språk och utifrån respons bearbeta texter	lade och relativt väl underbyggda resonemang om budskap som är tydligt framträdande och budskap som kan läsas mellan raderna i olika texter. Eleven kan skriva olika slags texter med relativt god språklig variation, utvecklad textbindning och relativt väl fungerande anpassning till syfte, mottagare och texttyp samt till språkliga normer och strukturer. Eleven kan söka, välja ut och sammanställa information från ett avgränsat urval av källor och för då utvecklade och relativt väl underbyggda resonemang om informationens användbarhet. Sammanställningarna kännetecknas av utvecklade beskrivningar, egna formuleringar och relativt god användning av ämnesspecifika ord och begrepp. Genom att kombinera olika texttyper och medier så att de olika delarna samspelar på ett relativt väl fungerande sätt kan eleven förtydliga och förstärka sina texters budskap. Dessutom kan eleven ge utvecklade omdömen om texters innehåll och språk och ut-	tolka och föra välutvecklade och väl underbyggda resonemang om budskap som är tydligt framträdande och budskap som kan läsas mellan raderna eller är dolda i olika texter. Eleven kan skriva olika slags texter med god språklig variation, välutvecklad textbindning och väl fungerande anpassning till syfte, mottagare och texttyp samt till språkliga normer och strukturer. Eleven kan söka, välja ut och sammanställa information från ett avgränsat urval av källor och för då välutvecklade och väl underbyggda resonemang om informationens användbarhet. Sammanställningarna kännetecknas av välutvecklade beskrivningar, egna formuleringar och god användning av ämnesspecifika ord och begrepp. Genom att kombinera olika texttyper och medier så att de olika delarna samspelar på ett väl fungerande sätt kan eleven förtydliga och förstärka sina texters budskap. Dessutom kan eleven ge välutvecklade omdömen om texters innehåll och språk och utifrån respons be-

Kunskapskrav för betyget E	Kunskapskrav för betyget C	Kunskapskrav för betyget A
mot ökad tydlighet och kvalitet på ett i huvudsak fungerande sätt. Eleven kan med en i huvudsak fungerande kombination av vardagsrelaterat och ämnesrelaterat språk samtala om och diskutera varierande ämnen på ett enkelt sätt. I sådana situationer kan eleven ställa frågor och framföra åsikter med enkla och till viss del underbyggda argument på ett sätt som till viss del för samtalen och diskussionerna framåt. Eleven använder då i huvudsak fungerande språkliga strategier för att förstå och göra sig förstådd. Dessutom kan eleven förbereda och genomföra enkla muntliga redogörelser med i huvudsak fungerande inledning, innehåll och avslutning samt viss anpassning till syfte och mottagare.	ifrån respons bearbeta texter mot ökad tydlighet och kvalitet på ett relativt väl fungerande sätt. Eleven kan med en relativt väl fungerande kombination av vardagsrelaterat och ämnesrelaterat språk samtala om och diskutera varierande ämnen på ett utvecklat sätt. I sådana situationer kan eleven ställa frågor och framföra åsikter med utvecklade och relativt väl underbyggda argument på ett sätt som för samtalen och diskussionerna framåt. Eleven använder då relativt väl fungerande språkliga strategier för att förstå och göra sig förstådd. Dessutom kan eleven förbereda och genomföra utvecklade muntliga redogörelser med relativt väl fungerande inledning, innehåll och avslutning samt relativt god anpassning till syfte och mottagare.	arbeta texter mot ökad tydlighet och kvalitet på ett väl fungerande sätt. Eleven kan med en väl fungerande kombination av vardagsrelaterat och ämnesrelaterat språk samtala om och diskutera varierande ämnen på ett välutvecklat sätt. I sådana situationer kan eleven ställa frågor och framföra åsikter med välutvecklade och väl underbyggda argument på ett sätt som för samtalen och diskussionerna framåt och fördjupar eller breddar dem. Eleven använder då väl fungerande språkliga strategier för att förstå och göra sig förstådd. Dessutom kan eleven förbereda och genomföra välutvecklade muntliga redogörelser med väl fungerande inledning, innehåll samt avslutning och god anpassning till syfte och mottagare.

Språk är människans främsta redskap för reflektion, kommunikation och kunskapsutveckling. Genom språket utvecklar människor sin identitet, uttrycker känslor och tankar och förstår hur andra känner och tänker. Att ha ett rikt och varierat språk är betydelsefullt för att kunna förstå och verka i ett samhälle där kulturer, livsåskådningar, generationer och språk möts.

Syfte

Undervisningen i kursen svenska som andraspråk inom kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå syftar till att eleven utvecklar kunskaper i och om svenska språket. Genom undervisningen ska eleven ges förutsättningar att utveckla sitt svenska tal- och skriftspråk så att eleven får tilltro till sin språkförmåga och kan uttrycka sig i olika sammanhang och för skilda syften i vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv. Det innebär att eleven genom undervisningen ska ges möjlighet att utveckla språket för reflektion, kommunikation och kunskapsutveckling.

Undervisningen ska ge eleven rika möjligheter att kommunicera på svenska i funktionella och meningsfulla sammanhang samt ge eleven möjlighet att utveckla sin förmåga att förstå talad och skriven svenska. Undervisningen ska även stimulera elevens intresse för att läsa och skriva på svenska. Genom undervisningen ska eleven ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur man formulerar egna åsikter och tankar i olika slags texter och genom skilda medier. Undervisningen ska även syfta till att eleven utvecklar förmåga att skapa och bearbeta texter, enskilt och tillsammans med andra. Vidare ska undervisningen bidra till att eleven utvecklar kunskaper om hur man söker och kritiskt värderar innehåll från olika källor.

I undervisningen ska eleven möta, samt ges möjlighet att utveckla kunskaper om, olika former av sakprosa och skönlitteratur från olika tider och skilda delar av världen. I mötet med olika typer av texter, scenkonst och annat estetiskt berättande ska eleven ges förutsättningar att utveckla sitt språk.

Genom undervisningen ska eleven ges möjlighet att utveckla sina kunskaper om svenska språket, dess normer, uppbyggnad, uttal, ord och begrepp samt om hur språkbruk varierar beroende på sociala sammanhang och medier. På så sätt ska undervisningen bidra till att stärka elevens medvetenhet om och tilltro till den egna språkliga och kommunikativa förmågan. Undervisningen ska också bidra till att eleven får förståelse för att sättet man kommunicerar på kan få konsekvenser för andra människor. Därigenom ska eleven ges förutsättningar att ta ansvar för det egna språkbruket. I undervisningen ska eleven ges möjlighet att reflektera över flerspråkighetens betydelse för utvecklingen av språk.

Genom undervisningen i kursen svenska som andraspråk ska eleven sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- formulera sig och kommunicera i tal och skrift,
- välja och använda språkliga strategier,

- läsa och analysera skönlitteratur och sakprosa för olika syften,
- anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang,
- urskilja språkliga strukturer och följa språkliga normer, och
- söka information från olika källor och värdera innehållet.

Centralt innehåll

Läsa och skriva

- Att läsa och skriva i olika situationer med anknytning till vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv.
- Lässtrategier för att förstå, tolka, analysera och kritiskt granska texter från olika medier. Att urskilja texters uttalade och outtalade budskap samt deras olika syften, avsändare och sammanhang.
- Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras syfte, mottagare, typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord, bild och ljud samspelar.
- Olika sätt att disponera, redigera, bearbeta och utveckla texter, till exempel att förtydliga, variera och precisera dem. Hur man ger och tar emot respons på texter.
- Språkets struktur, till exempel sats- och meningsbyggnad och tempus. Textbindning med hjälp av sambandsord, till exempel hur orsakssamband, slutsats och motsats kan formuleras.
- Olika hjälpmedel för stavning och ordförståelse.

Tala, lyssna och samtala

- Språkliga strategier för att förstå och göra sig förstådd i olika situationer med anknytning till vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv.
- Att medverka i olika samtal och diskussioner, till exempel att leda en diskussion, argumentera i olika samtalssituationer och beslutsprocesser och att sammanfatta huvuddragen i vad som sagts.
- Muntliga presentationer och muntligt berättande om olika ämnen för olika mottagare. Anpassning av språk, innehåll och disposition till syfte och mottagare. Olika hjälpmedel för att planera och genomföra muntliga presentationer, till exempel digitala verktyg.
- Uttal, betoning och satsmelodi. Olika variationer av talad svenska.

Sakprosatexter och berättande texter

- Sakprosa som är beskrivande, förklarande, instruerande, argumenterande och utredande, till exempel tidningsartiklar, populärvetenskapliga texter och debattinlägg.
- Sakprosatexters syften, innehåll, uppbyggnad och språkliga drag samt deras ord och begrepp.
- Skönlitteratur och annan fiktion från olika tider och från skilda delar av världen som belyser människors livsvillkor och identitets- och livsfrågor. Några skönlitterära genrer samt några skönlitterära betydelsefulla verk och deras författare.

- Skönlitterära texters budskap, språkliga drag och typiska uppbyggnad. Tema, motiv, berättarperspektiv, tillbakablickar samt miljö- och personbeskrivningar.
- Texter som kombinerar ord, bild och ljud, till exempel filmer och webbtexter. Texternas innehåll, uppbyggnad och språkliga drag.
- Hur olika texttyper kan kombineras i en text, till exempel berättande och beskrivande inslag i en argumenterande text.

Språkbruk

- Språkliga strategier för att minnas och lära, till exempel att identifiera överordnade idéer i form av nyckelord och att föra anteckningar.
- Ord och begrepp för att uttrycka kunskaper, åsikter och känslor i olika situationer med anknytning till vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv.
- Hur ords och begrepps nyanser och värdeladdning kan påverka uppfattningen av innehåll och budskap i texter och samtal. Språkförändringar, till exempel nya ord i det svenska språket och betydelseglidningar av ord och uttryck.
- Ordbildning, till exempel sammansättningar och avledningar, samt betydelsen av olika prefix och suffix.
- Fasta uttryck, idiomatiska uttryck och bildspråk.
- Skillnader i språkanvändning beroende på syfte, mottagare och sammanhang, till exempel skillnaden mellan språket i en nyhetsartikel och ett debattinlägg.
- Språkets betydelse för att utöva inflytande. Etiska och moraliska aspekter på språkbruk, yttrandefrihet och integritet i olika medier och sammanhang.
- Skillnader och likheter mellan svenska och något annat språk, till exempel svenska språkets struktur i jämförelse med något annat språk.

Informationssökning och källkritik

- Olika sätt att söka, välja, värdera, kritiskt granska och använda sig av information från internet och andra källor. Hur man citerar och anger källor.
- Källkritik. Hur man jämför källor och prövar deras tillförlitlighet med ett källkritiskt förhållningssätt.

Kunskapskrav för betyget E

Eleven kan läsa sakprosa och skönlitteratur med **flyt** genom att, på ett **i huvudsak** fungerande sätt, välja och använda lässtrategier utifrån olika texters särdrag. Genom att göra **enkla** sammanfattningar av olika texters innehåll och kommentera centrala delar med **viss** koppling till tidsaspekter och orsakssamband visar eleven **grundläggande** läsförståelse. Dessutom kan eleven, utifrån egna erfarenheter och referensramar samt olika livsfrågor och omvärldsfrågor, tolka och föra **enkla och till viss del** underbyggda resonemang om **tydligt framträdande budskap** i olika texter.

Eleven kan skriva olika slags texter med **viss** språklig variation, **enkel** textbindning och **i huvudsak** fungerande anpassning till syfte, mottagare och texttyp samt till språkliga normer och strukturer. Eleven kan söka, välja ut och sammanställa information från ett **avgränsat** urval av källor och för då

enkla och till viss del underbyggda resonemang om informationens och källornas trovärdighet och relevans. Sammanställningarna kännetecknas av **enkla** beskrivningar och förklaringar, ett **enkelt** och fungerande kunskapsrelaterat språk samt **i huvudsak** fungerande struktur, citat och källhänvisningar. Genom att kombinera olika texttyper och medier så att de olika delarna samspelar på ett **i huvudsak** fungerande sätt kan eleven förtydliga och förstärka sina texters budskap. Dessutom kan eleven ge **enkla** omdömen om texters innehåll, språk och uppbyggnad och utifrån respons bearbeta texter mot ökad tydlighet, kvalitet och uttrycksfullhet på ett **i huvudsak** fungerande sätt.

Eleven kan med en **i huvudsak** fungerande kombination av vardagsrelaterat och ämnesrelaterat språk samtala om och diskutera varierande ämnen på ett **enkelt** sätt. I sådana situationer kan eleven ställa frågor och framföra åsikter med **enkla och till viss del** underbyggda argument på ett sätt som **till viss del för samtalen och diskussionerna framåt**. Eleven väljer och använder då **i huvudsak** fungerande språkliga strategier för att förstå och göra sig förstådd. Dessutom kan eleven förbereda och genomföra **enkla** muntliga redogörelser med **i huvudsak** fungerande struktur, innehåll och språk samt **viss** anpassning till syfte, mottagare och sammanhang. Eleven kan föra **enkla och till viss del** underbyggda resonemang om språkliga varianter inom svenskan samt om några tydligt framträdande skillnader och likheter mellan svenska och något annat språk.

Kunskapskrav för betyget D

Betyget D innebär att kunskapskraven för E och till övervägande del för betyget C är uppfyllda.

Kunskapskrav för betyget C

Eleven kan läsa sakprosa och skönlitteratur med **gott flyt** genom att, på ett **ändamålsenligt** sätt, välja och använda lässtrategier utifrån olika texters särdrag. Genom att göra **utvecklade** sammanfattningar av olika texters innehåll och kommentera centrala delar med **relativt god** koppling till tidsaspekter och orsakssamband visar eleven **god** läsförståelse. Dessutom kan eleven, utifrån egna erfarenheter och referensramar samt olika livsfrågor och omvärldsfrågor, tolka och föra **utvecklade och relativt väl** underbyggda resonemang om budskap som är **tydligt framträdande och budskap som kan läsas mellan raderna** i olika texter.

Eleven kan skriva olika slags texter med **relativt god** språklig variation, **utvecklad** textbindning och **relativt väl** fungerande anpassning till syfte, mottagare och texttyp samt till språkliga normer och strukturer. Eleven kan söka, välja ut och sammanställa information från ett **relativt varierat** urval av källor och för då **utvecklade och relativt väl** underbyggda resonemang om informationens och källornas trovärdighet och relevans. Sammanställningarna kännetecknas av **utvecklade** beskrivningar och förklaringar, ett **utvecklat** och fungerande kunskapsrelaterat språk samt **relativt väl** fungerande struktur, citat och källhänvisningar. Genom att kombinera olika texttyper och medier så att de olika delarna samspelar på ett **ändamålsenligt** sätt kan eleven förtydliga och förstärka sina texters budskap. Dessutom kan eleven ge **utvecklade** omdömen om texters innehåll, språk och uppbyggnad och utifrån re-

spons bearbeta texter mot ökad tydlighet, kvalitet och uttrycksfullhet på ett **relativt väl** fungerande sätt.

Eleven kan med en **ändamålsenlig** kombination av vardagsrelaterat och ämnesrelaterat språk samtala om och diskutera varierande ämnen på ett **utvecklat** sätt. I sådana situationer kan eleven ställa frågor och framföra åsikter med **utvecklade och relativt väl** underbyggda argument på ett sätt som **för samtalen och diskussionerna framåt**. Eleven väljer och använder då **relativt väl** fungerande språkliga strategier för att förstå och göra sig förstådd. Dessutom kan eleven förbereda och genomföra **utvecklade** muntliga redogörelser med **relativt väl** fungerande struktur, innehåll och språk samt **relativt god** anpassning till syfte, mottagare och sammanhang. Eleven kan föra **utvecklade och relativt väl** underbyggda resonemang om språkliga varianter inom svenskan samt om några tydligt framträdande skillnader och likheter mellan svenska och något annat språk.

Kunskapskrav för betyget B

Betyget B innebär att kunskapskraven för C och till övervägande del för betyget A är uppfyllda.

Kunskapskrav för betyget A

Eleven kan läsa sakprosa och skönlitteratur med **mycket gott flyt** genom att, på ett **ändamålsenligt och effektivt** sätt, välja och använda lässtrategier utifrån olika texters särdrag. Genom att göra **välutvecklade** sammanfattningar av olika texters innehåll och kommentera centrala delar med **god** koppling till tidsaspekter och orsakssamband visar eleven **mycket god** läsförståelse. Dessutom kan eleven, utifrån egna erfarenheter och referensramar samt olika livsfrågor och omvärldsfrågor, tolka och föra **välutvecklade och väl** underbyggda resonemang om budskap som är **tydligt framträdande och budskap som kan läsas mellan raderna eller är dolda** i olika texter.

Eleven kan skriva olika slags texter med **god** språklig variation, **välutvecklad** textbindning och **väl** fungerande anpassning till syfte, mottagare och texttyp samt till språkliga normer och strukturer. Eleven kan söka, välja ut och sammanställa information från ett **varierat** urval av källor och för då **välutvecklade och väl** underbyggda resonemang om informationens och källornas trovärdighet och relevans. Sammanställningarna kännetecknas av **välutvecklade och nyanserade** beskrivningar och förklaringar, ett **välutvecklat** och fungerande kunskapsrelaterat språk samt **väl** fungerande struktur, citat och källhänvisningar. Genom att kombinera olika texttyper och medier så att de olika delarna samspelar på ett **ändamålsenligt och effektivt** sätt kan eleven förtydliga och förstärka sina texters budskap. Dessutom kan eleven ge **välutvecklade och nyanserade** omdömen om texters innehåll, språk och uppbyggnad och utifrån respons bearbeta texter mot ökad tydlighet, kvalitet och uttrycksfullhet på ett **väl** fungerande sätt.

Eleven kan med en **ändamålsenlig och effektiv** kombination av vardagsrelaterat och ämnesrelaterat språk samtala om och diskutera varierande ämnen på ett **välutvecklat** sätt. I sådana situationer kan eleven ställa frågor och framföra åsikter med **välutvecklade och väl** underbyggda argument på ett sätt som **för samtalen och diskussionerna framåt och fördjupar eller breddar**

dem. Eleven väljer och använder då **väl** fungerande språkliga strategier för att förstå och göra sig förstådd. Dessutom kan eleven förbereda och genomföra **välutvecklade** muntliga redogörelser med **väl** fungerande struktur, innehåll och språk samt **god** anpassning till syfte, mottagare och sammanhang. Eleven kan föra **välutvecklade** och **väl** underbyggda resonemang om språkliga varianter inom svenskan samt om några tydligt framträdande skillnader och likheter mellan svenska och något annat språk.

Kunskapskrav för betyget E	Kunskapskrav för betyget C	Kunskapskrav för betyget A
Eleven kan läsa sakprosa och skönlitteratur med flyt genom att, på ett i huvudsak fungerande sätt, välja och använda lässtrategier utifrån olika texters särdrag. Genom att göra enkla sammanfattningar av olika texters innehåll och kommentera centrala delar med viss koppling till tidsaspekter och orsakssamband visar eleven grundläggande läsförståelse. Dessutom kan eleven utifrån egna erfarenheter och referensramar samt olika livsfrågor och omvärldsfrågor, tolka och föra enkla och till viss del underbyggda resonemang om tydligt framträdande budskap i olika texter.	Eleven kan läsa sakprosa och skönlitteratur med gott flyt genom att, på ett väl fungerande sätt, välja och använda lässtrategier utifrån olika texters särdrag. Genom att göra utvecklade sammanfattningar av olika texters innehåll och kommentera centrala delar med relativt god koppling till tidsaspekter och orsakssamband visar eleven god läsförståelse. Dessutom kan eleven utifrån egna erfarenheter och referensramar samt olika livsfrågor och omvärldsfrågor, tolka och föra utvecklade och relativt väl underbyggda resonemang om budskap som är tydligt framträdande och budskap som kan läsas mellan raderna i olika texter.	Eleven kan läsa sakprosa och skönlitteratur med mycket gott flyt genom att, på ett ändamålsenligt och effektivt sätt, välja och använda lässtrategier utifrån olika texters särdrag. Genom att göra välutvecklade sammanfattningar av olika texters innehåll och kommentera centrala delar med god koppling till tidsaspekter och orsakssamband visar eleven mycket god läsförståelse. Dessutom kan eleven, utifrån egna erfarenheter och referensramar samt olika livsfrågor och omvärldsfrågor, tolka och föra välutvecklade och väl underbyggda resonemang om budskap som är tydligt framträdande och budskap som kan läsas mellan raderna eller är dolda i olika texter.
Eleven kan skriva olika slags texter med viss språklig variation, enkel textbindning och i huvudsak fungerande anpassning till syfte, mottagare och texttyp samt till språkliga nor-	Eleven kan skriva olika slags texter med relativt god språklig variation, utvecklad textbindning och relativt väl fungerande anpassning till syfte, mottagare och texttyp samt	Eleven kan skriva olika slags texter med god språklig variation, välutvecklad textbindning och väl fungerande anpassning till syfte, mottagare och texttyp samt till språk-

Kunskapskrav för betyget E	Kunskapskrav för betyget C	Kunskapskrav för betyget A
mer och strukturer. Eleven kan söka, välja ut och sammanställa information från ett avgränsat urval av källor och för då enkla och till viss del underbyggda resonemang om informationens och källornas trovärdighet och relevans. Sammanställningarna kännetecknas av enkla beskrivningar och förklaringar, ett enkelt och fungerande kunskapsrelaterat språk samt i huvudsak fungerande struktur, citat och källhänvisningar. Genom att kombinera olika texttyper och medier så att de olika delarna samspelar på ett i huvudsak fungerande sätt kan eleven förtydliga och förstärka sina texters budskap. Dessutom kan eleven ge enkla omdömen om texters innehåll, språk och uppbyggnad och utifrån respons bearbeta texter mot ökad tydlighet, kvalitet och uttrycksfullhet på ett i huvudsak fungerande sätt. Eleven kan med en i huvudsak fungerande kombination av vardagsrelaterat och ämnesrelaterat språk samtala om och diskutera varierande ämnen på	till språkliga normer och strukturer. Eleven kan söka, välja ut och sammanställa information från ett relativt varierat urval av källor och för då utvecklade och relativt väl underbyggda resonemang om informationens och källornas trovärdighet och relevans. Sammanställningarna kännetecknas av utvecklade beskrivningar och förklaringar, ett utvecklat och fungerande kunskapsrelaterat språk samt relativt väl fungerande struktur, citat och källhänvisningar. Genom att kombinera olika texttyper och medier så att de olika delarna samspelar på ett ändamålsenligt sätt kan eleven förtydliga och förstärka sina texters budskap. Dessutom kan eleven ge utvecklade omdömen om texters innehåll, språk och uppbyggnad och utifrån respons bearbeta texter mot ökad tydlighet, kvalitet och uttrycksfullhet på ett relativt väl fungerande sätt. Eleven kan med en ändamålsenlig kombination av vardagsrelaterat och ämnesrelaterat språk samtala om och diskutera varierande ämnen på ett utvecklat	liga normer och strukturer. Eleven kan söka, välja ut och sammanställa information från ett varierat urval av källor och för då välutvecklade och väl underbyggda resonemang om informationens och källornas trovärdighet och relevans. Sammanställningarna kännetecknas av välutvecklade och nyanserade beskrivningar och förklaringar, ett välutvecklat och fungerande kunskapsrelaterat språk samt väl fungerande struktur, citat och källhänvisningar. Genom att kombinera olika texttyper och medier så att de olika delarna samspelar på ett ändamålsenligt och effektivt sätt kan eleven förtydliga och förstärka sina texters budskap. Dessutom kan eleven ge välutvecklade och nyanserade omdömen om texters innehåll, språk och uppbyggnad och utifrån respons bearbeta texter mot ökad tydlighet, kvalitet och uttrycksfullhet på ett väl fungerande sätt. Eleven kan med en ändamålsenlig och effektiv kombination av vardagsrelaterat och ämnesrelaterat språk samtala om och diskutera varierande ämnen på ett

Kunskapskrav för betyget E	Kunskapskrav för betyget C	Kunskapskrav för betyget A
ett enkelt sätt. I sådana situationer kan eleven ställa frågor och framföra åsikter med enkla och till viss del underbyggda argument på ett sätt som till viss del för samtalen och diskussionerna framåt . Eleven väljer och använder då i huvudsak fungerande språkliga strategier för att förstå och göra sig förstådd. Dessutom kan eleven förbereda och genomföra enkla muntliga redogörelser med i huvudsak fungerande struktur, innehåll och språk och viss anpassning till syfte, mottagare och sammanhang. Eleven kan föra enkla och till viss del underbyggda resonemang om språkliga varianter inom svenskan samt om några tydligt framträdande skillnader och likheter mellan svenska och något annat språk.	sätt. I sådana situationer kan eleven ställa frågor och framföra åsikter med utvecklade och relativt väl underbyggda argument på ett sätt som för samtalen och diskussionerna framåt . Eleven väljer och använder då relativt väl fungerande språkliga strategier för att förstå och göra sig förstådd. Dessutom kan eleven förbereda och genomföra utvecklade muntliga redogörelser med relativt väl fungerande struktur, innehåll och språk samt relativt god anpassning till syfte, mottagare och sammanhang. Eleven kan föra utvecklade och relativt väl underbyggda resonemang om språkliga varianter inom svenskan samt om några tydligt framträdande skillnader och likheter mellan svenska och något annat språk.	välutvecklat sätt. I sådana situationer kan eleven ställa frågor och framföra åsikter med välutvecklade och väl underbyggda argument på ett sätt som för samtalen och diskussionerna framåt och fördjupar eller breddar dem . Eleven väljer och använder då väl fungerande språkliga strategier för att förstå och göra sig förstådd. Dessutom kan eleven förbereda och genomföra välutvecklade muntliga redogörelser med väl fungerande struktur, innehåll och språk samt god anpassning till syfte, mottagare och sammanhang. Eleven kan föra välutvecklade och väl underbyggda resonemang om språkliga varianter inom svenskan samt om några tydligt framträdande skillnader och likheter mellan svenska och något annat språk.

Ansvarig utgivare: Jonas Nordström
Redaktör: Ingela Byström
Redaktionens adress: Skolverket, 106 20 Stockholm
Telefon: 08-527 332 00
Telefax: 08-24 44 20
Prenumeration och separatexemplar:
Wolters Kluwers kundservice, 106 47 Stockholm
Telefon: 08-598 191 90
E-post: kundservice@wolterskluwer.se
Internet: www.wolterskluwer.se/offentligapublikationer